การศึกษาศิลปสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง เพื่อการประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

THE STUDY OF CHIANG-THONG TEMPLE'S ARCHITECTURE AND ART FOR CONTEMPORARY ARCHITECTURAL DESIGN

สายสุรี อย่าง

SAYSOULY YANG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2563

KMITL-2020–AR–M–003–016

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE STUDY OF CHIANG-THONG TEMPLE'S ARCHITECTURE AND ART FOR CONTEMPORARY ARCHITECTURAL DESIGN

SAYSOULY YANG

A THESIS SUBMITATED IN PARTL FULFILLMENT

OF THE REQUIMENT FOR THE DEGREE OF

MARSTER OF ARCHITECTUR PROGRAM IN INTERIOR ARCHITECTURE

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECNOLOGY LADKRABANG

2020

KMITL-2020-AR-M-003-016

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2020
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาศิลปสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง เพื่อการประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

THE STUDY OF CHIANG-THONG TEMPLE'S ARCHITECTURE AND ART FOR CONTEMPORARY ARCHITECTURAL DESIGN

นักศึกษา Mr. SAYSOULY YANG

รหัสประจำตัว 58602074

ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา สถาปัตยกรรมภายใน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รักวงศ์วาน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทธิรงค์	จุฑาพฤฒิกร	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์	รักวงศ์วาน	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิยะรัตน์	นันทะ	

วัน / เดือน/ ปี ที่สอบ 9 กันยายน 2563

สถานที่สอบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อันธิกา สวัสดิ์ศรี)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่ 26 **เดือน** ตุลาคม **พ.ศ.** 2563

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาศิลปสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง เพื่อการประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย
นักศึกษา	**นาย สายสุรี อย่าง**
รหัสประจำตัว	58602074
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
พ.ศ.	2563
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณินทร์ รักวงศ์วาน

บทคัดย่อ

การออกแบบเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้นเป็นประเด็นหนึ่งที่สถาปนิก นักออกแบบต่าง ๆ ให้ความสำคัญ เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองมรดกโลกที่มีเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมที่เด่นชัด โดยเฉพาะ ศิลปกรรมในวัดเชียงทอง การออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของเมืองหลวงพระบางจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มีด้วยกัน 3 ข้อ คือ 1) ศึกษาผังพื้นสิม วัดเชียงทองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย 2) ศึกษาจิตกรรมภายในสิม วัดเชียงทอง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย และ 3) ศึกษาศิลปกรรมของหอไหว้ วัดเชียงทอง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยในการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน 1) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการถ่ายภาพ จัดทำแบบสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมในวัดเชียงทอง 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับในการนำแนวคิดของศิลปะและสถาปัตยกรรมของวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้ 3) นำรูปแบบศิลปกรรมของวัดเชียงทองที่วิเคราะห์ มาทดลองนำเสนอแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในร่วมสมัย โดยใช้กรณีศึกษาสนามบินสากลหลวงพระบาง

สรุปผลการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการนำเอาแนวคิดไปออกแบบในอาคารสาธารณะโดยที่ไม่ได้ประยุกต์ใช้ในการออกแบบ เห็นว่าไม่เหมาะสมเป็นอย่างมาก การนำศิลปสถาปัตยกรรมของวัดเชียงทองมาประยุกต์ใช้ควรคำนึงถึงกฎระเบียบข้อห้ามในความเป็นเอกลักษณ์ของสิ่งนั้นเพื่อให้การนำไปประยุกต์ใช้สามารถที่จะเกิดผลดีต่อการออกแบบ และไม่มีผลกระทบตามมา ไม่ควรนำเอาโครงสีสิมวัดเชียงทองไปโดยตรง เพราะว่าเป็นการแตะต้องถึงความเป็นเอกลักษณ์ และทำลายความหน้าเชื่อถือลง

คำสำคัญ : สถาปัตยกรรมร่วมสมัย, เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม, วัดเชียงทอง, หลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	The Study Of Chiang-Thong Temple's Architecture and art for Contemporary Architectural Design
Student	Mr. Saysouly Yang
Student ID	58602074
Degree	Master of Architecture
Program	Interior Architecture
Year	2020
Thesis Advisor	Asst. Prof. Yanin Rugwongwan, PHD

ABSTRACT

Designing to reflect cultural identity is one of the areas of concern for architects. Luang Prabang is a world heritage city with a distinctive art and culture, especially the arts in Xieng Thong temple. The contemporary architectural design to reflect the cultural identity of Luang Prabang is an interesting point. The objectives of this research are 3 items: 1) Study the Ubosot floor plan of Xieng Thong temple for apply in contemporary architectural design. 2) Study the mural painting in the Ubosot of Xieng Thong templ to apply it to contemporary architectural design. 3) Study the art of the Buddha hall at Xieng Thong temple to apply it to contemporary architectural design. This research uses a qualitative research methodology consisting of 3 steps. 1) The survey to collected field data by photographing and drawing in architecture and mural painting in Xieng Thong temple. 2) Interview with experts about the concept to apply the art and architecture of Xieng Thong temple to contemporary architecture. 3) Analyze the art style of Xieng Thong temple and experiment in contemporary architectural and interior architecture design by using the case study of Luang Prabang International Airport.

Research findings that in experts view to apply the architecture and mural painting in Xieng Thong temple to a public building without a design application is highly inappropriate. The application of the art and architecture of Xieng Thong temple should be considered in the rules, regulations, and prohibitions in its uniqueness so that its application can have a positive effect on the design and not have any consequences. It should not be taken directly use the Xieng Thong temple's mural painting color schematic because it touches the uniqueness and destroys credibility.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Key words: Contemporary Architecture, Cultural Identity, Xieng Thong Temple, Luang Prabang

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ญานิน รักวงค์วาน ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำปรึกษา แนะนำ และให้การช่วยเหลือใน การทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงสอนวิธีการทำงานที่ดีทำให้ผู้วิจัยรู้จักพัฒนาตนเองในด้านการทำงานให้ดียิ่งขึ้น เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาใจดีที่สุด ขอขอบคุณมากๆ

ขอขอบคุณคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ รศ เอกพล สิระชัยนันท์ รศ.น้ำอ้อย สายหู ผศ.ดร.ฤทธิรงค์ จุฑาพฤฒิกร ผศ.ดร.พิยะรัตน์ นันทะ ที่ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบคุณคณะอาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทค โนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่สั่งสอนวิชาความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ และนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการทำวิจัยนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ วิละ อาโนลัก รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุภานุวงค์ อาจารย์ น่อแสง สายวงค์เดือน หัวหน้าแผนกวัฒนธรรมหลวงพระบาง ท่าน สเหวย สีลาวัน หัวหน้าห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง ที่ให้ความรวมมือในการสัมภาษณ์ให้ข้อมูล เป็นอย่างดี รวมถึง ท่าน แสงทอง ลือย่าง อย่างท่าน อันดา อย่างแสนชัย ท่าน จันเพ็ง ที่ให้ข้อมูลดีๆในการเขียนบทวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอบคุณพี่แหม่ม และพี่ดำ ที่เป็นเจ้าหน้าที่ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คอยให้ความช่วยเหลือที่ดีที่สุดด้านการทำเอกสารในช่วงการเรียนการศึกษาตลอดมา

ขอบคุณอาจารย์เอี่ยอย่างตงเซ็ง และนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุภานุวงค์ ที่ช่วยลงเก็บข้อมูลภาคสนาม

สำหรับคุณประโยชน์และคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้บิดามารดาผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่ง ครูอาจารย์ที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้ามาตลอดจนถึงทุกวันนี้ และจะขอนำเอาความรู้ดีๆไปสอนให้คนรุ่นใหม่ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุภานุวงค์ ประเทศลาว

สายสุรี อย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....II

กิตติกรรมประกาศ.....IV

สารบัญ.....V

สารบัญตาราง.....X

สารบัญรูป.....XI

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....3

1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....4

1.3.1. ขอบเขตด้านสถาปัตยกรรม.....4

1.3.2. ขอบเขตด้านเวลา การศึกษา.....4

1.3.3. ขอบเขตด้านพื้นที่.....4

1.4 ขั้นตอนการศึกษา.....4

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....5

1.6 ความจำกัดของการศึกษา.....5

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....5

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....6

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....7

2.1 ศึกษาเอกสารทางประวัติศาสตร์วัดเชียงทอง.....7

2.1.1 ศึกษาด้านสภาพที่ตั้งและสภาพแวดล้อมวัดเชียงทอง.....7

2.1.2. ศึกษาด้านเอกสารทางประวัติศาสตร์.....8

2.1.3. ศึกษาเอกสารด้านการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเชียงทอง.....11

2.2 ศึกษาเอกสารสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง.....13

2.2.1. สถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทอง.....13

2.2.2. ผังพื้นสิมวัดเชียงทอง.....15

2.2.3. โครงสร้างของสิมวัดเชียงทอง.....16

2.2.4. งานตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมวัดเชียงทอง และหอไหว้.....16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

2.3 ศึกษาเอกสารการออกแบบสนามบินสากล.....17
2.3.1. สนามบินสากลหลวงพระบาง.....17
2.3.1.1. ประวัติความเป็นมาของสนามบินสากลหลวงพระบาง.....17
2.3.1.2. ที่ตั้งสนามบินสากลหลวงพระบาง.....19
2.3.2.3. สภาพปัจจุบันของอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....19
2.3.2. ศึกษาสนามบินสุโขทัยที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม.....22
2.3.2.1. ความเป็นมาสนามบินสุโขทัย.....22
2.3.2.2. ศึกษาแนวคิดการออกแบบอาคารสนามบินสุโขทัย.....23
2.3.3. สนามบินนานาชาตินรูหะไรห์ ที่บาหลี ที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม.....26
2.3.3.1. ความเป็นมาของสนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี.....26
2.3.3.2. ศึกษาแนวคิดการออกแบบอาคารสนามบินงูระห์ไร ที่บาหลี.....28
2.3.4. สนามบินนาฮา ประเทศญี่ปุ่น.....30
2.3.4.1. ความเป็นมาของสนามบินนาฮา ประเทศญี่ปุ่น.....30
2.3.4.2. ศึกษาการจัดวางพื้นที่การนำใช้ภายในอาคารสนามบินนาฮา.....32
2.4. ศึกษาบทวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิม.....36
2.4.1. งานจิตรกรรมสมัยอยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรบุรี.....37
2.4.2. งานจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์.....38
2.4.3. พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน.....41
2.4.3.1. จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างก่อนปี พ.ศ.2500.....42
2.4.3.2. จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างหลังปี พ.ศ.2500.....44
2.4.4. ศึกษาจิตกรรมฝาผนังไทยเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก...46
2.4.4.1. สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล และ วิเคราะห์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์.....46
2.4.4.2. การออกแบบและพัฒนา.....46
2.4.4.3. ผลการออกแบบ.....47
2.4.4.4. สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....48
2.4.4.5. สามารถสรุปรวมหัวข้อของวิธีการวิจัยดังนี้.....49
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....53
3.1 กรอบการวิจัย.....53
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้เชี่ยวชาญ.....54
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....55
3.5 วิธีการเก็บข้อมูล.....55
3.5.1. การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่มีผู้แปลและปริวรรตเป็นภาษาลาวและภาษาไทย 55
3.5.2. เก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพ 55
3.5.3. สัมภาษณ์ผู้โดยสารและเจ้าหน้าที่ภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง 56
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....56
3.6.1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกลักษณ์ของการตกแต่งจิตรกรรมสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง.....56
3.6.2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง.....56
3.6.3. วิเคราะห์เอกลักษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ.....57
3.7 การพัฒนาแบบ.....57
บทที่ 4 การวิเคราะห์และสรุปผังพื้น การใช้โครงสี ลวดลายเรื่องราวและเทคนิคในการตกแต่ง.....59
4.1. การวิเคราะห์ลักษณะของผังพื้นสิม วัดเชียงทอง.....59
4.2. วิเคราะห์งานจิตรกรรมของวัดเชียงทอง.....63
4.2.1. เรื่องราวในงานจิตรกรรมฝาผนังสิม วัดเชียงทอง.....63
4.2.2. โครงสีและเทคนิคในงานจิตรกรรมของสิม (โบสถ์)วัดเชียงทอง.....76
4.2.2.1. โครงสี.....76
4.2.2.2. เทคนิคในการสร้างงานจิตกรรม.....80
4.2.3. ศึกษาเรื่องราวในงานจิตรกรรมฝาผนังหอไหว้วัดเชียงทอง.....82
4.2.3.1. หอไหว้พระม่าน.....83
4.2.3.2. หอไหว้พระไสยาสน์.....87
4.2.4. โครงสีและเทคนิคในงานจิตรกรรมของหอไหว้ วัดเชียงทอง.....92
4.2.4.1. โครงสี.....92
4.3 ความคิดเห็นจากผู้เชียวชาญคนลาว เรื่องรูปแบบ.....95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ ในงานออกแบบ สถาปัตยกรรมภายในอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....96
บทที่ 5 ผลการวิจัย และสรุปผล.....98
5.1 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมสนามบินนานาชาติ หลวงพระบาง.....98
5.1.1. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมแบบที่ 1.....99
5.1.2. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมแบบที่ 2.....102
5.2 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายใน สนามบินนานาชาติ หลวงพระบาง.....104
5.2.1. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1.....105
5.2.2. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2.....106
5.2.3. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 1.....108
5.2.4. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 2.....110
5.2.5. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 3.....111
5.2.6. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 4.....112
5.2.7. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 5.....114
5.3 บทสรุป และการนำไปใช้.....115
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....116
ภาคผนวก.....117
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวคนลาว.....118
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวคนไทย.....120
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวคนต่างชาติ.....122
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวเจ้าหน้าที่พนักงานคนลาว.....124
ผลจากการแจกแบบสอบถาม กลุ่มผู้นำใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง.....126

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม.....127
สรุปผลข้อมูลจากแบบสอบถาม.....134
บรรณานุกรม.....138
ประวัติผู้เขียน.....140

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

4.1 ตารางแสดงรายละเอียดของภาพ จิตรกรรมฝาผนังภายในสิม วัดเชียงทอง.....64

ภาคผนวก.1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม.....127

ภาคผนวก.2 แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นของพนักงานและนักท่องเที่ยว ที่ใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง 128

ภาคผนวก.3 จำนวนครั้ง ในการเดินทางมาใช้บริการสนามบิน และระยะเวลาในการใช้สนามบินของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 134

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป

รูปที่ หน้า

2.1 สิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง....14

2.2 ช่อฟ้า หรือ สัตตบริภัณฑ์ สิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง....14

2.3 สีหน้าหรือหน้าบันสิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง....15

2.4 ผังพื้นสีมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง....15

2.5 ฝาผนังด้านนอก สิมวัดเชียงทอง....16

2.6 ฝาผนังด้านใน สิมวัดเชียงทอง....16

2.7 ฝาผนังด้านหลัง สิมวัดเชียงทอง....16

2.8 หอไหว้พระพุทธรูปไสยาสน์ วัดเชียงทอง เป็นกานตกแต่งงานจิตรกรรมฝาผนังที่ประดับกระจกสี....17

2.9 หอไหว้ พระพุทธรูปม่าน วัดเชียงทอง เป็นกานตกแต่งงานจิตรกรรมฝาผนังที่ประดับกระจกสี....17

2.10 แผนภาพแสดงการพัวพัน สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง....18

2.11 อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังเก่า....18

2.12 ภายในจุดรับกระเป๋าอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังเก่า....18

2.13 ภายในจุดผู้โดยสารขาออก อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังเก่า....18

2.14 อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังใหม่....19

2.15 โถงต้อนรับด้านหน้าอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังใหม่....19

2.16 แผนผังอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง ชั้นที่ 1....20

2.17 แผนผังอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง ชั้นที่ 2....21

2.18 ทัศนียภาพภายในโถงต้อนรับ อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ชั้นที่ 1....22

2.19 ทัศนียภาพภายในโถงแจ้งตั๋ว อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ชั้นที่ 1....22

2.20 แผนที่ประเทศไทย บอกจุดสนามบินสุโขทัย....23

2.21 แผนที่จังหวัดสุโขทัย บอกจุดที่ตั้งสนามบินสุโขทัย....23

2.22 รูปแบบแนวคิดการวางผังเมือง สุโขทัย โบราณ โดยการขุดคูน้ำอ้อมรอบเมืองป้องกันข้าศึกและขุดสระน้ำในกลางเมืองเพื่อไว้ใช้....23

2. 23 รูปแบบแนวคิดวิถีการดำรงชีวิต สุโขทัย โบราณ เกษตร กรรมที่อุดมสมบูรณ์....24

2.24 รูปแบบแนวคิดทางวัฒนธรรมความเชื่อ งานบุญวัด สุโขทัย โบราณ....24

2.25 พระพุทธรูป สุโขทัย โบราณ....24

2.26 รูปแบบแนวคิดวัสดุก่อสร้าง หินศิลาแลง สุโขทัย โบราณ....24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

2.27 รูปแบบแนวคิดทางสถาปัตยกรรมไทย สุโขทัย โบราณ....24
2.28 ภาพมุมสูง ภาพรวมสนามบินสุโขทัย....25
2.29 ทัศนียภาพอาคารสนามบินสุโขทัย ที่มีเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย....25
2.30 ทัศนียภาพภายในอาคารสนามบินสุโขทัย ที่มีเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย เปิดโล่งตามศิลปะสุโขทัยโบราณ....25
2.31 หอพระ พระพุทธรูป ศิลปะสุโขทัย และพระบรมสารีริกธาตุ ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.32 ศาลพระพรหม ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.33 ควายสวนสัตว์ ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.34 ยีราฟสวนสัตว์ ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.35 พื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.36 อาคารจัดแสดง ที่สนามบินสุโขทัย....26
2.37 แผนที่ประเทศอินโดเนเซีย บอกที่ตั้งเกาะบาหลี....27
2.38 แผนที่บอกจุดที่ตั้งสนามบินงูรห์ะไรที่เกาะบาหลี....27
2.39 ภาพรวมสนามบินงูระห์ไร ที่เกาะบาหลี....28
2.40 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหน้า สนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี....28
2.41 ทัศนียภาพมุมต่ำด้านหน้า สนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี....28
2.42 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบาหลี....28
2.43 อุทกอาราม อารามหลวงปูระ ตามัน อายุน....28
2.44 ภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมชุ้มประตูบาหลีโบราณ....29
2.45 ภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมบาหลีโบราณ....29
2.46 เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมและการจัดสวน แบบบาหลีในพื้นที่ว่าง จุดเชื่อมต่อระว่างอาคารสนามบินนานา ชาติงูระห์ไร....29
2.47 เอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมบาหลี สนามบินนานาชาติงูระห์ไร....29
2.48 ห้องโถงแจ้งตั๋วเดินทางออกจากสนามบิน นานาชาติงูระห์ไร....30
2.49 ห้องโถงจุดตรวจคนออกเมือง สนามบินนานาชาติงูระห์ไร....30
2.50 บรรยากาศห้องโถงพักคอยรวม อาคารสนามบินนานาชาติงูระห์ไร....30
2.51 ห้องโถงพักคอยถ้าออกเดินทาง อาคารสนามบินนานาชาติงูระห์ไร....30
2.52 พื้นที่ขายของปลอดภาษี ในสนามบินนานาชาติ งูระห์ไร....30
2.53 แผนที่ประเทศญี่ปุ่น บอกที่ตั้งสนามบินนาฮา....31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

2.54 แผนที่ บอกที่ตั้งสนามบินนาฮา.....31
2.55 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหน้า สนามบินนาฮา.....32
2.56 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหลัง สนามบินนาฮา.....32
2.57 ตกแต่งดอกไม้ อาคารสนามบินนาฮา.....32
2.58 ตกแต่งตู้ปลาทะเล สนามบินนาฮา.....32
2.59 แผนผังชั้นที่ 1 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา.....33
2.60 แผนผังชั้นที่ 2 ส่วนขาออกอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา.....33
2.61 แผนผังชั้นที่ 3 ส่วนโถงแจ้งตั๋วโดยสารอาคารผู้โยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา.....34
2.62 แผนผังชั้นที่ 4 ส่วนบริการร้านค้าอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา.....34
2.63 แผนผังชั้นที่ 1 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา.....35
2.64 แผนผังชั้นที่ 2 ส่วนขาออกอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา.....35
2.65 แผนผังชั้นที่ 3 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา.....36
2.66 แผนผังชั้นที่ 4 ส่วนสังเกตการณ์และพักผ่อน อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา 36
2.67 การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังด้านหน้าพระประธาน วัดใหญ่สุวรรณาราม สมัย อยุธยา สกุลช่าง เมืองเพชรลุรี.....37
2.68 การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังด้านหน้าพระประธาน วัดใหญ่สุวรรณาราม สมัย อยุธยา สกุลช่าง เมืองเพชรลุรี.....37
2.69 ทัศนียภาพภายในจิตรกรรมฝาผนังวัดเกาะแก้วสุทธาราม ในช่วงจิตรกรรมอายุธยาตอนปลาย 38
2.70 จิตรกรรมฝาผนังด้านหน้าพระประธาน วัดสุวรรณาราม ในช่วงช่วงรัชกาลที่ 3.....38
2.71 จิตรกรรมฝาผนังด้านข้างพระประธาน วัดสุวรรณาราม ในช่วงช่วงรัชกาลที่ 3.....39
2.72 จิตรกรรมฝาผนังด้านหลังพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4.....39
2.73 จิตรกรรมฝาผนังด้านข้างพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4.....39
2.74 จิตรกรรมฝาผนังด้านหน้าพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4.....39
2.75 จิตรกรรมฝาผนังในบริเวณวัดพระแก้ว ในช่วงรัชการที่ 4.....40
2.76 จิตรกรรมฝาผนังวัดเบญจมบพิตร ในสมัยรัชการที่ 5.....40
2.77 จิตรกรรมโรงสร้างเพดาร วัดเบญจมบพิตร ในสมัยรัชการที่ 5.....40
2.78 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดไชยศรี บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง ขอนแก่น.....42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

2.79 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดมัชฌิมวิทยาราม บ้านลาน ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จัง หวัดขอนแก่น....43
2.80 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศเหนือ วัดสระบัวแก้วบ้านวังคูณ ต.หนองเม็ก อ.หนองสองห้อง จ.ขอนแก่น....43
2.81 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดยางทวงวราราม ตำบลบ้านยาง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม....43
2.82 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดป่าเรไรย์ ตำบลดงบัง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม....43
2.83 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศเหนือ วัดประตูชัย ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด....44
2.84 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศใต้ วัดเปือยใหญ่ ตำบลช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด....44
2.85 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศใต้ วัดไตรประสิทธิ์ ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น....45
2.86 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันออก วัดสว่างพิทยา ตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น....45
2.87 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศเหนือ วัดเหล่าจั่น ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม....45
2.88 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดบูรพาหนองบัว ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม....45
2.89 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันออก วัดศรีสุมังค์ ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น....45
2.90 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันตก วัดป่าแสงอรุณ ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น....45
2.91 แสดงภาพเรื่องราวเทพชุมนุม ในแต่ละองค์จะทำการแยกออกจากกันด้วยการใช้ เส้นสินเทา อันทำให้เกิดลักษณะฟันปลาทั้งแถว....47
2.92 เส้นสีเทา....47
2.93 ลวดลายดอกไม้ร่วง....47
2.94 สีและสัดส่วน....47
2.95 การซ้ำของลายจิตกรรม....47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

2.96 แบบจำลองเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตรกรรม ฝาผนังไทย.....48
3.1 แผนภาพแสดงวิธีการทำวิจัย.....58
4.1 แบบจำลองแผนผังรูปแบบที่1.....60
4.2 แบบจำลองรูปทรงสิมวัดแบบที่1.....60
4.3 แบบจำลองแผนผังรูปแบบที่2.....60
4.4 แบบจำลองรูปทรงสิมวัดแบบที่2.....60
4.5 แบบจำลองแผนผังรูปแบบที่3.....61
4.6 แบบจำลองรูปทรงสิมวัดแบบที่3.....61
4.7 แบบจำลองแผนผังรูปแบบที่4.....61
4.8 แบบจำลองรูปทรงสิมวัดแบบที่4.....61
4.9 แผนผังสิมวัดเชียงทองบอกการนำใช้พื้นที่.....62
4.10 แสดงชื่อเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังภายใน วิหารวัดเชียงทอง.....64
4.11 แสดงลำดับภาพ จิตรกรรมฝาผนังสิม (โบสถ์)วัดเชียงทอง.....64
4.12 แสดงจิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดเชียงทอง.....65
4.13 รูปด้านภายใน แสดงผังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันตกเฉียงใต้สิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง.....66
4.14 รูปด้านภายใน แสดงผังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันตกเฉียงเหนือสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง.....66
4.15 รูปด้านภายใน แสดงผังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันออกเฉียงเหนือสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอ.....67
1.16 รูปด้านภายใน แสดงผังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันออกเฉียงใต้สิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง.....67
4.17 รูปด้านการตกแต่งภายใน สิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง แสดงเรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันตกเฉียงใต้.....73
4.18 รูปด้านตกแต่งภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง แสดงเรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันตกเฉียงเหนือ.....74
4.19 รูปด้านตกแต่งภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทองแสดงเรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันออก เฉียงเหนือ.....75
4.20 รูปด้านตกแต่งภายในวิหารวัดเชียงทอง แสดงเรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันออกเฉียงใต้...75
4.21 แสดงค่าของสี จากการถ่ายภาพวัดระดับสี.....77
4.22 แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมลงรักปิดทอง.....77
4.23 แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมสีน้ำมันยางปิดทอง.....78
4.24 หน้าต่าง ประตู แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมลงรักปิดทอง.....78
4.25 โครงสีประตูภายในด้านหลัง.....79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

4.26 โครงสีประตูภายในด้านหน้า....79
4.27 แสดงต้นยาง....80
4.28 แสดงน้ำมันยาง....80
4.29 แสดงดินแดงตำละเอียด....80
4.30 แสดงต้นน้ำเกี๊ยง....80
4.31 แสดงน้ำเกี๊ยงที่ผ่านการต้ม....80
4.32 แสดงคำปลิว(ทองคำเปลว)....80
4.33 อุปกรณ์การฉลุแม่แบบตอกลายบนกระดาษ....81
4.34 วิธีการติดทองคำเปลวบนสีน้ำมันยาง....81
4.35 วิธีการติดทองคำเปลวบนสีน้ำรัก....81
4.36 แผนผังบอกชื่อจิตกรรมฝาผนังหอไหว้พระม่าน....83
4.37 ผังแสดงภาพจิตรกรรมหอไหว้พระม่าน....84
4.38 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน....85
4.39 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน....86
4.40 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน....86
4.41 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน....87
4.42 ผังบอกชื่อเริ่งราวฝาผนังภายนอกหอไหว้พระไสยาสน์....88
4.43 ผังแสดงภาพจิตรกรรมหอไหว้พระไสยาสน์....89
4.44 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ด้านหน้า) ของหอไหว้พระไสยาสน์....90
4.45 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ของหอไหว้พระไสยาสน์....91
4.46 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ด้านหลัง) ของหอไหว้พระไสยาสน์....91
4.47 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอไหว้พระไสยาสน์....92
4.48 แสดงการเปรียบเทียบค่าของสีจอตกรรมฝาผนังภายนอกหอไหว้....93
4.49 แสดงการเปรียบเทียบค่าของสีจอตกรรมฝาผนังภายนอกหอไหว้....94
5.1 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง....98
5.2 ทัศนียภาพด้านหลังอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง....99
5.3 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 1....100
5.4 แผนผังชั้น 2 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 1....100
5.5 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 1 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง....101

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

5.6 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 1 ทัศนียภาพด้านหลังอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....102
5.7 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 2.....102
5.8 แผนผังชั้น 2 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 2.....103
5.9 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 2 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....103
5.10 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 2 ทัศนียภาพด้านหลังอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....104
5.11 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้าแบบที่ 1.....105
5.12 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง.....106
5.13 ทัศนียภาพเปรียบเทียบแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในด้านหลัง และด้านหน้าห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1 อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง.....106
5.14 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้าแบบที่ 2.....107
5.15 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2 อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง.....108
5.16 ทัศนียภาพเปรียบเทียบแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในด้านหลัง และด้านหน้าห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....108
5.17 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้าแบบที่ 1-3 109
5.18 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับแบบที่ 1 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....110
5.19 ทัศนียภาพเปรียบเทียบภาพเก่า และแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออก แบบที่ 4.....110
5.20 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับแบบที่ 2 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....111
5.21 ทัศนียภาพทัศนียภาพเปรียบเทียบภาพเก่า และแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดย สารขาออก แบบที่ 2.....111

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป(ต่อ)

5.22 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับแบบที่ 3 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....112
5.23 ทัศนียภาพเปรียบเทียบภาพเก่า และแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออก แบบที่ 3.....112
5.24 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้า แบบที่ 4-5 113
5.25 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับแบบที่ 4 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....113
5.26 ทัศนียภาพเปรียบเทียบภาพเก่า และแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออก แบบที่ 4.....114
5.27 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับแบบที่ 5 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง.....114
5.28 ทัศนียภาพเปรียบเทียบภาพเก่า และแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออก แบบที่ 5.....115

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออกแบบสถาปัตยกรรมนอกจากการออกแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยในการใช้งานของผู้ใช้อาคารแล้วนั้น ในบางครั้งการออกแบบอาคารก็ยังมีความจำเป็นต้องมีการออกแบบเพื่อนำไปสู่การสะท้อนเอกลักษณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ หรือของเจ้าของอาคาร ซึ่งการแสวงหารูปแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์นั้นเป็นไปได้ทั้งในลักษณะการออกแบบเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือเอกลักษณ์องค์กร สำหรับการออกแบบเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้นเป็นประเด็นหนึ่งที่สถาปนิก นักออกแบบต่าง ๆ ให้ความสำคัญ เนื่องด้วยพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศที่มีประวัติศาสตร์มายาวนานย่อมมีการสั่งสมรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน สถาปัตยกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมนั้น แต่ในปัจจุบันที่วิถีชีวิตและลักษณะความต้องการการใช้พื้นที่อาคารต่าง ๆ มีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย และเทคโนโลยี แต่ในขณะเดียวกันความรู้สึกผูกพันกับวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมก็ยังสอดสัมผัสกับความรู้สึกผู้คน ดังนั้นการแสวงหาแนวทางในการออกแบบอาคารหรือสถาปัตยกรรมร่วมสมัยที่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบดั่งเดิมจึงเป็นความท้าทายของนักออกแบบที่จะต้องหาจุดร่วมที่เหมาะสมเพื่อทำให้อาคารี่ออกแบบมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและในขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองประโยชน์ใช้สอยร่วมทั้งเทคโนโลยีการก่อสร้างในปัจจุบันให้ได้

หลวงพระบางเป็นหนึ่งในบรรดาแขวงภาคเหนือของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ตั้งอยู่ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปทางทิศเหนือ 400 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนสถานที่ดีเลิศ เป็นจุดพบกันของแม่น้ำคานไหลลงสู่แม่น้ำโขง แม่น้ำทั้งสองสายได้ดลบันดาลสร้างให้เป็นแผ่นดินที่อยู่ท่ามกลางทุ่งอันกว้างใหญ่ไพศาล แวดล้อมด้วยภูผาป่าดงที่เล่าลือกันมา ภูท้าว, ภูนาง, ภูช้าง, ภูชวง ที่เขียวขจีและอุดมสมบูรณ์

ในสมัยก่อน หลวงพระบาง ได้มีมนุษย์ดำรงชีวิตมาหลายพันปี ก่อนที่คนชาติลาวมาปกครอง ตามที่ได้กล่าวไว้ในพงศาวดารล้านช้าง ในสมัย ของขุนชวา[1] ปกครองดินแดนแห่งนี้ มีชื่อว่า “เมือง

[1] “ขุนชวา” เป็นคนชนชาติขอม หรือ เขมร ได้ปกครองดินแดนล้านช้างต่อจากพวก “ละว้า” ที่ได้กล่าวไว้ในพงศาวดารล้านช้าง จากหนังสือประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมลาว หน้าที 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชวา" มาจากขุนชวา ต่อมามีขุนลอ[2] เป็นลูกชายคนโตของขุนบรมราชาธิราช ที่เป็นคนชาติลาว ได้ล่องเรือลงมาตีเอาเมืองชวา เพราะเห็นว่าเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น "เมืองเชียงทอง" ต่อมาในยุคสมัยการปกครองของพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชเป็นกษัตริย์ของอาณาจักรลาวล้านช้าง สืบเชื้อสายมาจากเจ้าฟ้างุ่ม(เจ้าฟ้างุ้ม)[3] ได้ย้ายนครหลวงจากเมืองเชียงทองลงไปตั้งที่เวียงจันทน์ จึงเปลี่ยนชื่อเมืองเชียงทองเป็น "เมืองหลวงพระบาง" เพราะว่าพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชได้อัญเชิญพระบาง ไว้เป็นที่เคารพบูชาแก่ศาสนาพุทธ ที่เมืองหลวงพระบาง นั้นเอง จนมาถึงปัจจุบันนี้

วัดเชียงทองเป็นวัดที่มีความสำคัญมากในรูปแบบศิลปกรรมสถาปัตยกรรม วัฒนธรรมล้านช้าง เป็นวัดประตูเมือง เป็นท่าจอดเรือด้านเหนือ สำหรับการเสด็จมาถึงและการเสด็จประพาสทางราชการของพระมหากษัตริย์ และยังเป็นสถานที่นักเดินทางที่มีเกียรติ ที่เดินทางโดยเรือมาจอด วัดเชียงทองถูกสร้างขึ้นพร้อมกับอารามในปีค.ศ.1559 -1560 ในสมัยรัชการของ พระเจ้าไชเสดถาทิลาด ปกครองอาณาจักรล้านช้างก่อนที่จะย้ายเมืองหลวงลงไปตั้งที่เวียงจันทน์ จึงโปรดให้สร้างวัดเชียงทอง พร้อมตัวอารามเพื่อไว้เป็นสัญลักษณ์แห่งเมืองเชียงทองเพื่อเป็นที่ตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา และ เป็นอนุสรณ์สถานให้แก่ท้าว จันทะพาณิชย์ ตามเรื่องเล่านิทานพื้นเมืองที่สืบเล่ากันมาว่า เป็นพ่อค้าขายหมาก ขายพลู มาแต่เวียงจันทน์ ประชาชนได้เลือกให้เป็นกษัตริย์คนแรก ปกครองนครแห่งนี้ด้วยความเก่งกล้าสามารถของท่าน จึงได้ถวายนามว่า พระยาจันทะพาณิชย์ สถิตสุวรรณภูมิ พระองค์ได้สร้างพระราชวังและวัดหลังแรกในบริเวณพื้นที่ต้นทอง สถานที่แห่งนี้จากตำนานเรื่องเล่าได้กล่าวว่ามีฤาษีสองพี่น้องได้ขีดหมายหลักเมืองไว้ที่ต้นทองซึ่งก็คือสถานที่วัดเชียงทอง

หลักฐานด้านเอกสารจากห้องการมรดกโลก แขวงหลวงพระบาง กล่าวความเป็นมาและประวัติของวัดเชียงทอง ทางด้านความสำคัญอีกประการหนึ่งคือการมีความสมบูรณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม ตั้งแต่สภาพที่ตั้งของวัดเชียงทองยังคงอยู่ในสภาพเหมือนเดิม ความสมบูรณ์ของการจัดผังบริเวณเขตพุทธาวาสลักษณะของผังบริเวณพุทธาวาส มีการกำหนดขอบเขตด้วยกำแพงแก้วและให้ความสำคัญต่อแนวแกนหลักคือแม่น้ำโขงเป็นอย่างมาก แต่เมื่อมองลักษณะภาพรวมแล้วการวางอาคารภายในเขตพุทธาวาสวัดเชียงทอง ได้อิงตามแนวของแม่น้ำโขงและทิศตาวันออกเฉียงเหนือเป็นหลักประสมกันเน้นความสำคัญที่สิมอันเป็นสถาปัตยกรรมที่เป็นประธาน
ของสถาปัตยกรรมทั้งหมดภายในเขตพุทธาวาส

---

[2] ขุนลอ" เป็นราชโอรส คนที่หนึ่งของขุนบรมมหาราชา ได้ลงมาครองดินแดนล้านช้าง นำทหารเข้ามายึดเอาเมืองชวา จากขุนกันฮาง,ขุนลักลิง,ขุนระว้า,ขุนยี่ผ้ง ที่ได้กล่าวไว้ในพงศาวดารล้านช้าง จากหนังสือประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมลาว หน้าที่ 10 แล้วเปลี่ยนชื่อเมือง เป็นเมืองเชียงทอง

[3] "เจ้าฟ้างุ้ม" เป็นผู้ครองอาณาจักลาวล้านช้าง ที่สืบเชื้อสายมาจากขุนลอ ปกครองดินแดนล้านช้างอยู่เมืองเชียงทอง ปีค.ศ.1353-1371 จากพงศาวารลาว หน้าที่ 45-76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดเชียงทอง เป็นวัดที่มีความสำคัญในฐานะเป็นวัดหลวง ที่ทำให้มีการสร้างศาสนาสถานและบูรณะปฏิสังขรณ์มาตลอดทุกยุคสมัย งานสถาปัตยกรรมที่สำคัญที่อยู่ในเขตพุทธาวาสได้แก่

1. วิหาร
2. กุฏิ
3. หอไหว้
4. อุโมงค์
5. พระธาตุเจดีย์
6. หอกลอง
7. หอราชรส
8. ซุ้มประตูโขงทางเข้าวัดทิศตะวันออกเฉียงใต้

งานสถาปัตยกรรมเหล่านี้มีอายุเวลาการสร้างไม่เท่ากันและการปฏิสังขรณ์ครั้งสำคัญในปี ค.ศ. 1928 โดยเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช ได้ประดับประดาตกแต่งติดกระจกแก้วสีในอารามวัด หอไหว้ และออกแบบตกแต่งลวดลาย ทาสีอารามทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ขณะเดียวกันงานสถาปัตยกรรมแต่ละประเภทยังมีลักษณะร่วมที่แสดงถึงการพัฒนาการและอิทธิพลที่ส่งถึงกัน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วัดเชียงทองเป็นวัดที่มีความสำคัญและความสมบูรณ์ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และด้านสถาปัตยกรรมทั้งทางกายภาพ ได้แก่ สภาพที่ตั้ง แผนผัง รวมทั้งสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมภายในวัด และความหมายเชิงสัญลักษณ์ ที่แสดงให้เห็นการผ่านกระบวนการคิดของช่างในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม ทำให้มีความเหมาะสมในการนำมาศึกษาเพื่อรูปแบบทางสถาปัตยกรรม วิเคราะห์ แนวความคิดเพื่อนำไปสู่ การออกแบบเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยสำหรับเมืองหลวงพระบาง

ในการศึกษานี้จึงมีลักษณะเป็นการศึกษาทั้งแบบองค์รวมทำ ให้ทราบถึงแนวความคิดใน การสร้างสรรค์งาน สถาปัตยกรรมและลักษณะรูปแบบทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมในวัดเชียงทองมีที่มาจากปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม รวมไปถึงคติความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในแต่ละยุคสมัย เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสถาปัตยกรรมทั้งหมดภายในวัด และอธิบายลักษณะสถาปัตยกรรมล้านช้างได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Goal and objective)

1. ศึกษาผังพื้นสิม วัดเชียงทองเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย
2. ศึกษาจิตกรรมภายในสิม วัดเชียงทอง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ศึกษาศิลปกรรมของหอไหว้ วัดเชียงทอง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา (Scope or delimitation of study)

1.3.1 ขอบเขตด้านสถาปัตยกรรม

1. ศึกษาสภาพแวดล้อม ที่ตั้ง แผนผังบริเวณ รูปแบบทางสถาปัตยกรรมและ ศิลปกรรมของสถาปัตยกรรมต่างๆ ภายในเขตพุทธาวาสของวัดเชียงทอง เพราะยังมีหลักฐานและข้อมูลที่สมบูรณ์

2. สถาปัตยกรรมที่ศึกษาเป็นหลัก จะจำกัดอยู่ในขอบเขตพุทธาวาส ได้แก่ สิมและหอไหว้ รองลงมาตามลำดับ ประกอบมีผังพื้น พื้นที่ว่างภายใน จิตกรรมฝาผนัง โครงสี โครงสร้าง สัดส่วนของสิม วัดเชียงทอง

3. ศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน และพื้นที่การนำใช้ในส่วนบริการของสนามบินสากลหลวงพระบาง

1.3.2 ขอบเขตด้านเวลา การศึกษา

1. การศึกษาจะศึกษาตามที่ปรากฏในช่วงเวลาปัจจุบัน เพราะมีหลักฐานแลข้อมูลสมบูรณ์

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

1. สถาปัตยกรรมล้านช้างหลวงพระบาง วัดเชียงทอง

1.4 ขั้นตอนการศึกษา (Process of study)

1. สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล จำแนก และประเมินข้อมูลภาคเอกสารขั้นต้น โดยแบ่งเป็นข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ทั้งประวัติศาสตร์การเมือง และพุทธศาสนา ด้านคติความเชื่อ วัฒนธรรมและประเพณี ด้านสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม ที่เป็นปัจจัยในการสร้างงานสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง

2. สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการถ่ายภาพ จัดทำแบบสถาปัตยกรรม และศิลปกรรมในวัดเชียงทอง และตัวอย่างเปรียบเทียบ

3. ศึกษา และวิเคราะห์ - นำข้อมูลที่ได้รับการประเมินแล้วทั้งข้อมูลด้านเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม มาศึกษา รูปแบบสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองในด้านสถาปัตยกรรม – วิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิด รูปแบบ สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมของวัดเชียงทอง

4. นำรูปแบบศิลปกรรมของวัดเชียงทองที่วิเคราะห์ มาทดลองนำเสนอแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในร่วมสมัย โดยใช้กรณีศึกษาสนามบินสากลหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption)

1. การศึกษานี้จะเน้นที่การศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรม, ผังพื้น, พื้นที่ว่างภายใน, โครงสี, ลวดลาย และจิตกรรมฝาผนังเป็นหลัก

2. การใช้ภาษาเรียกชื่อเฉพาะบางประการ จะใช้ภาษาล้านช้างเป็นหลัก

1.6 ความจำกัดของการศึกษา (Limitation of the study)

ความจำกัดของการศึกษานี้มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความจำกัดข้อมูลด้านโบราณคดี เนื่องจากวัดเชียงทองและบริเวณโดยรอบยังไม่มีการขุดค้นทางโบราณคดีอย่างจริงจัง

2. การรังวัดพื้นที่สถาปัตยกรรมที่มีความสูงมากไม่สามารถกระทำได้ความสูงของสถาปัตยกรรมจึงใช้การสันนิษฐานจากภาพถ่าย และสถานที่จริง อาจทำให้มีความคลาดเคลื่อนได้บ้างเล็กน้อย แต่การศึกษานี้เน้นที่การศึกษารูปแบบและรูปทรงโดยรวมเป็นหลัก

3. การศึกษานี้ใช้ข้อมูลที่เป็นเอกสารชั้นต้นที่เป็นภาษาลาว และภาษาไทยเฉพาะที่มีผู้แปลและปริวรรต แล้วเท่านั้น

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา (Definition)

1. “ล้านช้าง” หมายความถึงอาณาจักรที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ดินแดนในเขตภาคเหนือของประเทศลาว จังหวัดหลวงพระบางนปัจจุบัน ต่อมาได้เคลื่อนย้ายลงไปสร้างที่เวียงจันทน์

2. “ราชวงศ์เจ้าไชยเชษฐาธิราชราช” หมายถึงกษัตริย์ล้านช้าง ที่สืบเชื้อสายจากเจ้าฟ้างุ้ม ผู้ก่อตั้งอาณาจักลาวล้านช้าง

3. “ไชยเชษฐาธิราช” หมายถึงชื่อเรียกของกษัตริย์ล้านช้าง ที่เป็นผู้สร้างวัดเชียงทอง ในนี้จะขอ ใช้เป็นสำนวนภาษาลาว เนื่องจากผู้วิจัยเป็นคนลาวเพื่อสะดวกในการทำวิจัย ซึ่งภาษาลาวเรียกว่า “ไชเสดถาทิลาด”

4. “สนามบินนานาชาติ” จะขอใช้เป็นสำนวนภาษาลาวเนื่องจากผู้วิจัยเป็นคนลาวเพื่อสะดวกในการทำวิจัย ซึ่งภาษาลาวเรียกว่า “สนามบินสากล”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. งานวิจัยนี้เป็นแนวทางข้อมูล ให้นักศึกษาและผู้ที่สนใจ เข้าใจวิธีการการใช้พื้นที่ว่างอาคาร การตกแต่งโครงสร้าง การตกแต่งผนังด้วยงานวิจิตกรรม และ การใช้โครงสีของวัดเชียงทอง นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป
2. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาและผู้ที่สนใจ ตระหนักถึงคุณค่าของสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมล้านช้าง วัดเชียงทอง
3. ผลงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน
4. เพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมล้านช้างหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารูปแบบการตกแต่งสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองและหอไหว้ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่ง สถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินสากล หลวงพระบาง ผู้วิจัยจึงรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้.

1.) ศึกษาเอกสารทางประวัติศาสตร์วัดเชียงทอง
2.) ศึกษาเอกสารที่ศึกษาเกี่ยวกับสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง
3.) ศึกษาเอกสารการออกแบบสนามบินสากลที่มีเอกลักษณ์
4.) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ศึกษาเอกสารทางประวัติศาสตร์ วัดเชียงทอง

จากเอกสารพงศาวดารหลวงพระบางที่ได้กล่าวไว้ สิมวัดเชียงทอง เป็นสิมเก่าแก่ ที่สร้างขึ้นมาพร้อมกับวัด มีนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับเมืองหลวงพระบางเป็นหลัก เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมศาสนาพุทธ ของอาณาจักล้านช้าง ศิลปกรรมที่ปรากฏในสิมวัดเชียงทอง ได้แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญของวัดเชียงทองที่มีอย่างต่อเนื่องจนมาถึงปัจจุบัน การศึกษาทางประวัติศาสตร์ วัดเชียงทอง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1.1. ศึกษาด้านสภาพที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม วัดเชียงทอง

ลักษณะของเมืองหลวงพระบาง เป็นนครหลวงเก่า ของอาณาจักล้านช้าง ที่ตั้งอยู่ใจกลางภาคเหนือของสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว เป็นเขตภูเขา ตัวเมืองตั้งในที่ราบ ที่มีถูกโอบล้อมโดยแม่น้ำคานและแม่น้ำโขง จนมีรูปร่างที่คล้ายรูปเท้า กลายเป็นผืนดินที่มีความกว้าง 250 เมตร มีความยาว 1,000 เมตร เป็นพื้นที่ที่การทำมาค้าขาย ระดับภูมิภาคที่มีการเติบโตมาตั้งแต่ในอดีต ตัวเมือง มี “ภูสี[1]” ที่โดดเด่นเป็นศูนย์กลาง เป็นหลักบ้านหลักเมืองแห่งพุทธศาสนา อันมีพระธาตุภูสีสถิต

1 จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวถึงตำนานภูสี ว่ามีฤาษีสองพี่น้องที่มาตั้งหลักเมือง ได้ประดิษฐานพระพุทธบาทไว้ที่จอมภูสี เพื่อให้ผู้ที่มีบุญอันเป็นกษัตริย์ ค้ำชูศาสนาพระโคตมะ ต่อมา กษัตริย์ตียักษานันธามาครองเมือง ได้กล่าวชื่อภูสีว่า ภูนันธกางฮีษีสัตนาค ซึ่งได้เรียกเอาตามชื่อของพระยายักษ์ ที่มีชื่อว่า นันธา, ธิดาของยักษ์ ชื่อว่า กางฮีและตามด้วยพระยานาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่บนจอม แวดล้อมโดยทุ่งเพียงอันกว้างใหญ่ มีสายพูอ้อมรอบที่เล่าลือกันมา ภูท้าว, ภูนาง[2], ภูช้าง, ภูชวง

วัดเชียงทอง ตั้งอยู่บ้านเชียงทอง อำเภอหลวงพระบาง จังหวัดหลวงพระบาง อยู่ในเขตตัวเมืองเก่าของอำเภอหลวงพระบาง ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีเรื่องเล่าพงศาวดารของชาวพื้นเมืองของการสร้างตัวเมืองที่เล่าต่อกันมา มีนิทานที่สืบว่า มีฤาษีสองพี่น้อง ได้ปักหมายเขตแดน โดยหมายเอาต้นทองที่อยู่ใกล้กับจุดพบกันระหว่างแม่น้ำคานและแม่น้ำโขง ก็คือสถานที่วัดเชียงทองในปัจจุบันนี้ ที่จะเป็นที่ตั้งของเมืองในอนาคต ในปี ค.ศ 1995 วัดเชียงทองถูกขึ้นบัญชีเป็นเขตอนุรักษ์มรดกโลกทางด้านสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรม ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานเลื่องลือกันมาทางสถานที่ตั้งและความเก่าแก่ของสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมแบบล้านช้างโดยแท้

วัดเชียงทองมีที่ตั้งเป็นจุดเนินสูงกว้างขวางและมีความสำคัญทางสถานที่ตั้ง จึงทำให้วัดเชียงทองกลายเป็นวัดที่สำคัญต่อกษัตริย์ผู้ปกครองในแต่ละยุคสมัยและคงอยู่ในรูปแบบดั้งเดิมจนมาถึงทุกวันนี้ ในปัจจุบัน บริเวณโดยรอบวัดเชียงทอง ชาวบ้านตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่น โดยมีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ทิศเหนือติดกับเรือนประชาชนและแม่น้ำโขง
2. ทิศใต้ติดกับเรือนประชาชน
3. ทิศตาวันออกติดกับ เรือนประชาชน
4. ทิศตาวันตกติดกับเรือนประชาชนและแม่น้ำโขง

2.1.2. ศึกษาด้านเอกสารทางประวัติศาสตร์

2.1.2.1. วัดเชียงทองก่อนอาณาจักล้านช้าง

จากหนังสือพงศาวดารลาว ได้กล่าวถึงสมัยแผ่นดินของขุนหลวงลี้เมา เจ้าครองนครงายลาว เมื่อปี ค.ศ 69 (พ.ศ 612) ศาสนาพุทธ ที่ลาวได้เชื่อถือในคราวนั้น คือลัทธิมหายาน ต่อมาหลายร้อยปี คนลาวได้แตกหนีมาอยู่ประเทศล้านช้าง การเชื่อถือศาสนาพุทธ แต่เก่าก่อนนั้นได้จืดจางหายไป และหวนคืนเชื่อถือผีตามแบบดั้งเดิม

ในเรื่องเล่าพงศาวดารหลวงพระบาง ได้กล่าวว่า มีพ่อค้าคนหนึ่งที่มีชื่อว่า พาณิชย์ชา อาศัยอยู่เมืองจันทบูรี (เวียงจันทน์) ได้ขึ้นมาค้าขายที่เมืองเชียงทอง ภายหลังที่มีการแก้ความฝันของพาณิชย์ชา ที่ได้ทำนายไว้ โดยมหาเถรเจ้า จึงให้ออกเดินทางค้าขาย ขึ้นไปตามแม่น้ำโขง ในเวลาที่

---

2 ภูท้าวภูนาง ที่เรียกขานตามเรื่องเล่านิธานพื้นเมืองลาว นางสิบสอง ว่า ภูท้าวพุทเสนและภูนางกางฮี ซึ่งท้าวพุทเสนเป็นลูกชายของนางหล้า(นางสิบสอง) และนางกางฮี คือลูกสาวของนางยักสุนทลาและท้าวนันธา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดินทาง พาณิชย์ชา ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของมหาเถรเจ้า เมื่อถึงจุดหมายตามที่กำหนดไว้ พาณิชย์ชาก็หยุดเรือพักอยู่ที่นั่นเพื่อค้าขาย เมื่อชาวเมืองได้เห็นความเก่งกล้าสามารถของพาณิชย์ชา จึงราชาภิเษกให้เป็นกษัตริย์คนแรก ปกครองนครแห่งนี้ ได้ถวายนามว่า พระยาจันทะพาณิชย์สถิตสุวรรณภูมิ พระองค์ได้สร้างพระราชวังและวัดหลังแรกในบริเวณพื้นที่ต้นทอง ที่เป็นสถานที่ฤษีสองพี่น้องได้ขีดหมายหลักเมืองไว้ที่ต้นทองซึ่งก็คือสถานที่วัดเชียงทองในปัจจุบันนี้เอง เมื่อพระยาจันทะพาณิชย์ สู่สวรรณคตแล้ว ต่อมาคนชาติลาวจึงได้ปกครองนครแห่งนี้ และได้ตั้งชื่อเป็นเมืองเชียงดงเชียงทอง

จากเอกสารห้องการมรดกโลกจังหวัดหลวงพระบาง ได้กล่าวว่า เหตุผลที่พาให้เรียกชื่อว่าวัดเชียงทอง นั้นมีหลายเหตุผลที่แตกต่างกัน บางกลุ่มก็กล่าวว่าเนื่องจากมีต้นทองที่ใหญ่ มีลวงอ้อม 7 วา หรือ 7 อ้อม(อุ้ม) เท่ากับ 10.50 เมตร สูง 107 วา เท่ากับ 160.50 เมตร. บางกลุ่มก็กล่าวว่า เมืองหลวงพระบาง เมื่อก่อนเรียกว่า อาณาจักรสุวรรณภูมิ ประเทศ หรือ ประเทศที่อุดมสมบูรณ์มั่งคั่ง จึงเปลี่ยนชื่อมาเป็นเมืองเชียงทอง (คำ) และได้ยึดเอาชื่อเมืองเป็นชื่อวัด เพื่อเป็นสัญลักษณ์แก่เมืองแต่บัดนั้นมา

2.1.2.2. วัดเชียงทองในสมัยอาณาจักรล้านช้างเจริญรุ่งเรือง

จากพงศาวดารลาวได้กล่าวอ้างถึงสมัยอาณาจักรล้านช้างที่เจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมากในสมัยของพระยาฟ้าหล้าธรณีมหาราชฟ้างุ่ม (เจ้าฟ้างุ้ม) ปกครอง ในสมัยนี้เองที่พุทธศาสนาแบบเถรวาท ลัทธิสังกาวงศ์ ได้เข้ามาในประเทศล้านช้าง (ประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว) ในปี ค.ศ 1459 (พ.ศ 1902) พระองค์ได้จัดแต่งข้าราชการ เชิญพระราชสาสน์และเครื่องมงคลบรรณาการประกอบด้วย เงินสามแสน ทองคำสามหมื่น และแก้วน้ำครั่งแก้วน้ำเพชรอันมีค่า ไปถวายเจ้านครเขมร ผู้เป็นพ่อตา เพื่อขอเอาพระศาสนาพุทธ มาเผยแพร่ในประเทศล้านช้าง จึงนิมนต์เอาพระมหาปาชมันตเถรเจ้าและพระมหาเทพลังกา พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์อีก 20 รูป นักปราชญ์ผู้ที่เรียนจบพระไตปิฎกอีกสามคนคือ นอนสิง นอรเดด นอรศาตส์ พร้อมบริวาร 3.000 คน นำเอาพระพุทธศาสนาขึ้นมาประดิษฐานที่ประเทศล้านช้าง โดยมีพระพุทธรูปปัญจโลหะองค์หนึ่งพระนามว่าพระปาง (พระบาง) ให้มาเป็นที่สักการบูชา มีพระไตปิฎกและหน่อต้นมหาโพธิ์ มีพวกช่างเครื่องพื้นเมืองต่างๆ 1.000 คน

จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวว่า ในปี ค.ศ 1550 พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ได้ขึ้นปกครองอาณาจักรล้านช้าง ได้ถวายพระนามว่า “พระอภัยพุทธบวรไชยเชษฐาภูวนาภาทิปัติศรีสัตนาคนหุต” โดยเหตุที่พระองค์ได้ขึ้นครองสองอาณาจักร คืออาณาจักล้านนาและอาณาจักล้านช้าง มาถึงปี 1559พระองได้โปรดให้สร้างวัดเชียงทองขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานให้แก่พระยาจันทะพาณิชย์ ซึงเป็นพ่อค้าที่มาแต่เวียงจันทน์ ต่อมาได้ขึ้นปกครองนครแห่งนี้ และเป็นสัญลักษณ์แห่งเมืองเชียงทองเพื่อเป็นที่ตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา ก่อนที่จะย้ายเมืองหลวงของอาณาจักล้านช้างลงไปตั้งที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวียงจันทน์ พระองค์ได้ตั้งชื่อวัด เป็นวัดเชียงทอง และเปลี่ยนชื่อเมืองเชียงทองเป็นเมืองหลวงพระบาง เนื่องจากสถิตพระบางไว้ที่เมืองเชียงทอง ปี ค.ศ. 1560 – 1690 เป็นช่วงที่เมืองหลวงพระบางไม่มีกษัตริย์ปกครองและไม่ได้บันทึกการบูรณะวัดเชียงทอง

2.1.2.3. วัดเชียงทองในสมัยอาณาจักรล้านช้างแบ่งออกเป็นสามอาณาจักร

จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวว่า ในปี ค.ศ. 1707-1779 เป็นช่วงที่อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบาง ได้มีการปกครองแบบเป็นเอกราช และไม่มีข้อมูลบันทึกการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเชียงทอง

2.1.2.4. วัดเชียงทองในสมัยอาณาจักรล้านช้าง ตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศสยาม

จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวว่า ในปี ค.ศ. 1779 – 1893 ที่อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบางตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศสยาม ในปี ค.ศ. 1887 มีพวกห้อทุงดำ เข้ามาปล้น เผาผลาญวัด ในหลวงพระบาง เป็นครั้งยิ่งใหญ่ ที่อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบางถูกกลุ่มโจรทำลาย มีเพียงวัดเชียงทองแห่งเดียวที่พวกห้อทุงดำไม่ทำลาย สิ่งใด เนื่องจากว่าเมื่อก่อนหน้านี้หัวหน้ากลุ่มห้อทุงดำได้มาบวชเป็นจัว อยู่ที่วัดเชียงทอง และในช่วงนี้ไม่มีข้อมูลบันทึกการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเชียงทอง

2.1.2.5. วัดเชียงทองในสมัยอาณาจักรล้านช้าง ตกอยู่ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส

จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวว่า ในปี ค.ศ. 1893 – 1949 สยามได้แบ่งดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้ฝรั่งเศส ปกครอง ในปี ค.ศ. 1904 ฝรั่งเศสแต่งตั้งเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมิกราช ขึ้นครองประเทศล้านช้าง หลวงพระบาง และรวมประเทศล้านช้างเป็นหนึ่งเดียวอีกครั้ง พระองค์ได้บูรณปฏิสังขรณ์วัดเชียงทองเป็นครั้งที่ยิ่งใหญ่ขึ้นสองครั้ง ครั้งที่ 1 ในปี ค.ศ. 1928 และครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 1959-1960

2.1.2.6. วัดเชียงทองในสมัยล้านช้างเป็นประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

จากหนังสือพงศาวดารหลวงพระบาง กล่าวว่า ในปี ค.ศ 1975 ถึงปัจจุบัน วัดเชียงทองกลายเป็นวัดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประชาชนลาว ก็คือประชาชนในทั่วเมืองหลวงพระบาง วัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชียงทองได้รับการดูแลจากรัฐบาลลาวเป็นอย่างดี มาถึงปี ค.ศ. 1995 วัดเชียงทองถูกบันทึกเป็นทะเบียนบัญชีมรดกโลก ปี ค.ศ. 2011-2014 วัดเชียงทองได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ยิ่งใหญ่ขึ้นอีกครั้ง ทุกรูปแบบในการบูรณะ ยังคงรักษาศิลปะสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้

2.1.3. ศึกษาเอกสารด้านการบูรณปฏิสังขรณ์วัดเชียงทอง

ในสมัยก่อนที่ล้านช้างจะกลายเป็นประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว วัดเชียงทองมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อผู้ที่เป็นกษัตริย์ปกครองดินแดนล้านช้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสมัยรัชกาล เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช พระองได้เห็นความสำคัญอันล้นเหลือของวัดเชียงทอง จึงโปรดให้บูรณปฏิสังขรณ์อาคารในวัดเชียงทอง ขึ้นในปี ค.ศ. 1928 ให้มีความสวยงามรุ่งเรือง เหมาะสมแก่การเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ต่อการเคารพบูชาในอาณาจักรของพระองค์ พบว่าการบูรณปฏิสังขรณ์ที่ได้มีการบันทึกได้แก่ สิมวัดเชียงทอง หอไหว้ อุมุง กุฏิ พระธาตุเจดีย์ ในนี้ผู้วิจัยจะกล่าวเพียงสิมและหอไหว้

จากข้อมูลเอกสารที่ผู้วิจัยค้นพบจากห้องการมรดกโลกจังหวัดหลวงพระบาง พบว่า มีการบูรณะขึ้นสองกลุ่ม ในช่วงราชการของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช ปีค.ศ. 1928-1959 และ ในช่วงที่ล้านช้างได้กลายเป็นประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ปี ค.ศ. 2011-2014 ซึ่งช่วงเวลาที่เก่ากว่านั้นไม่สามารถพบหลักฐานทางเอกสารได้ เนื่องจากว่าไม่มีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

2.1.3.1. การบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ 1

ก.) สิมวัดเชียงทอง

ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ 1 ปี ค.ศ. 1928 ในสมัยรัชกาล เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช ได้บันทึกดังนี้

1. ออกแบบแกะสลักลวดลายไม้ตามรูปแบบลวดลายแบบดั้งเดิมที่มีอยู่ประดับด้วยคำปลิว ใส่สีหน้าสิม ด้านหน้าและสีหน้าด้านหลังทั้งสองข้าง
2. ติดกระจกสีใส่ฝาผนังด้านหลังสิมตามรูปดั้งเดิมที่มีมาในเรื่องสามโลก โดยมีต้นทอง (ต้นงิ้ว) เป็นแกนกลาง
3. ติดกระจกสีประดับตกแต่งใส่บริเวณบัวฐานสิมวัดเชียงทองทั้ง 4 ด้าน
4. แกะสลักลวดลายไม้ประดับตกแต่งบานประตู ติดด้วยคำปลิว
5. เปลี่ยนดินขอใหม่ (กระเบื้องมุงหลังคา)

ข.) หอไหว้ พระม่าน วัดเชียงทอง

ที่อยู่ด้านหลังสิม ได้สร้างขึ้นมาในคราวเดียวกับวัด รับการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 1 ปี ค.ศ. 1928 ในสมัยรัชกาล เจ้ามหาชีวิตสีสะหว่างวง ทำมิกระราช ได้บักทึกดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ติดกระจกสีใส่ฝาผนัง ในเรื่องเล่าพื้นเมือง
2. แกะสลักลวดลายไม้ประดับแต่งบานประตู ติดด้วยคำปลิว
3. ออกแบบหน้าต่างใหม่ แกะสลักลวดลายไม้ประดับแต่งหน้าต่าง ติดด้วยคำปลิว
4. ติดกระจกสีใส่บนฐานหอไหว้ทั้ง4 ด้าน
5. ออกแบบแกะสลักลวดลายไม้แขนนาง

ค.) หอไหว้พระไสยาสน์ วัดเชียงทอง

ได้สร้างหอไหว้พระไสยาสน์ขึ้นในการบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่1ปี ค.ศ. 1928 ในสมัยราชการ เจ้ามหาชีวิตสีสะหว่างวง ทำมิกระลาด ได้ประดับการตกแต่งที่บันทึกดังนี้

1. ติดกระจกสีบนฝาผนังด้านนอก 3 ด้าน ด้านข้างซ้าย ด้านข้างขวา ด้านหลัง ตามเรื่องเล่าการดำรงชีวิตของชาวเมืองในอดีตและในช่วงการบูรณะ
2. ติดลายปูนปั้นแบบนูนต่ำบนฝาผนังด้านนอกใส่ด้านหน้าหอไหว้ ในเรื่องเล่าของพระพุทธเจ้านับแต่ประสูติจนถึงปรินิพพาน ประดับด้วยคำปลิว
3. ติดลายปูนปั้นแบบนูนต่ำใส่บนสีหน้าหอไหว้ด้านหน้าและด้านหลัง เป็นรูปของเทวดา
4. แกะสลักลวดลายไม้ประดับแต่งบานประตูและบานหน้าต่าง ติดด้วยคำปลิว
5. ติดกระจกสีใส่บนฐานหอไหว้ทั้ง4ด้าน
6. ออกแบบแกะสลักลวดลายไม้แขนนาง

2.1.3.2. การบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ 2

การบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 1959-1960 ในสมัยรัชกาล เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราชได้ประดับการตกแต่งที่บันทึกมีดังนี้

1. ได้ติดทองคำเปลวคืนใหม่ตามลวดลายเรื่องราวเก่าของสิม และหอไหว้ วัดเชียงทอง

2.1.3.3. การบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ 3

หลังจากประเทศล้านช้างได้ประกาศเอกราชเป็นประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว มาถึงปี ค.ศ. 2011-2014 ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งยิ่งใหญ่ขึ้นอีกครั้ง ซึ่งได้แบ่งการบูรณออกเป็น 3 ครั้ง ที่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ในครั้งนี้ มีดังนี้

ก.) บูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 1 ในปี ค.ศ.2011-2012

การบูรณปฏิสังขรณ์ ในครั้งนี้ มีเฉพาะสิม วัดเชียงทอง มีดังนี้

1. เปลี่ยนถ่ายโครงสร้างหลังคาที่โดก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เปลี่ยนถ่ายวัสดุมุงหลังคา
3. ซ่อมแซมยอดช่อฟ้าหรือ สัตตบริภัณฑ์ และโง่
4. ฟื้นฟูลายดอกประดับฝาผนังสิมด้านนอก-ในและลายดอกประดับไม้โครงหลังคา

ข.) บูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 2012-2013

สิม วัดเชียงทอง ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 2012-2013 มีดังนี้

1. ฟื้นฟูลายดอกประดับฝาผนังด้านนอก-ใน
2. ฟื้นฟูลายดอกประดับแขนนาง
3. ฟื้นฟูลายดอกประดับหัวเสา
4. ฟื้นฟูลายดอกประดับสีหน้า
5. ฟื้นฟูลายดอกประดับชิ้นส่วนไม้โครงหลังคา

หอไหว้พระสัยาสน์ และหอไหว้พระม่าน ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ครั้งที่ 2 ในปี ค.ศ. 2012-2013 มีดังนี้

1. ซ่อมแซมหลังคา
2. บูรณะฝาผนังที่ประดับกระจกสี และฟื้นฟูดอกดวง

ค.) บูรณปฏิสังขรณ์ครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 2013-2014

1. ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ด้วยการปูพื้นบริเวนรอบวัดเชียงทอง

ในแต่ละช่วงของการบูรณปฏิสังขรณ์สิม และหอไหว้ วัดเชียงทอง ล้วนแต่ยังคงรักษาศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางไว้โดยสกุลช่างของชาวหลวงพระบางแท้ที่สืบทอดกันมา

2.2 ศึกษาเอกสารสิม และหอไหว้ วัดเชียงทอง

2.2.1. สถาปัตยกรรมสิม วัดเชียงทอง

จากเอกสารศิลปวัฒนธรรม ศิลปะลาว ฉบับพิเศษ ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภัสสร์ ชูวิเชียร ในปี พ.ศ. 2557 ได้ทำการศึกษาและบันทึกไว้เพื่อเป็นการเรียนรู้ศิลปะลาว-ล้านช้าง ได้กล่าวไว้ว่า สิมวัดเชียงทองเป็นสิมที่เก่าแก่และสวยงามกว่าสิมวัดอื่นๆในหลวงพระบาง เป็นสิมที่กษัตริย์ปกครองล้านช้างในเมื่อก่อน ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ถือเป็นสิมประตูเมือง ได้รับการสร้างขึ้นในคราวเดียวกันกับการสร้างวัดเชียงทอง ตั้งอยู่บนทิศเหนือของตัวเมืองหลวงพระบาง ที่มีจุดตัดกันของแม่น้ำคาน และแม่น้ำโขง ดังนั้นตามความสำคัญทางตำนานการสร้างแม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำที่กว้างใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวน้ำไหลพัดแรง การวางผังของวัด จึงเน้นเอาแนวแกนของแม่น้ำโขงเป็นหลัก ไม่ได้เลือกเอาตามแนวแกนของทิศที่ชัดเจน สังเกตุได้จากตัวสิม ด้านหน้าหันไปทางแนวแกนของแม่น้ำโขง และทิศตะวันออกเฉียงเหนือมาประสมกัน อาคารบริวารอื่นๆ ก็จัดวางตามแนวของตัวอาคารสิม และวัดอื่นๆ ในหลวงพระบางก็จัดวางในแบบเดียวกัน

สิมวัดเชียงทอง เป็นสิมแบบสกุลช่างหลวงพระบางแท้ ที่กำหนดอายุได้เก่าแก่ที่สุด ที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีผังพื้นยืนออกมาตามการลดลั่นของหลังคา มีรูปร่างอ่อนโค้งเข้ากับปีกนกยาวลงมาเกือบถึงฐาน ส่วนฐานพื้นไม้ยกสูง ทำให้รูปทรงของสิมดูต่ำเตี้ย ที่แฝงความสวยงามอ่อนช้อยด้วยหลังคาที่ซ้อนกันเป็นตับ ด้านหน้ามีเทิบจำนวน 3 ชั้น ด้านหลังมีเทิบจำนวน 2 ชั้น สันกลางสูงสุดของหลังคา ประดับด้วย ช่อฟ้า หรือ สัตตบริภัณฑ์ สร้างเป็นแท่งสูงมีเรือนเล็กๆ ด้านบน แสดงเขาพระสุเมรุ และเขาสัตบริภัณฑ์ จำนวนข้างละ 7 ชั้นลดหลั่นกันลงมา ขอบนอกสุดสองข้างมีแท่งเขาจักรวาลเป็นขอบเขต

รูปที่ 2.1 สิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

รูปที่ 2.2 ช่อฟ้า หรือ สัตตบริภัณฑ์ เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

สีหน้าหรือหน้าบันสิมวัดเชียงทองประดับตกแต่งด้วยลวดลายไม้แกะสลักเป็นรูปดวงอาทิตย์หรือ ลายดอกตาเว็น ขนาดใหญ่ วางเรียนกันในช่องลูกฟัก ใต้จั่ว อาจสร้างขึ้นใหม่ตามลายเก่าที่มีรูปแบบคล้ายกัน ทำให้โครงสร้าง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลังคา ปรากฏบนสีหน้าสิมวัดเชียงทอง นับว่าเป็นแบบที่เก่าแก่กว่า สีหน้าแบบมีลวดลายเต็มผืน ซึ่งเกิดในสมัยหลัง พื้นที่ฝาผนังอ้อมรอบตัวสิมประดับด้วยจิตรกรรมคำปลิวที่เป็นเรื่องเล่าพระยาจันทะพานิยช์ เทพเทวดา แจกันที่มีดอกไม้ และประดับกระจกสีเรื่องไตรภูมิ ในฝาผนังด้านหลังสิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.3 สีหน้า หรือหน้าบันสิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

2.2.2. ผังพื้นสิมวัดเชียงทอง

จากเอกสารประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมลาว กล่าวว่า ผังพื้นสิมมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมที่มีการยื่น มารับแนวลดลั่นชั้นของหลังคาทั้งด้านหน้า ด้านหลังและด้านข้างของตัวอาคาร ผังพื้นด้านหน้ายื่นออกมายาวเป็นเชียหรือห้องโถงด้านหน้า การยื่น ของผังพื้นทำให้มีประตูตัวเล็กๆ เพิ่มขึ้นอีก 6 บาน ในส่วนการยื่นของผังพื้น มีพื้นที่ใช้งาน เริ่มจากเชียหรือห้องมุขโถงด้านหน้า เมื่อเข้าไปภายในจะพบบ่อนพระเจ้านั่งหรือ ฐานชุกชีที่มีพระพุทธรูปประธาน และพระพุทธรูปน้อยใหญ่ประดิษฐานอยู่ติดกับฝาผนังด้านหลัง มีฐานพระสงนั่งเทศนาอยู่ด้านข้างขวาฝั่งทิศตะวันของผังพื้น มีพื้นที่นั่งเทศนาของพระสงฆ์ สามเณรอย่างกว้างขวาง ฝั่งทิศตะวันตกของผังพื้น มีท่อรดสรงที่ต่อออกมาจากภายในสิม เพื่อให้น้ำมนต์ ที่สรงพระพุทธรูปไหลออกมา ที่ปลายท่อ ทำเป็นรูปช้างชูงวง เป็นลักษณะเฉพาะที่มีหนึ่งเดียวในล้านช้าง

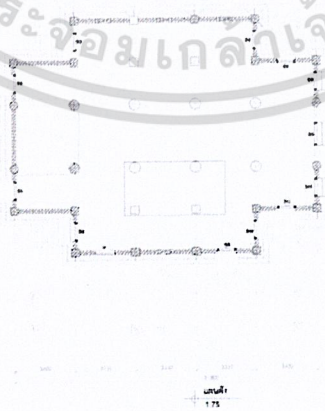

รูปที่ 2.4 ผังพื้นสิมวัดเชียงทอง เป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างหลวงพระบาง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3. โครงสร้างของสิมวัดเชียงทอง

จากเอกสารห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง กล่าวว่า โครงสร้างสิมวัดเชียงทองเป็นโครงสร้างเสาประทายมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมอ้อมรอบ ส่วนเสาที่อยู่สองข้างพระประธาน เป็นเสากลม ฐานและฝาผนังก่อโดยดินจี่ หรือ อิฐ โบกประทาย ประดับตกแต่งลายบัวด้วยประทายเพ็ด โครงสร้างหลังคาทำด้วยไม้ที่มีขนาดแตกต่างกัน สร้างให้เกิดเป็นรูปทรงหลังคาที่อ่อนช้อย

2.2.4. งานตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมวัดเชียงทอง และหอไหว้

จากเอกสารประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมลาว กล่าวว่า ผนังโดยรอบ สิมวัดเชียงทอง ทั้งภายนอกและภายใน เป็นการตกแต่งงานจิตรกรรม ลวดลายทองที่เรียกกันว่า ลายคำปลิว หรือ ลายฟอกคำ เป็นเรื่องเล่าพื้นบ้านของล้านช้าง เรื่องราวของพระเจ้าสิบชาติ เรื่องท้าวสีสุทน(พระสุธน-มโนราห์) เรื่องพระยาจันทะพาณิชย์ และเหล่าเทพเทวดา ส่วนผนังมุขด้านหลังสิม มีงานประดับกระจกขนาดใหญ่เต็มพื้นที่ ที่เชื่อกันตามตำนานว่า เป็นต้นกำเนิดให้ชื่อเดิมของเมืองหลวงพระบาง คือ เมืองเชียงทอง

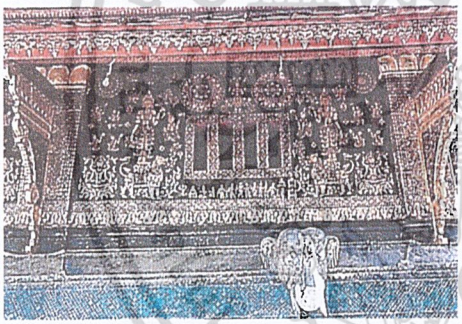

รูปที่ 2.5 ฝาผนังด้านนอก สิมวัดเชียงทอง ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

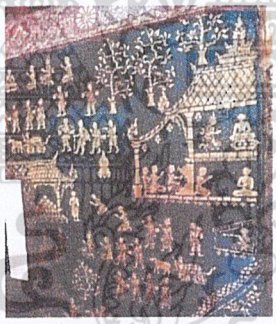

รูปที่ 2.6 ฝาผนังด้านใน สิมวัดเชียงทอง ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

รูปที่ 2.7 ฝาผนังด้านหลังสิมวัดเชียงทอง ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

หอไหว้ในวัดเชียงทองมีสองหลัง หอไหว้ด้านหลังสิมวัดเชียงทองประดิษฐานพระพุทธรูป ม่าน (พระพม่า) ที่ชาวหลวงพระบางนับถือ และหอไหว้ทางทิศใต้ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ หอไหว้ทั้งสองหลังได้มีการตกแต่งงานจิตรกรรมฝาผนังที่คล้ายคลึงกัน ทาสีแดงหรือสีกุหลาบประดับกระจกสี ตามเรื่องเล่านิทานพื้นบ้านล้านช้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.8 ทัศนียภาพหอไหว้ พระพุทธรูปไสยาสน์ วัดเชียงทอง เป็นกานตกแต่งงานจิตรกรรมฝาผนังที่ประดับกระจกสี ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

รูปที่ 2.9 ทัศนียภาพหอไหว้ พระพุทธรูปม่านวัดเชียงทอง เป็นกานตกแต่งงานจิตรกรรมฝาผนังที่ประดับกระจกสี ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

2.3 ศึกษาเอกสารการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยประเภทสนามบินที่สะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

2.3.1. สนามบินสากลหลวงพระบาง

2.3.1.1. ประวัติความเป็นมาของสนามบินสากลหลวงพระบาง

จากเอกสารสำนักงานสนามบินสากลหลวงพระบาง ในปี ค.ศ. 1972 เป็นช่วงที่ ประเทศลาวตกเป็นเมืองขึ้นของอเมริกา สนามบินหลวงพระบางได้มีการก่อสร้างขึ้นเป็นสนามบินขนาดเล็กเพื่อรับใช้สงครามของพวกอเมริกา ที่มารุกรานประเทศลาว จนมาถึงปี ค.ศ. 1975 เมื่อประเทศลาวได้รับการสถาปนาเป็นประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว สนามบินหลวงพระบางได้รับการบริหารโดยกองทัพประชาชนลาว ถึงปี ค.ศ. 1986 รัฐบาลลาว จึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ได้ตกลงโอนงานบริหารสนามบินทั้งหมด ให้ขึ้นกับกระทรวงคมนาคมขนส่งไปรษณีย์และก่อสร้าง ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นกระทรวงโยธาและขนส่ง ได้เริ่มลงมือปรับปรุงก่อสร้างคืนใหม่ขึ้นในปี ค.ศ. 1990.

หลังจากหลวงพระบางได้เข้าเป็นเมืองมรดกโลกในปี ค.ศ. 1995 ภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของการขยายตัวเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวพันกับการพัฒนาสังคม ได้สร้างแผนการปรับปรุงสนามบินหลวงพระบางให้เป็นสนามบินสากลในระดับภูมิภาค มาถึงปี ค.ศ. 1998 โดยการช่วยเหลือทุนจากราชอาณาจักรไทย ได้ปรับปรุงพื้นฐานโครงสร้างสนามบินหลวงพระบาง ได้ปรับปรุงและก่อสร้าง อาคารผู้โดยสาร อาคารเทคนิค ลานจอดรถ หอบัญชาการบิน และปูยางรันเวย์ สำเร็จในปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค.ศ. 2002 โดยมีที่ปรึกษาที่เป็นคนลาว ดร. หงกาด เพื่อรองรับผู้คนที่เข้ามาเที่ยวชมเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง และเป็นสนามบินสากลแหล่งที่สองของประเทศลาว

อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังเก่า เป็นอาคารชั้นเดียว มีขนาดเล็ก ภายในอาคารด้านข้างซ้ายเป็นจุดขาเข้า ด้านข้างขวาเป็นจุดขาออก ตรงกลางเป็นจุดรับกระเป๋า ด้านหน้าเป็นจุดเคาเตอร์ที่คอยให้บริการ ในระยะผ่านมาการเดินทางเข้ามาท้องเที่ยวเมืองมรดกโลกหลวงพระบางทางอากาศ ยังถือว่าเป็นปัญหาที่ยังต้องมีการแก้ไขปรับปรุง เนื่องจากเป็นอาคารรองรับผู้โดยสารขนาดเล็ก ไม่สามารถรองรับเครื่องบินขนาดใหญ่และผู้โดยสารจำนวนมาก

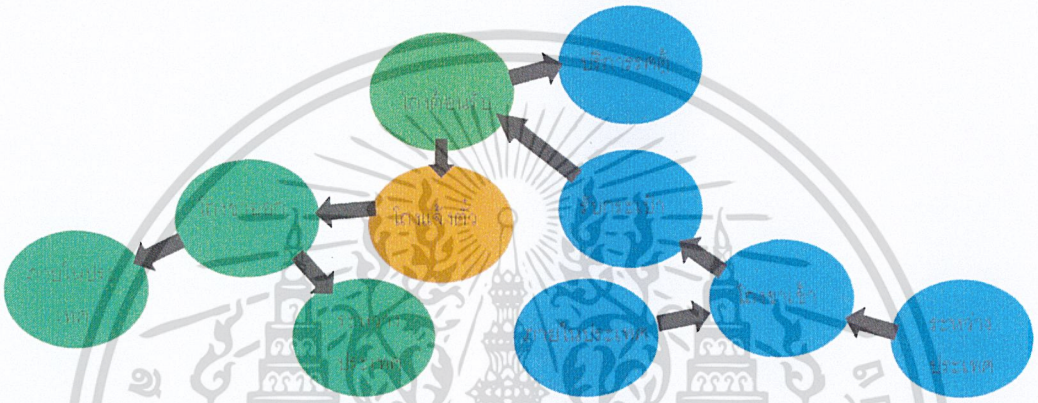

รูปที่ 2.10 แผนภาพแสดงการพัวพัน สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

รูปที่ 2.11 ทัศนียภาพภายนอกอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังเก่า ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.12 ภายในจุดรับกระเป๋าอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังเก่า ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.13 ภายในจุดผู้โดยสารขาออก อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังเก่า ที่มา: https://www.google.co.th

อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางหลังใหม่ถูกสร้างขึ้นในปี ค.ศ. 2009-2013 ตามแผนการพัฒนาสายการบินให้ก้าวสู่ระดับภูมิภาค เป็นการเปิดประตูเชื่อมต่อกับบรรดาประเทศเพื่อนบ้าน และโลกกว้าง สู่การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ทางรัฐบาลจึงเน้นถึงความสำคัญ ให้สร้างอาคารสนามบินหลังใหม่พร้อมรันเวย์ใหม่ในสถานที่เก่า เพื่อรองรับผู้โดยสารให้ได้1.2ล้านคนต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี เป็นสถานที่ขนถ่ายสินค้าจากภายในประเทศและระหว่างประเทศ สามารถรองรับเครื่องบินโบอิ้ง 737, แอร์บัส A320 กับ ATR72, MA60 ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว อาคารผู้โดยสารหลังใหม่จึงสร้างให้เป็นอาคาร 2 ชั้น มีเนื้อที่การใช้สอยทั้งหมด 9.800 ตารางเมตร รองรับผู้โดยสารที่ไปกับ 7 เที่ยวบิน ได้พร้อมๆกัน ทำให้เมืองมรดกโลกหลวงพระบางกลายเป็นประตูที่ใหญ่ขึ้นในการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อบ้านและโลกกว้าง กลายเป็นอาคารประตูด่านการเข้ามาท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 2.14 ทัศนียภาพด้านหน้า อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังใหม่ ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.15 ห้องโถงต้อนรับ อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางหลังใหม่ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

2.3.1.2. ที่ตั้งสนามบินสากลหลวงพระบาง

สนามบินสากล หลวงพระบาง ตั้งในพื้นที่ ที่รวมเอาระหว่างหมู่บ้าน บ้านหาดเหียน บ้านภูช้างคำ บ้านดอนใหม่ บ้านคกว่า ในอำเภอหลวงพระบาง จังหวัดหลวงพระบาง อยู่ห่างจากตัวเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ราว 3 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออก มีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ดังนี้

- เส้นรุ้งที่ 19° 54´ 26" เหนือ
- เส้นแวงที่ 102° 10´09.26" ตะวันออก
- ระดับสูงจากน้ำทะเล 297.3 เมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 173 แฮ็กตา

2.3.1.3. สภาพปัจจุบันของอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง

สนามบินสากลหลวงพระบาง ได้รับการออกแบบโดยบริษัท แคมซีวิศวกรรม (CAMCE) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ด้วยเงินทุนที่เป็นเงินกู้ “ดอกเบี้ยพิเศษ” จากรัฐบาลจีน ถูกออกแบบให้เป็นอาคาร 2 ชั้น รูปทรงทางสถาปัตยกรรมที่ทันสมัยผสมกับความเป็นหลวงพระบาง เป็นอาคารผู้โดยสารทั้งภายในและระหว่างประเทศ มีจำนวน 1 หลัง มีพื้นที่การใช้สอยทั้งหมดประมาณ 9.761

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางเมตร มีความยาวประมาณ 135 เมตร กว้างประมาณ 64.8 เมตร สูงประมาณ 21.65 เมตร มีพื้นที่ใช้สอยในชั้นที่ 1 ประมาณ 5,620 ตารางเมตร มีพื้นที่ใช้สอยในชั้นที่ 2 ประมาณ 4,141 ตารางเมตร

อาคารผู้โดยสารสนามบินสากลหลวงพระบาง ผู้วิจัย ได้จัดแบ่งตามแต่ละประเภทภาคส่วนของอาคารตามการใช้งานพื้นที่ในปัจจุบันมีดังนี้

ชั้นที่ 1 เป็นส่วนขาเข้า ขาออก ของผู้โดยสารภายในประเทศ มีพื้นที่ใช้สอย **5.620** ตารางเมตร มีลายระเอียดดังนี้

1. สีแดงครั่ง พื้นที่สำนักงานสนามบินและสำนักงานของสายการบินต่างๆ มีพื้นที่ใช้สอย 1.089 ตารางเมตร
2. สีส้ม พื้นที่ร้านค้า มีพื้นที่ใช้สอย 170 ตารางเมตร
3. สีน้ำเงิน พื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ มีพื้นที่ใช้สอย 234 ตารางเมตร
4. สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ มีพื้นที่ใช้สอย 643 ตารางเมตร
5. สีเหลือง พื้นที่โถงแจ้งตั๋วและด่านตรวจคนออกเมือง มีพื้นที่ใช้สอย 877 ตารางเมตร
6. สีเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ มีพื้นที่ใช้สอย 694 ตารางเมตร
7. สีเขียวเข้ม พื้นที่ห้องพักVIP ขาออก มีพื้นที่ใช้สอย 75 ตารางเมตร
8. สีน้ำเงินอมเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาเข้าทั้งภายในและระหว่างประเทศ และด่านตรวจคนเข้าเมือง มีพื้นที่ใช้สอย 1.278 ตารางเมตร
9. สีน้ำตาลลูกกวาง พื้นที่ระเบียงทางเดิน มีพื้นที่ใช้สอย 860 ตารางเมตร

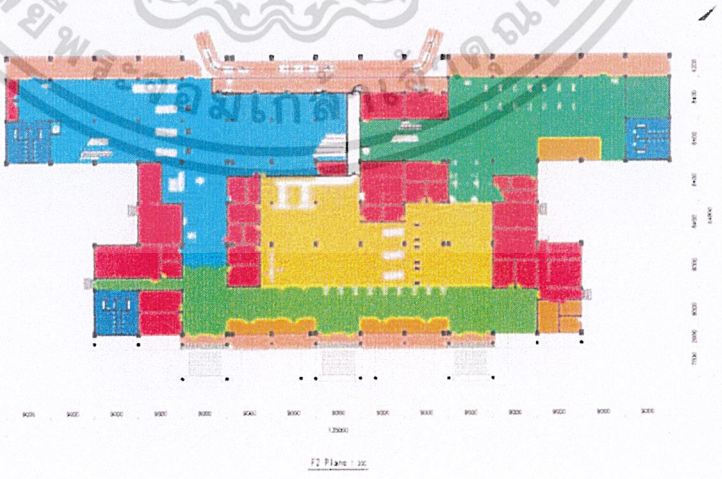

รูปที่ 2.16 แผนผังอาคารผู้โดยสาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ชั้นที่ 1 ที่มา: ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 2 เป็นส่วนขาเข้า ขาออกของผู้โดยสารระหว่างประเทศ มีพื้นที่ใช้สอย 4.141 ตารางเมตร มีลายระเอียดดังนี้

1. สีเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาออกระหว่างประเทศ มีพื้นที่ใช้สอย 1.324 ตารางเมตร
2. สีเขียวเข้ม พื้นที่ห้องพักVIP ขาออก มีพื้นที่ใช้สอย 141 ตารางเมตร
3. สีส้ม พื้นที่ร้านค้า มีพื้นที่ใช้สอย 280 ตารางเมตร
4. สีน้ำเงินอมเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาเข้าระหว่างประเทศ มีพื้นที่ใช้สอย 208 ตารางเมตร
5. สีเขียวน้ำทะเล พื้นที่ห้องVIP ขาเข้า มีพื้นที่ใช้สอย 94 ตารางเมตร
6. สีแดงครั่ง พื้นที่สำนักงานสนามบินและสำนักงานของสายการบินต่างๆ มีเนื้อที่ 92 ตารางเมตร
7. สีน้ำเงิน พื้นที่ห้องน้ำสาธารณะ มีเนื้อที่ใช้สอย 75 ตารางเมตร
8. สีน้ำตาลลูกกวาง ระเบียงทางเดิน มีพื้นที่ใช้สอย 567 ตารางเมตร
9. สีเทา พื้นที่ดาดฟ้า มีเนื้อที่ใช้สอย 1.360 ตารางเมตร
10. สีเทาเข้มพื้นที่โล่งชั้นที่ 1

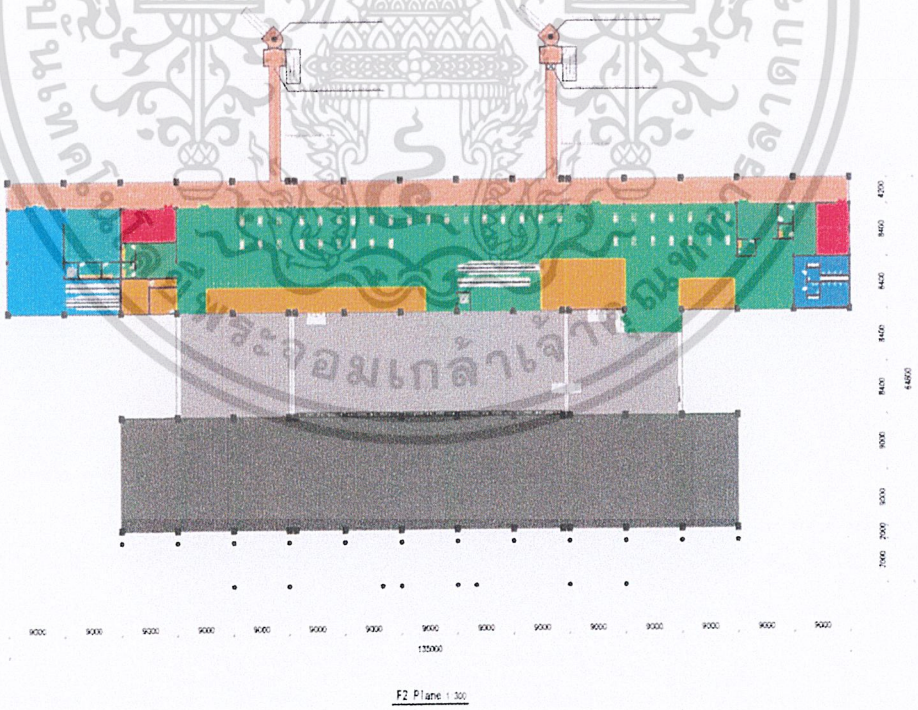

รูปที่ 2.17 แผนผังอาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง ชั้นที่ 2 ที่มา: ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารผู้โดยสาร สนามบินสากลหลวงพระบาง ซึ่งปัจจุบันเป็นอาคารประตูด่านการเข้ามาท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง แต่ตัวอาคารไม่มีการออกแบบตกแต่งภายในให้มีความเป็นเอกลักษณ์แบบหลวงพระบาง ที่สร้างความสนใจให้แก่นักท่องเที่ยว

รูปที่ 2.18 ทัศนียภาพ ภายในโถงต้อนรับ อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ชั้นที่ 1 ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

รูปที่ 2.19 ทัศนียภาพ ภายในโถงแจ้งตั๋ว อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ชั้นที่ 1 ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100 ปี 2016

2.3.2 ศึกษาสนามบินสุโขทัยที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทย

2.3.2.1 ความเป็นมาสนามบินสุโขทัย

ข้อมูลจากเวปไซต์ https://www.google.co.th สุโขทัยเป็นเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย สนามบินสุโขทัย ตั้งอยู่ในเขต 3 ตำบล คือ ต.ท่าทอง ต.คลองกระจง และต.ย่านยาว อ.สวรรคโลก สนามบินสุโขทัย เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2535 เปิดทำการบริการเมื่อวันที 12 เมษายน พ.ศ. 2539 มีเนื้อที่รวมกว่า 2.000 ไร่

อาคารผู้โดยสารสนามบินสุโขทัย เป็นอาคารที่มีขนาดเล็ก ชั้นเดียว โดยตัวอาคารสามารถรองรับผู้โดยสารทั้งขาเข้าและขาออก อาคาร 150 คน สนามบินสุโขทัย ได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 สามารถรองรับผู้โดยสารเดินทางจากต่างประเทศได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย อาทิเช่น อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย สามารถเดินทางต่อมายังตัวจังหวัดสุโขทัยโดยรถยนต์ใช้เวลา 40 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

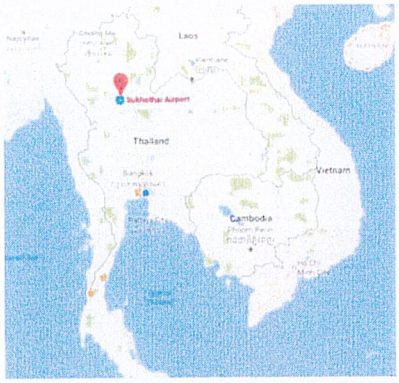

รูปที่ 2.20 แผนที่ประเทศไทย บอกจุดสนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th/maps

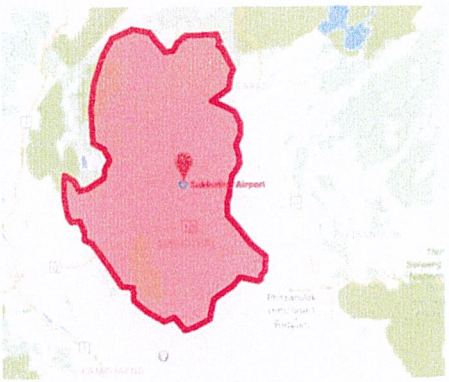

รูปที่ 2.21 แผนที่จังหวัดสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th/maps

2.3.2.2 ศึกษาแนวคิดการออกแบบอาคารสนามบินสุโขทัย

อาคารสนามบินสุโขทัย เป็นอาคารที่มีการออกแบบให้มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทยในรูปแบบชั้นเดียว เปิดโล่งตามศิลปะสุโขทัยโบราณ รวมทั้งการออกแบบพื้นที่สภาพแวดล้อมอาคารผู้โดยสารยังคงยึดถือคติความเชื่อตามการออกแบบผังเมืองโบราณของอาณาจักสุโขทัย เพื่อให้มีความกลมกลืนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของจังหวัดสุโขทัย

เอกลักษณ์สุโขทัยหมายถึงลักษณะเฉพาะ ที่สามารถบ่งบอกความแตกต่างและสร้างความจดจำได้ เกิดจากความคิด ความเชื่อ และภูมิปัญญาในการดำรงอยู่และพัฒนาทางสังคม ที่มีมาจากอดีตหรือ ประวัติศาสตร์อันยาวนาน กลายเป็นเอกลักษณ์ที่มีคุณค่าของสุโขทัย

แนวความคิดที่เป็นเอกลักษณ์ที่นำใช้ในการออกแบบอาคารสนามบินสุโขทัย คือรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมสุโขทัย ซึ่งปกรอบมีรูปแบบของการวางผังเมืองของอาณาจักสุโขทัย วิถีการดำรงชีวิต รูปแบบวัฒนธรรมความเชื่อ รูปแบบวัสดุก่อสร้าง รูปแบบสถาปัตยกรรมไทยมาเป็นการออกแบบสนามบินสุโขทัย ที่เต็มไปด้วยความเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมสุโขทัย

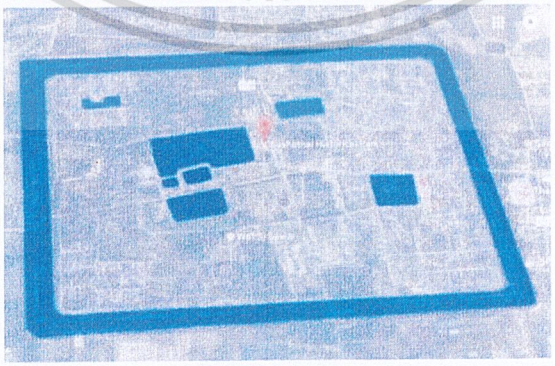

รูปที่ 2.22 การวางผังเมือง สุโขทัยโบราณ โดยการขุดคูน้ำอ้อมรอบเมืองป้องกันข้าศึก และขุดสระน้ำในกลางเมืองเพื่อไว้ใช้ ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

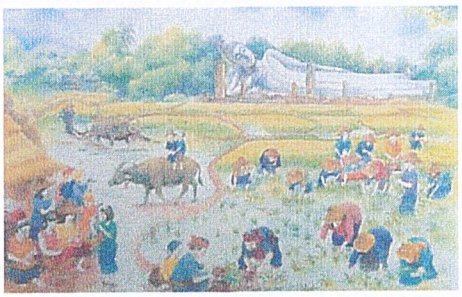

รูปที่ 2.23 วิถีการดำรงชีวิต ที่อุดมสมบูรณ์ของสุโขทัยโบราณ ที่มา: http://thaioflife.blogspot.com/2011_01_01_archive.html

รูปที่ 2.24 วัฒนธรรมความเชื่อ งานบุญวัดของสุโขทัยโบราณ ที่มา: http://thaioflife.blogspot.com/2011_01_01_archive.html

รูปที่ 2.25 พระพุทธรูป สุโขทัยโบราณ ที่มา: http://thaioflife.blogspot.com/2011_01_01_archive.html

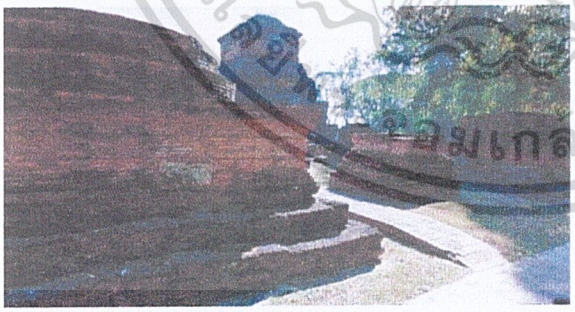

รูปที่ 2.26 วัสดุก่อสร้างหินศิลาแลง ของสุโขทัยโบราณ ที่มา: http://thaioflife.blogspot.com/2011_01_01_archive.html

รูปที่ 2.27 สถาปัตยกรรมไทย สุโขทัยโบราณ ที่มา: http://thaioflife.blogspot.com/2011_01_01_archive.html

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนามบินสุโขทัย สร้างขึ้นภายในพื้นที่ ที่มีกว่า 2.000 ไร่ เป็นการออกแบบที่เน้นการจัดสวน ร่วมกับการออกแบบสถาปัตยกรรมตามศิลปะสุโขทัยโบราณ ที่สื่อความเป็นเอกลักษณ์มรดกโลกวัฒนธรรมของสุโขทัย เป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

การออกแบบจัดสวนพื้นที่บริเวณอ้อมรอบตัวอาคารสนามบิน โดยมีองค์ประกอบของ สระน้ำ ดอกไม้ ต้นไม้ และใช้รูปแบบการจัดวางผังเมืองสุโขทัยโบราณ ตามแนวคิดที่ว่าสุโขทัยเป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีพระธาตุเจดีย์ หอพระและพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ให้กราบไหว้ เป็นเมืองตัวแทนของ วิหารวัด พระธาตุเจดีย์ อันเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพนักงานสนามบินและประชาชนในละแวกใกล้เคียง มีสวนสัตว์ขนาดย่อมๆ และโครงการเกษตรอินทรีย์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตการทำเกษตรแบบสุโขทัยโบราณ และการทำเกษตรอินทรีย์ของสนามบินสุโขทัย กลายเป็นสินค้านำออกขายในชื่อ ข้าวหอมสุโข ตัวอาคารสนามบินสุโขทัย ยังได้รับรางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่น ในปี พ.ศ. 2541 จากสมาคมสถาปนิกสยามฯ อีกด้วย

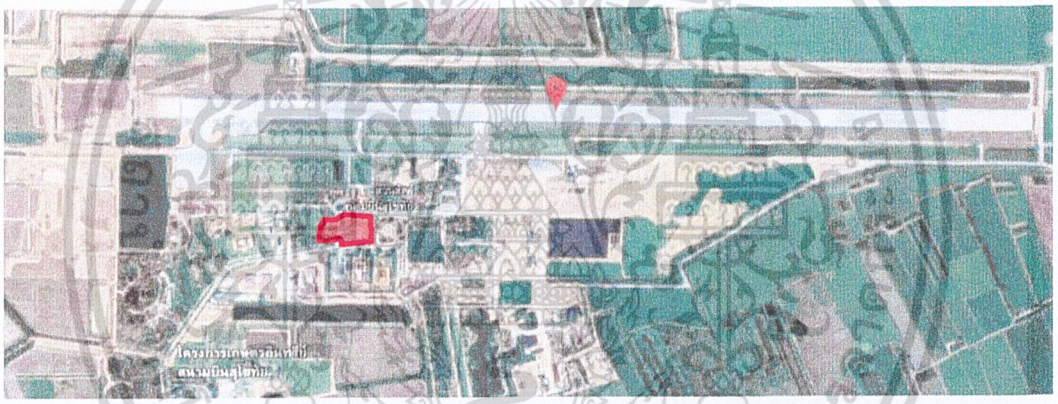

รูปที่ 2.28 ภาพมุมสูงสนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th/maps

รูปที่ 2.29 ทัศนียภาพภายนอก อาคารสนามบินสุโขทัย ที่มีเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย ที่มา: https://www.google.co.th

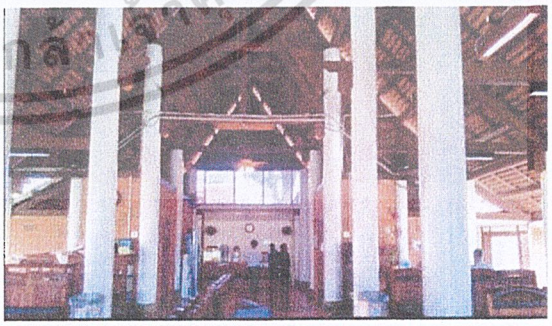

รูปที่ 2.30 ทัศนียภาพภายใน อาคารสนามบินสุโขทัย ที่มีเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทย ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.31 หอพระ พระพุทธรูปบรมสารีริกธาตุ ศิลปะสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.32 ศาลพระพรหม ที่สนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

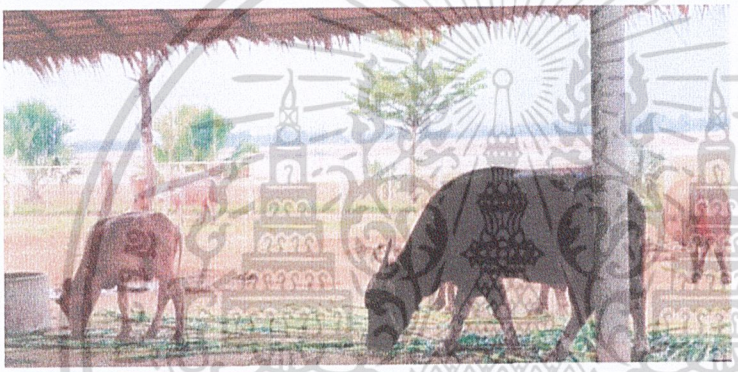

รูปที่ 2.33 ควาย สวนสัตว์ ที่สนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

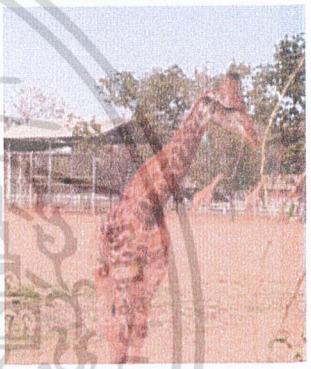

รูปที่ 2.34 ยีราฟ สวนสัตว์ ที่สนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.35 พื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ ที่สนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.36 อาคารจัดแสดง ที่สนามบินสุโขทัย ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3. สนามบินนานาชาตินูรูห์ะไรห์ ที่บาหลี ที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมแบบบาหลี

2.3.3.1. ความเป็นมาของสนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี

ข้อมูลจากเวปไซต์ https://www.google.co.th บาหลีเป็นเมืองมรดกโลกทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลี สนามบินนานาชาติงูรห์ะไร ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเกาะบาหลี โดยตั้งชื่อสนามบินตามวีรบุรุษ ประจำชาติอินโดนิเชีย ที่เสียชีวิตในระหว่างการปฏิวัติอินโดนีเซีย ชื่อว่า“งูรห์ะไร“ อยู่ห่างจากเดนปาซาร์ ไปทางใต้ 13 กิโลเมตร สนามบินนานาชาติงูรห์ะไร เป็นสนามบินนานาชาติที่มีผู้โดยสารคับคั่ง มากเป็นอันดับที่ 3 ของอินโดนิเชีย รองจากสนามบินนานาชาติซูการ์โน-ฮัตตา ที่กรุงจาการ์ตา และสนามบินนานาชาติซูจวนดา ที่ สุราบายา อินโดนิเชียมีสนามบินมากกว่า 150 แห่ง เนื่องจากภูมีประเทศส่วนใหญ่เป็นเกาะ ทำให้การเดินทาง ทางอากาศได้รับความนิยมมากกว่าในการเดินทางรูปแบบอื่น

สนามบินนานาชาติงูรห์ะไร พัฒนาขึ้นเพื่อการท่องเที่ยว เมื่อปี พ.ศ. 2548 มีพื้นที่อาคารผู้โดยสารภายในประเทศ 9.3039 ตารางเมตร พื้นที่อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ 28.630 ตารางเมตร พื้นที่จอดรถ 38.358 ตารางเมตร พื้นที่อาคารทั้งหมด 265.60 แรกตา ตั้งอยู่ติดกับทะเล เป็นสนามบินที่มีความสวยงามที่สุด มีมุมถ่ายภาพที่สวยงามได้หลายจุด มีระยะห่างห่างจากเมือง กูตา ซึ่งเป็นสถานที่พักตากอากาศ ออกไปทางเหนือ 2.5 กิโลเมตร

รูปที่ 2.37 แผนที่ประเทศอินโดเนเชีย บอกที่ตั้งเกาะบาหลี ที่มา: https://www.google.co.th

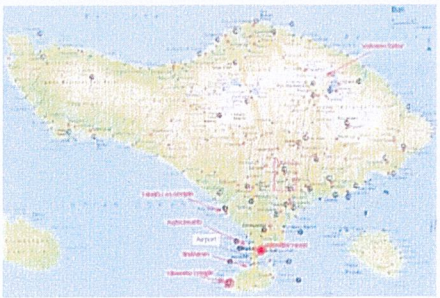

รูปที่ 2.38 แผนที่จุดที่ตั้งสนามบินงูรห์ะไรที่เกาะบาหลี ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.39 ภาพรวม สนามบินงูระห์ไร ที่เกาะบาหลี ที่มา: Google Earth

รูปที่ 2.40 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหน้า สนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.41 ทัศนียภาพมุมต่ำด้านหลัง สนามบินนานาชาติงูระห์ไร บาหลี ที่มา: https://www.google.co.th

2.3.3.2. ศึกษาแนวคิดการออกแบบอาคารสนามบินงูระห์ไร ที่บาหลี

แนวคิดการออกแบบอาคารสนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่บาหลี คือ การนำเอารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์มรดกโลกทางภูมิทัศน์วัฒนธรรมเขตบาหลี ตามปรัชญาไตรหิตครณะ ภูมิทัศน์ที่รวมอยู่ด้วยกันคืออารามหลวงปูระ ตามัน อายุน ซึ่งเป็นอาคารสถาปัตยกรรมที่มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์บนเกาะบาหลี

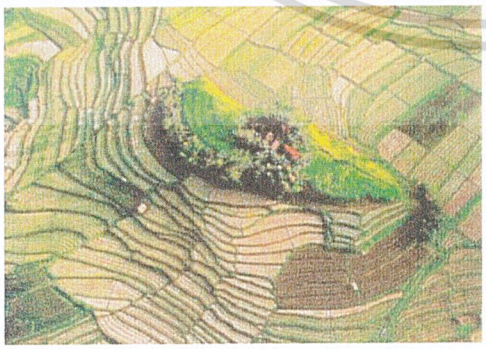

รูปที่ 2.42 ภูมิทัศน์ธรรมชาติบาหลี ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Subak_(irrigation)

รูปที่ 2.43 อุทกอาราม อารามหลวงปูระ ตามัน อายุนที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Subak_(irrigation)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.44 ภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมชุ้มประตูบาหลี แบบโบราณที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Subak_(irrigation)

รูปที่ 2.45 ภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมชุ้มประตูบาหลี แบบโบราณที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Subak_(irrigation)

มาผสมกับรูปแบบอาคารสมัยใหม่ โดยการยึดถือรูปแบบจิตรกรรมการตกแต่ง โครงสีเฉพาะสิ่งที่เป็นสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิม ให้มีความโดดเด่นเปรียบเสมือนการจัดวางประติมากรรมในพื้นที่สนามบิน เพื่อเป็นแรงจูงใจผู้โดยสารที่มาท่องเที่ยว รวมทั้งมีการจัดสวน การจัดวางต้นไม้ ไปตามรูปแบบการจัดวางตำแน่งความเชื่อของชาวพื้นเมืองบาหลี ในพื้นที่ว่างภายในและจุดเชื่อมต่อระหว่างอาคาร

รูปที่ 2.46 การจัดสวนแบบบาหลี ในพื้นที่ว่างจุดเชื่อมต่อระว่างอาคาร สนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.47 เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมสนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.48 ห้องโถงแจ้งตั๋ว สนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: http://onemileatatime.boardingarea.com/2016/01/02/bali-airport-lounge-review/

รูปที่ 2.49 ห้องโถงจุดตรวจคนออกเมือง สนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: http://onemileatatime.boardingarea.com/2016/01/02/bali-airport-lounge-review/

รูปที่ 2.50 บรรยากาศห้องโถงพักคอยรวมขาออก สนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: http://onemileatatime.boardingarea.com/2016/01/02/bali-airport-lounge-review/review/

รูปที่ 2.51 ห้องโถงพักคอย VIP ขาออก สนามบินนานาชาติงูระห์ไร ที่มา: http://onemileatatime.boardingarea.com/2016/01/02/bali-airport-lounge-review/review/

รูปที่ 2.52 พื้นที่ขายของปลอดภาษี ในสนามบินนานาชาติ งูระห์ไร ที่มา: http://onemileatatime.boardingarea.com/2016/01/02/bali-airport-lounge-review/

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4. สนามบินนาฮา ประเทศญี่ปุ่น ที่มีเอกลักษณ์แบบวัฒนธรรมโอกินาวา

2.3.4.1. ความเป็นมาของสนามบินนาฮา ประเทศญี่ปุ่น

จากข้อมูล https://www.google.co.th/searchสนามบินนาฮา เป็นสนามบินระดับสองในประเทศญี่ปุ่น คือสนามบินในระดับจังหวัดหรือชุมชนที่รัฐบาลเห็นว่ามีความสำคัญ รองรับเที่ยวบินระดับภูมิภาคและบางเที่ยวบินระหว่างประเทศ ตั้งอยู่ ห่างจากเมืองนาฮา 4 กิโลเมตร ทางตาวันตกอยู่บนชายฝั่งทะเล ติดกับทะเลจีนตะวันออก ทางตอนใต้ของเกาะโอะกินะวะเกาะที่ใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะรีวกิว เมืองนาฮาเป็นศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา ของจังหวัดโอกินาว่า ประเทศญี่ปุ่น เมืองนาฮาในปัจจุบัน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2464 แต่ก่อนหน้านั้นบริเวณเมืองนาฮาเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญของประชากรบนเกาะโอกินาว่ามานานแล้ว จังหวัดโอกินาว่า ในอดีตเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรริวกิวแต่ถูกญี่ปุ่นยึดเอามาผนวกเข้ากัน ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นที่ตั้งฐานทัพเรือของสหรัฐอเมริกา และกลับคืนสู่ใต้การปกครองของแผ่นดินแม่หรือญี่ปุ่นเมื่อวันที่15 พฤษภาคมพ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) ซึ่งปัจจุบัน เมืองนะฮะ เป็นเมืองพักตากอากาศ และเป็นต้นกำเนิดศิลปะการต่อสู้คือคาราเต้มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก ซึ่งมากกว่า 100 ปี โดยผู้ชายมีอายุเฉลี่ยยืนยาวถึง 90.1 ปี และผู้หญิงมีอายุเฉลี่ยถึง 93.2 ปี เนื่องจากสภาพของสังคมและอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีหาดทรายขาวที่สวยงาม มีน้ำทะเลสีครามและปะการังที่ยังสมบูรณ์ ทำให้จังหวัดโอกินาว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักร้อนในฝันของชาวญี่ปุ่น

จากข้อมูล http://th.visitokinawa.jp/facility สนามบินนาฮา เป็นประตูที่นำเข้าสู่โอกินาว่า ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 1999 อาคารผู้โดยสารบินในประเทศ เป็นอาคารห้องโถงขนาดใหญ่ เพื่อรองรับผู้คน มีมุมสำหรับเด็ก ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ร้านนวด และมุมเล่นเกมส์ สนามบินนาฮา เป็นสนามบินที่มีความทันสมัย ด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ มีการออกแบบตกแต่งพื้นที่ภายใน ที่ให้ความรู้สึกถึงโอกินาว่า ด้วยพืชพรรณดอกไม้เขตร้อน และตู้ปลาทะเล มีการจัดสรรพื้นที่การเดินทางต่อด้วยรถเมล์ รถแท็กซี่ และโมโนเรล ที่สะดวกสบาย

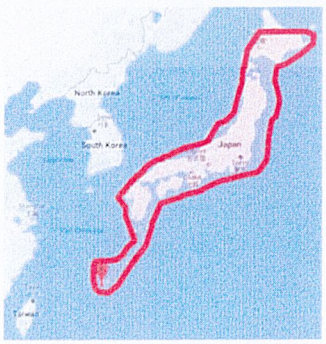

รูปที่ 2.53 แผนที่ประเทศญี่ปุ่น ที่มา: Google Map

รูปที่ 2.54 แผนที่บอกที่ตั้งสนามบินนาฮา ที่มา: Google Map

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.55 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหน้าสนามบินนาฮา ที่มา: ttps://www.google.co.th/search

รูปที่ 2.56 ทัศนียภาพมุมสูงด้านหลังสนามบินนาฮา ที่มา: ttps://www.google.co.th/search

รูปที่ 2.57 การตกแต่งดอกไม้ อาคารสนามบินนาฮา ที่มา: ttps://www.google.co.th/search

รูปที่ 2.58 ตกแต่งตู้ปลาทะเลอาคารสนามบินนาฮา ที่มา: ttps://www.google.co.th/search

2.3.4.2. ศึกษาการจัดวางพื้นที่การนำใช้ภายในอาคารสนามบินนาฮา

สนามบินนาฮา เป็นกรณีศึกษา การนำใช้พื้นที่ภายในอาคารในสวนของการบริการในสนามบินนาฮาแยกอาคารผู้โดยสารออกเป็นสองหลังคือหลังหลักเป็นอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศหลังรองเป็นอาคารผู้โดยสารภายในประเทศ จากการศึกษาผู้วิจัยได้จัดแบ่งประเพทตามแต่ละชั้น มีดังนี้

1. อาคารภายในประเทศ

ชั้นที่ 1 ส่วนขาเข้าภายในประเทศ ท่าจอดเรือบินอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคารผู้โดยสารสนามบินนาฮา จากชั้นที่ 2 ลงไปที่ชั้น 1 เรียกเก็บสัมภาระและออกจากอาคารด้วยประตู A และ B

สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ

สีน้ำเงินอมเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาเข้าภายในประเทศ และเก็บสัมภาระ

สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

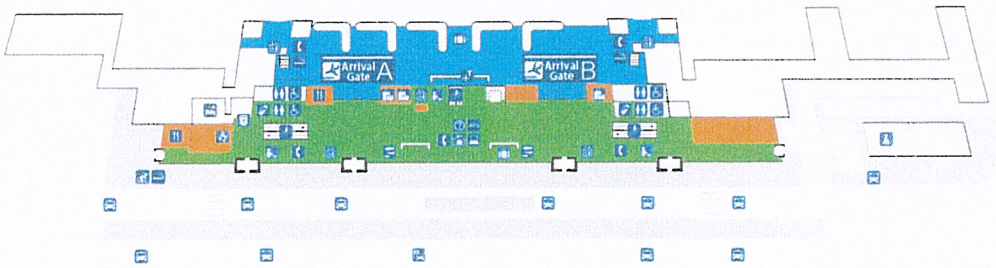

รูปที่ 2.59 แผนผังชั้นที่ 1 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่ 2 ส่วนขาออกภายในประเทศ แจ้งตั๋วของสายการบินที่ชั้น 3 เพื่อแลกบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์สำหรับบัตรขึ้นเครื่อง หรือเช็คอินสัมภาระเสร็จสมบูรณ์ในเวลาเดียวกัน แล้วลงไปที่ชั้นที่ 2 เพื่อรอถ้าออกเดินทาง

สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ
สีเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ
สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

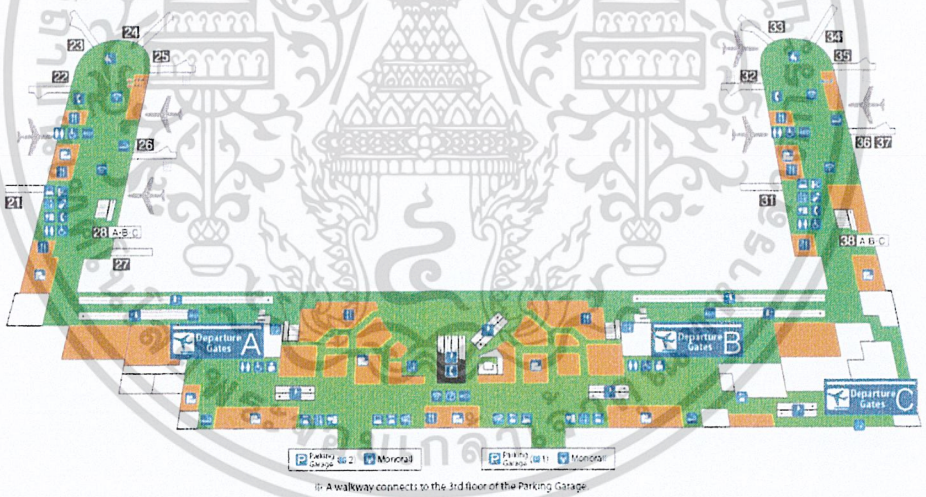

รูปที่ 2.60 แผนผังชันที 2 ส่วนขาออกอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา ทีมา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่ 3 โถงแจ้งตั๋วโดยสารเครื่องบิน เช็คอินสัมภาระเสร็จสมบูรณ์ในเวลาเดียวกัน จากนั้นลงไปที่ชั้นที่ 2 เพื่อรอถ้าออกเดินทาง

สีเหลือง พื้นที่โถงแจ้งตั๋วและด่านตรวจคนออกเมือง
สีแดงครั่ง พื้นที่สำนักงานของสายการบินต่างๆ
สีฟ้าเข้ม พื้นที่สังเกตการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

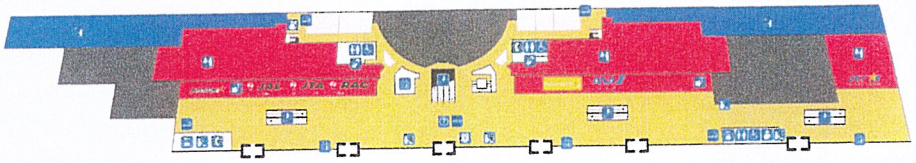

รูปที่ 2.61 แผนผังชั้นที่ 3 ส่วนโถงแจ้งตั๋วโดยสารอาคารผู้โยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่ 4 ส่วนบริการร้านค้า

สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ

สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

สีส้ม พื้นที่โล่ง

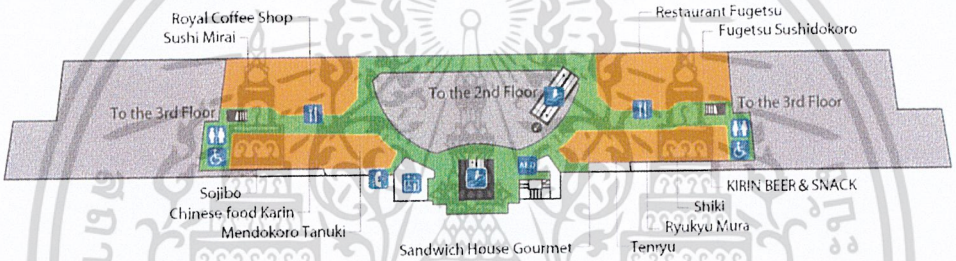

รูปที่ 2.62 แผนผังชั้นที่ 4 ส่วนบริการร้านค้าอาคารผู้โดยสารภายในประเทศสนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

2. อาคารระหว่างประเทศ

ชั้นที่ 1 เป็นส่วนขาเข้าผู้โดยสารระหว่างประเทศ ที่ลงมาจากชั้นที่ 3 มีระบบตรวจสุขภาพ คนเข้าเมืองและแสดงหนังสือเดินทางเก็บสัมภาระโดยการ ตรวจสอบกระดานแจ้งเตือนอิเล็กทรอนิกส์ ใช้ระบบประตูหมุนกำหนดในการจ่ายสัมภาระที่เกี่ยวข้องกับหมายเลขเที่ยวบิน

สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ

สีน้ำเงินอมเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาเข้าภายในประเทศ และเก็บสัมภาระ

สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

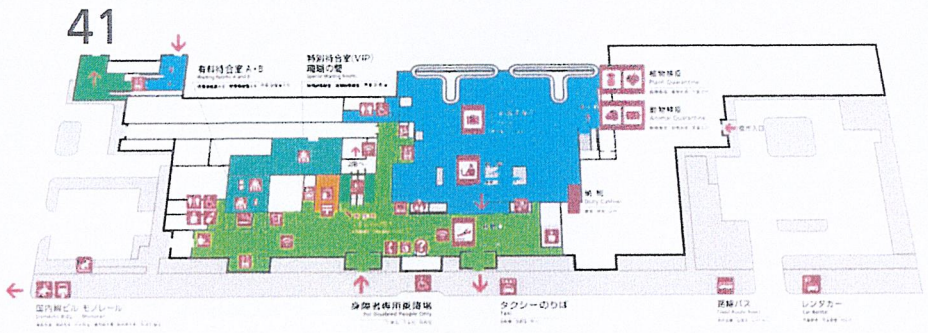

รูปที่ 2.63 แผนผังชั้นที่ 1 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่2 ส่วนขาออกระหว่างประเทศ เดินผ่านเครื่อง X-ray จะตรวจสอบในเวลาเดียวกันที่ด่านตรวจสอบความปลอดภัย และตรวจสอบสัมภาระบนกระเป๋าถือ ด้วยรังสีเอ็กซ์และตรวจร่างกายด้วยเครื่องตรวจจับโลหะ

สีเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ
สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ
สีน้ำเงินอมเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาเข้าภายในประเทศ และเก็บสัมภาระ
สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

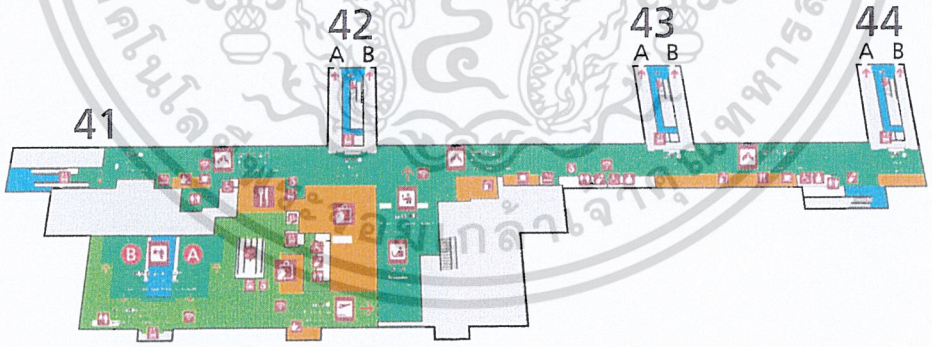

รูปที่ 2.64 แผนผังชั้นที่ 2 ส่วนขาออกอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่ 3 เป็นส่วนขาเข้าผู้โดยสารระหว่างประเทศ แล้วลงไปที่ชั้นที่ 1 ที่เป็นจุดรับกระเป๋าและทางออก

สีเขียว พื้นที่โถงผู้โดยสารขาออกภายในประเทศ
สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีส้ม พื้นที่ร้านค้า

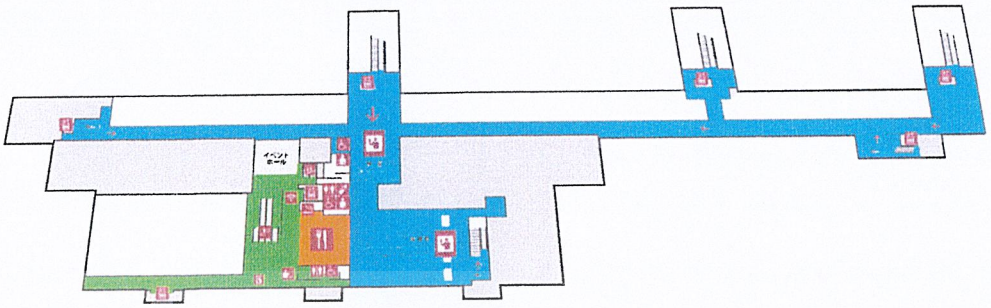

รูปที่ 2.65 แผนผังชั้นที่ 3 ส่วนขาเข้าอาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

ชั้นที่ 4 เป็นจุดสังเกตการณ์ของสายการบิน และเป็นจุดโถงพักผ่อน

สีเขียวตองอ่อน พื้นที่โถงต้อนรับ

สีฟ้าเข้ม พื้นที่สังเกตุการณ์

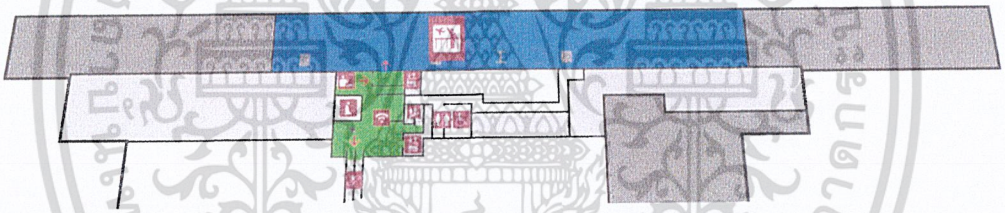

รูปที่ 2.66 แผนผังชั้นที่ 4 ส่วนสังเกตการณ์และพักผ่อน อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ สนามบินนาฮา ที่มา: https://www.google.co.th/search

2.4 ศึกษาบทวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิม

กานรจิตรกรรม ฝาผนังสิมของไทย เป็นศิลปะที่แสดงความงามจากเรื่องราว รูปทรง สี บริมาตร และจัด องค์ประกอบ เป็นภาพที่สะท้อนชีวิตจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคม และ สิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ มีคุณค่าทางศิลปะและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับ ศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมการแต่งกาย ตลอดจนการละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ ของแต่ละยุคสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1. งานจิตรกรรมสมัยอยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรบุรี

จากหนังสือวิจัยของอาจารย์ น้ำอ้อยสายหู เรื่องการศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมภายใน ซึงผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัย ดังนี้

1. สำรวจและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจาดเอกสาร และหนังสือ
2. สำภาษณ์ผู้รู้ เพื่อสืบหาประวัติเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังในอุโบสถวัดคงคาราม
3. ถ่ายภาพสไลค์,ภาพสี
4. วิคเราะห์หาความสำพันธ์ของการใช้สีงานจิตรกรรมและการตกแต่งภายในอุโบสถ

จากการศึกษาของอาจารย์น้ำอ้อย สายหูได้กล่าวถึงลักษณะการตกแต่งจิตรกรรม ฝาผนังภายในสิม สมัย อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรลุรี นิยมใช้สีพื้นหลัง เป็นสีครีม เขียนภาพประดับตกแต่งตามเรื่องเล่าด้วยสี แดง, ดำ, ขาว ใช้สีเทาเป็นเส้นแบ่งภาพ งานตกแต่งจิตรกรรมในวัดใหญ่สุวรรณาราม ภาพเขียนจะอยู่สูงจากพื้น 60 เซนติเมตร ขึ้นจนจรดเพดาน ภาพทีเขียนเป็นเรื่องราวของภาพพุทธประวัติ ตอนมารวิชัย ภาพเทพชุมนุมและภาพทวารบาล

รูปที่ 2.67 การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังภายในด้านหน้าพระประธาน วัดใหญ่สุวรรณาราม สมัย อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรลุรี ที่มา: https://www.google.co.th

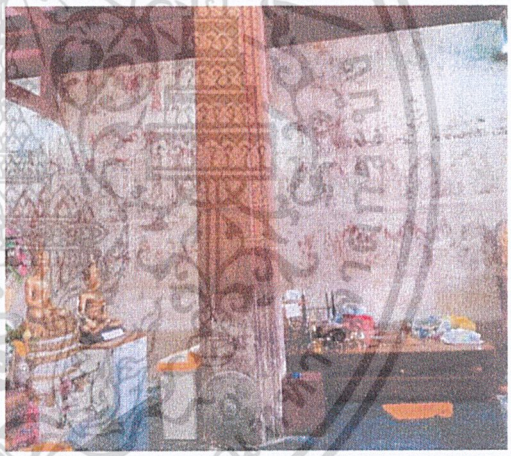

รูปที่ 2.68 การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังภายในด้านข้าง ขพระประธาน วัดใหญ่สุวรรณาราม สมัย อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรลุรี ที่มา: https://www.google.co.th

มาถึงช่วงจิตรกรรมอายุธยาตอนปลาย ในวัดเกาะแก้วสุทธาราม นิยมเขียนภาพบริเวณผนังภายในทัง 4 ด้าน เต็มพื้นที่ผนัง เขียนเรื่องราวพุทธประวัติ ตอนมารผจญ เรื่องอัฏฐมหาสถาน เรื่องอดีตพุทธ เรื่องเทพชุมนุม และเรื่องการบูชาพระพุทธบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.69 ทัศนียภาพภายใน วัดเกาะแก้วสุทธาราม ในช่วงจิตรกรรมอายุธยาตอนปลาย ที่มา: https://www.google.co.th

2.4.2. งานจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์

จากการศึกษาของอาจารย์น้ำอ้อย สายหูได้กล่าวถึงลักษณะการตกแต่งจิตรกรรม ฝาผนังภายในสิม ยุคธนบุรีเป็นช่วงแรกที่มีลักษณะการตกแต่งจิตรกรรมแบบอยุธยา ใช้สีพื้นหลังเบาๆ นิยมเขียนภาพเรื่องรามเกียรติ์ มาถึงช่วงรัชกาลที่ 3 มีการปรับปรุงซ่อมแซม ลักษณะการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง ปรับเรื่องรามเกียรติ์มาเป็นโขน จะถูกประยุกต์ให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น อีสานหรือล้านช้าง สีที่ใช้เป็นสีแดงชาด, เขียวเข้ม, น้ำเงิน และ สีทอง วัดในยุคนี้เป็นต้นแบบในงานเขียนจิตรกรรมยุครัตนโกสินทร์ คือวัดสุวรรณาราม ลักษณะการเขียนยังยึดหลักประเพณีนิยม แต่การเขียนพุ่มไม้เขียนตามแบบตะวันตกคือการระบายสีเป็นกลุ่มๆ

รูปที่ 2.70 จิตรกรรมฝาผนัง ด้านหน้าพระประธาน วัดสุวรรณาราม ในช่วงช่วงรัชกาลที่ 3 ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.71 จิตรกรรมฝาผนัง ด้านข้างพระประธาน วัดสุวรรณาราม ในช่วงช่วงรัชกาลที่ 3 ที่มา: https://www.google.co.th

ในช่วงรัชการที่ 4 การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังที่มีในวัดบวรนิเวศ และในบริเวณวัดพระแก้ว นิยมเขียนเรื่อง พุทธประวัติ หรือ รามเกียรติ์ ในการตกแต่งด้านจิตรกรรม ได้นำวิธีการเขียนภาพแบบตะวันตกมาแทน การเขียนแบบประเพณี เริ่มมีการใช้ภาพแบบทัศนียภาพ การระบายสี มีน้ำหนักเข้ม จาง ให้ดูเหมือนมีการเคลื่อนไหว

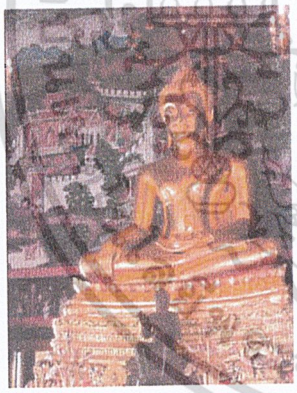

รูปที่ 2.72 จิตรกรรมฝาผนัง ด้านหลังพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4 ที่มา: https://www.google.co.th

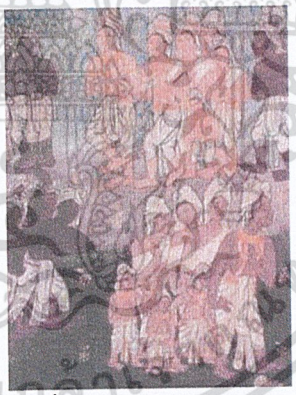

รูปที่ 2.73 จิตรกรรมฝาผนัง ด้านข้างพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4 ที่มา: https://www.google.co.th

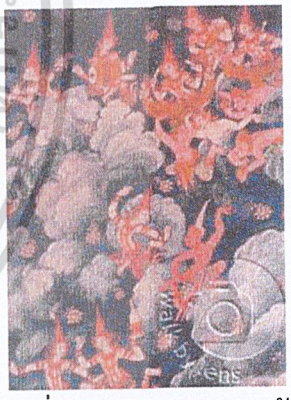

รูปที่ 2.74 จิตรกรรมฝาผนัง ด้านหน้าพระประธาน วัดบวรนิเวศ ในช่วงรัชการที่ 4 ที่มา: https://www.google.co.th

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.75 จิตรกรรมฝาผนังในบริเวณวัดพระแก้ว ในช่วงรัชการที่ 4 ที่มา: https://www.google.co.th

ในสมัยรัชการที่ 5 ที่วัดเบญจมบพิตรการตกแต่งภาพจิตรกรรมฝาผนังมีการเปลี่ยนเรื่องราว มาเขียนภาพประเพณีไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนในยุคนั้น หรือเขียนภาพชีวประวัติของรัชกาลที่ 5 เอง

รูปที่ 2.76 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดเบญจมบพิตร ในสมัยรัชการที่ 5 ที่มา: https://www.google.co.th

รูปที่ 2.77 ภาพจิตรกรรมโครงสร้างเพดาร วัดเบญจมบพิตร ในสมัยรัชการที่ 5 ที่มา: https://www.google.co.th

ข้อสรุป จากการศึกษาของอาจารย์น้ำอ้อย สายหู ที่ได้กล่าวลักษณะการตกแต่งจิตรกรรม ฝาผนังภายในสิม ในสมัย อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรบุรีตอนต้น-ตอนปลาย, สมัยรัตนโกสินทร์ แต่ราชการที่ 1-5 ที่อาจารย์น้ำอ้อย สายหู ทำการศึกษา เห็นว่าการตกแต่งภาพจิตรกรรมฝาผนัง เน้นการวาดภาพด้วยสีเป็นหลัก แต่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการวาดภาพตามยุคการปกครองและผลจากการได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเข้ามา ทำให้วิธีการวาดภาพ การลงสี มีความแตกต่างกันจากหลักฐานที่ยังคงมีอยู่

1. การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสมัย อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรบุรีตอนต้น เน้นสีรองพื้นเป็นสีครีม ประดับตกแต่งตามเรื่องเล่าด้วยสี แดง, ดำ, ขาว ใช้สีเทาเป็นเส้นแบ่งภาพ ภาพเขียนจะอยู่สูงจากพื้น 60 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อยุธยา สกุลช่างเมืองเพชรบุรีตอนปลาย ยังคงใช้สีแบบเดียวกันแต่ภาพเขียนจะอยู่เต็มพื้นที่ผนัง

3. สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ใช้สีพื้นหลังเบาๆ การตกแต่งจิตรกรรมแบบอยุธยา

4. สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3 สีที่ใช้เป็นสีแดงชาด, เขียวเข้ม, น้ำเงิน และ สีทอง ลักษณะการเขียนยังยึดหลักประเพณีนิยม แต่การเขียนพุ่มไม้ เขียนตามแบบตะวันตก

5. สมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4 ได้นำวิธีการเขียนภาพแบบตะวันตกมาแทน การเขียนแบบประเพณี เขียนภาพแบบทัศนียภาพ ดูเหมือนมีการเคลื่อนไหว

6. สมัยตนโกสินทร์รัชกาลที่ 5 การตกแต่งภาพจิตรกรรมฝาผนังมีการเปลี่ยนเรื่องราว มาเขียนภาพประเพณีไทย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคนในยุคนั้น หรือเขียนภาพชีวประวัติของรัชกาลที่ 5 เอง

ลักษณะการตกแต่งจิตรกรรมภาพเขียนแบบประเพณีไทยในยุครัตนโกสินทร์ โดยทั่วไปนิยมเขียน ด้านหน้าพระประธาน เขียนภาพมารผจญ, ด้านหลังพระประธาน เขียนด้านบนเป็นภาพไตรภูมิ ด้านล่างเป็นนรก, ด้านข้างพื้นที่ว่างหน้าต่าง เขียนภาพพุทธประวัติ เหนือผนังด้านข้าง เขียนภาพเทวดาเรียงเป็นแถว (เทพชุมนุม)

2.4.3. พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน

จากบทความของ (นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล) ที่ทำการศึกษา พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำใช้ **วิธีดำเนินการวิจัย** ดังนี้

ก.) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ กลุ่มช่างพื้นบ้าน ศิลปินพื้นบ้าน เจ้าอาวาส ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน

2. กลุ่มตัวอย่าง ใช้ในการศึกษาได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติการ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไป

ข.) เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสำรวจเบื้องต้น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนของประชากร เช่น กลุ่มช่างพื้นบ้าน ศิลปินพื้นบ้าน เจ้าอาวาส ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านที่เราเลือกในการศึกษา พร้อมทั้งบันทึก ภาพถ่าย

2. แบบสัมภาษณ์ กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค.) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และภาคสนาม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยวิธีการแบบสำรวจเบื้องต้น

3. การจัดทำข้อมูล เก็บรวบรวมเอกสารและข้อมูลจากภาคสนาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บ รวบรวมเอกสารและข้อมูลจากภาคสนามนำมาวิเคราะห์

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.3.1. จิตรกรรมฝาผนัง ที่สร้างก่อนปี พ.ศ. 2500

(นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล) ที่ทำการศึกษา พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างก่อนปี พ.ศ.2500 ส่วนใหญ่นิยมเขียนภาพบนผนังทั้งด้านในและด้านนอก นิยมจัดองค์ประกอบให้เต็มฝาผนัง มีการวางตำแหน่งภาพสลับกันไปมา โดยใช้ทัศนธาตุทางศิลปะเพียง เส้น สี และน้ำหนักของสี เพื่อทำให้องค์ประกอบของภาพโดยรวมดูแน่นเต็มไปด้วย เรื่องราวได้อย่างน่าสนใจ เขียนด้วยสีธรรมชาติ สีฝุ่น เช่น สีจากธรรมชาติ สีครามจากต้นคราม สีเหลืองจากต้นรงค์ สีแดงจากดินแดงผสมยางบง สีน้ำตาลจากการนำเขม่าไฟมาบดเป็นผงละเอียด สีดำจากหมึกจีน สีขาว จากการฝนหอยกี้ สีเขียวจากการผสมสีครามกับสีเหลือง ดินสอใช้สำหรับร่างภาพ วรรณกรรมส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา และวรรณกรรมพื้นบ้าน ช่างเขียนส่วนใหญ่เป็นช่างพื้นบ้าน สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มช่างเขียนแบบอีสานประเพณี กลุ่มช่างเขียนแบบอีสานไทย ประเพณี และช่างเขียนแบบไทยประเพณีรัตนโกสินทร์

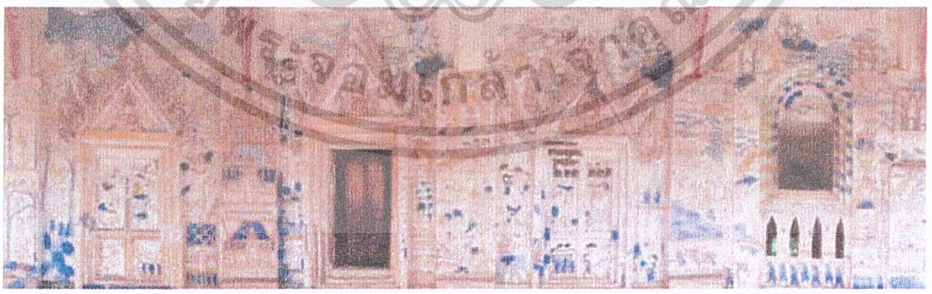

รูปที่ 2.78 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดไชยศรี บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

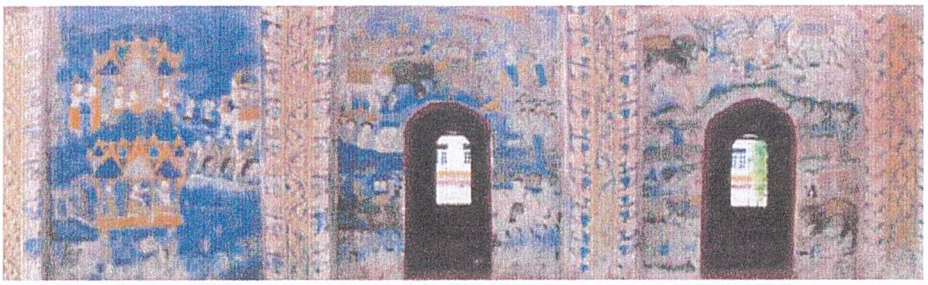

รูปที่ 2.79 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดมัชฌิมวิทยาราม บ้านลาน ตำบลบ้านลาน อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล

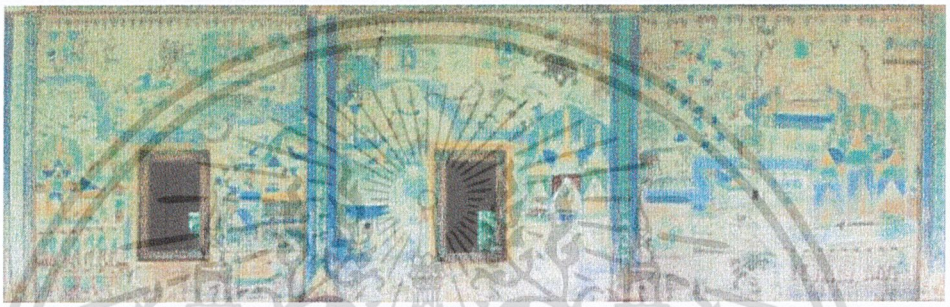

รูปที่ 2.80 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศเหนือ วัดสระบัวแก้วบ้านวังคูณ ต.หนองเม็ก อ.หนองสองห้อง จ.ขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล

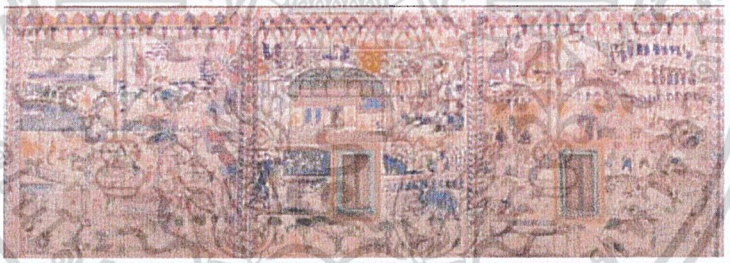

รูปที่ 2.81 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดยางทวงวราราม ตำบลบ้านยาง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

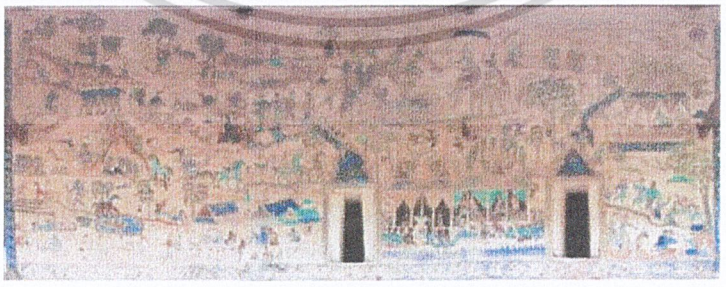

รูปที่ 2.82 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดป่าเลไลย์ ตำบลดงบัง อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.83 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศเหนือ วัดประตูชัย ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

รูปที่ 2.84 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนัง ด้านในทิศใต้ วัดเปือยใหญ่ ตำบลช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

2.4.3.2 จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างหลังปี พ.ศ. 2500

(นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล) ที่ทำการศึกษา พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างหลัง ปี พ.ศ.2500 นิยมเขียนเฉพาะผนังด้านใน เท่านั้น การจัดวางรูปแบบองค์ประกอบ ส่วนใหญ่มีการวางตำแหน่งชัดเจน กำหนดผนังเริ่มต้นเรียงไปตามลำดับเรื่องราวหรือประเพณีอย่างเป็นระเบียบจากทางทิศเหนือเวียนไปทางทิศตะวันออก เขียนให้เต็มผนังทุกด้าน โดยได้รับอิทธิพลการเขียนจากภาคกลางหรือแบบช่างหลวง เขียนด้วยสีอะครีลิค วรรณกรรม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนาประวัติชุมชน ฮีตสิบสอง ช่างเขียนส่วนใหญ่เป็นช่างที่ได้รับอิทธิพลการเขียนจากภาคกลาง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มช่างเขียนที่ได้รับ อิทธิพลการเขียนจากชุดภาพพิมพ์ ของ ส.ธรรมภักดี พบที่วัดบูรพาหนองบัว วัดศรีสุมังคุ์ และ ช่างที่เขียนในลักษณะจิตรกรรมไทยแนวประเพณีคือมีการเขียนสีแบน นิยมตัดเส้นให้เห็นชัดเจน พบที่วัดดู่เหนือ วัดป่าแสงอรุณ และวัดสว่างพิทยา เพราะรูปแบบดังกล่าวให้ความสำคัญกับรายละเอียดที่ดูเรียบร้อยสวยงาม เป็นที่ชื่นชอบในหมู่ฆราวาสและพระภิกษุสงฆ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.85 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศใต้ วัดไตรประสิทธิ์ ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล เปล่งดีสกุล

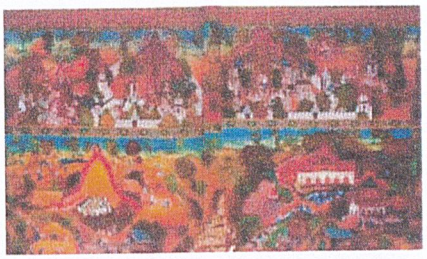

รูปที่ 2.86 จิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันออก วัดสว่างพิทยา ตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล

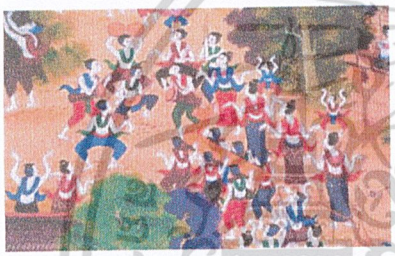

รูปที่ 2.87 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศเหนือ วัดเหล่าจั่น ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

รูปที่ 2.88 จิตรกรรมฝาผนังด้านนอกทิศใต้ วัดบูรพาหนองบัว ตำบลวังแสง อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

รูปที่ 2.89 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันออก วัดศรีสุมังค์ ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

รูปที่ 2.90 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังด้านในทิศตะวันตก วัดป่าแสงอรุณ ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4 ศึกษาจิตกรรมฝาผนังไทย เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก

จากบทความของ “นภดล สังวาลเพ็ชร” ที่ทำการศึกษาจิตกรรมฝาผนังไทยเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก มีวิธีการวิจัยดังนี้

2.4.4.1. สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์

1. ด้าน รูปแบบ ภูมิปัญญา และแนวคิดในการสร้างสรรค์จิตรกรรม ฝาผนังสกุลช่างเพชรบุรี (วัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัด เพชรบุรี)

2. ด้านเครื่อง เรือนรับแขก ความต้องการของตลาด และด้าน ประโยชน์ใช้สอย ด้านการจัดจำหน่าย

2.4.4.2. การออกแบบ และพัฒนา

1. สรุปข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวความคิดในการ ออกแบบ
2. ร่างแบบและพัฒนาต้นแบบให้ได้แบบที่มี ความสมบูรณ์แบบ
3. ทำการผลิตเพื่อได้ต้นแบบจริงและนำเสนอ
4. ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ ประเมินผลงานออกแบบเพื่อนำ ปัญหามาปรับปรุง

สรุปจากการศึกษา “นภดล สังวาลเพ็ชร” ที่ทำการศึกษาจิตกรรมฝาผนังวัดใหญ่ สุวรรณาราม เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก พบว่าเรื่องราวเทพชุมนุม เป็นเรื่องราวที่ สามารถแสดง เอกลักษณ์ของงานจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณารามได้ดีที่สุด โดยเขียนเป็นรูปลักษณะท่าทางการนั่งพนมมือขององค์เทพเทวดาไปในทิศทางเดียวกันตลอดทั้งแนว (หันหน้าเข้าหา องค์พระประธาน) มี 3 ท่าทางได้แก่ การนั่งพับเพียบ คุกเข่า และนั่งชันเข่า เป็นศิลปะที่สร้างสรรค์สืบต่อกันมาจนได้เอกลักษณ์ประจำชาติ ที่ปกรอบมี เส้น สี ลวดลาย และแสง เป็นการกั้นแบ่งองค์เทพแต่ละองค์ เน้นสีแดงชาด เป็นสีที่อยู่บริเวณพื้นหลังองค์เทพเทวดา สีจันทร์อ่อน เป็นสีที่ใช้บริเวณผิวเนื้อ สีทอง(ทองคำเปลว) ใช้ประดับตกแต่งเครื่องประดับ หรือเครื่องทรง มีลวดลายที่ช่วยสร้างความอ่อนช้อย ปกรอบกับทิศทางแสงมาจากประตูด้านหน้าพระประธานบานกลาง และด้านหลังพระประธานทั้งสองบาน สามารถส่งเสริม บรรยากาศน่าเลื่อมใสศรัทธา จึงนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องเรือนรับแขก เพื่อให้ดูมีความสง่างามภูมิฐาน กำหนดพื้นที่การใช้งานและขนาดสัดส่วนที่กว้างกว่าเครื่องเรือนทั่วไป โดยใช้คุณลักษณะ คุณสมบัติ และคุณค่าจากงาน จิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 2.91 แสดงภาพเรื่องราวเทพชุมนุม ในแต่ละองค์จะทำการแยกออกจากกันด้วยการใช้ เส้นสินเทา อันทำให้เกิดลักษณะฟันปลาทั้งแถว ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

2.4.4.3. ผลการออกแบบ

รูปที่ 2.92 เส้นสีเทา ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

รูปที่ 2.93 ลวดลายดอกไม้ร่วง ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

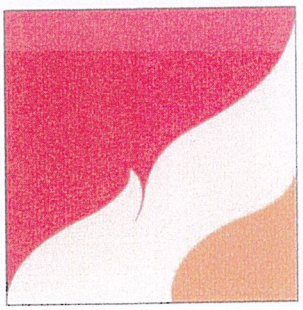

รูปที่ 2.94 สี และสัดส่วน ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

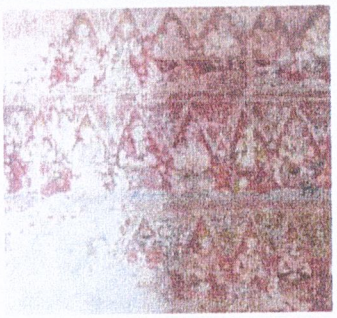

รูปที่ 2.95 การซ้ำของภาพจิตกรรมฝาผนัง ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

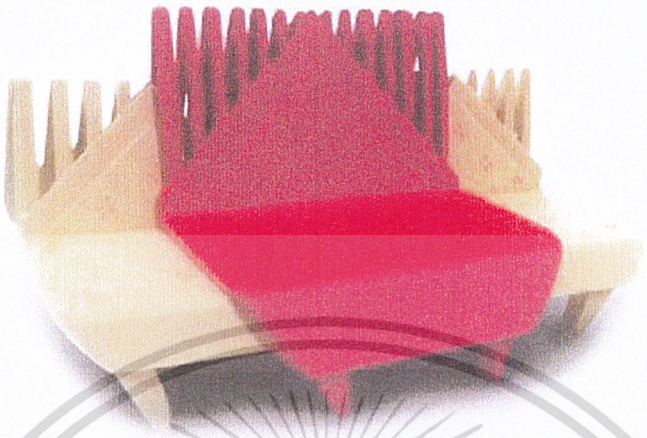

รูปที่ 2.96 แบบจำลองเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตรกรรมฝาผนังไทย ที่มา: บทความ นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุลเปล่งดีสกุล

2.4.4.4. สรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 3 หัวข้อ ได้มีการกำหนดวิธีการวิจัยออกเป็นดังนี้

อาจารย์ น้ำอ้อยสายหู ที่ศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมภายใน ใช้วิธีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

(นายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล) ที่ทำการศึกษา พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด ได้นำใช้วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากบทความของ “นภดล สังวาลเพ็ชร” ที่ทำการศึกษาจิตกรรมฝาผนังไทยเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเรคื่องเรือนรับแขก มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การออกแบบและพัฒนา

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 3 หัวข้อได้มีการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ต่างกันจึงทำให้วิธีการวิจัยแตกต่างกัน และมีหัวข้อที่ใช้ร่วมกันคือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รองลงมาคือ เครื่องมือในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและการออกแบบและพัฒนา เป็นการศึกษาที่ขึ้นกับหัวข้อการวิจัย

2.4.4.5. สามารถสรุปรวมหัวข้อของวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังสิมอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นการกำหนดได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ทำให้การศึกษามีความละเอียดทางข้อมูลของการพัฒนาจิตรกรรมฝาผนัง รู้รูปแบบจิตรกรรมของช่างในแต่ละกลุ่ม รู้สีที่ใช้ในการเขียน วัสดุการเขียน เทคนิคการเขียน จำแนกได้ถึงการจัดวางองค์ประกอบภาพ และเรื่องราวในการเขียน ที่มีความแตกต่างกันไปตามกลุ่มช่าง นับแต่จิตรกรรมฝาผนังที่สร้างขึ้นก่อนปี พ.ศ.2500 และหลังปี พ.ศ.2500 แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มที่กำหนดไว้ ไม่ตรงกันและยังขาดการนำเอาข้อมูลมาเขียนลงในบทความนี้ เช่น ไม่ได้พูดถึงความสวยงามและมีคุณค่าทางวัฒนธรรมของผู้คนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ในจิตรกรรมฝาผนังอีสาน

ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมภายในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นการกำหนดได้อย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ทำให้การศึกษามีความละเอียดทางข้อมูล ที่เป็นประวัติเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังวัดคงคาราม ในส่วนหนึ่งอาจจะไม่ได้อธิบายถึงความสำคัญของเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังกับโครงสีที่ให้ความรู้สึกเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

สำหรับหัวข้อของ นภดล สังวาลเพ็ช ที่ศึกษาเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย ไม่ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เพราะการวิจัยนี้เน้นการออกแบบและสร้างเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจัดจำหน่าย

ผู้วิจัยได้เรียนรู้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา ในหัวข้อศึกษาสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน การประเมินคุณค่าทางศิลปะ ที่ปรากฏใน สิม และหอไหววัดเชียงทอง ไปใช้ตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เครื่องมือในการวิจัย

ในงานวิจัยการศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมภายใน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการบอกเรื่องราวภาพจิตรกรรมโดยรวม บอกค่าโครงสีการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังวัดคงคารามด้วยชาร์ทสีแพนโทน ถ่ายภาพตัดต่อให้เห็นภาพในฝาผนังได้อย่างเข้าใจในแต่ละด้าน แต่ในส่วนหนึ่งไม่ได้นำข้อมูลที่เป็นเชิงลึกมาอธิบายถึงสัดส่วนของการตกแต่งภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่ให้ความศรัทธา และความหมายของโครงสีในเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนัง

ในหัวข้อพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ รู้ข้อมูลเชิงลึก ของการพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน จากกลุ่มช่าง เทคนิคและวัสดุที่ใช้การเขียนภาพ รวมถึงวรรณกรรมการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง แต่ไม่มีภาพประกอบการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังจากวัดที่ทำการศึกษาได้ทุกวัด และไม่อธิบายเรื่องราวของจิตรกรรมฝาผนัง ในภาพประกอบให้รับรู้และเข้าใจทำให้การอธิบายไม่ละเอียดนัก

ในหัวข้อของ นภดล สังวาลเพ็ช ศึกษาเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการออกแบบเครื่องเรือนรับแขกที่มีเอกลักษณ์ ทำให้รับรู้รูปแบบเรื่องราวของการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง และโครงสี ที่วัดใหญ่สุวรรณาราม แต่ผู้วิจัยไม่ได้อธิบายถึงความต้องการเครื่องเรือนรับแขกและการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์

ผู้วิจัยได้เรียนรู้เครื่องมือในการวิจัยไปใช้ในการศึกษา ในหัวข้อศึกษาสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ดังนี้ เรื่องราวภาพจิตรกรรม บอกค่าโครงสีการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังวัดคงคารามด้วยชาร์ทสีแพนโทน ถ่ายภาพตัดต่อให้เห็นภาพในฝาผนังได้อย่างเข้าใจในแต่ละด้าน เทคนิคและวัสดุที่ใช้การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง ความต้องการของผู้ใช้อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในหัวข้อการศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่อสถาปัตยกรรมภายใน ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยง่ายสะดวกสบาย ประหยัดเวลา ให้ข้อมูลได้เชิงลึกและเหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ในหัวข้อของนายบุรินทร์ เปล่งดีสกุล ที่ศึกษาพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการเก็บรวบรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลได้ในเชิงลึก สามารถนำลายละเอียดข้อมูลไปอธิบายในงานวิจัยได้อย่างละเอียด แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยไม่ใช้ข้อมูลจากวิธีการเก็บข้อมูลมาอธิบายให้ละเอียด เช่น ภาพถ่ายในแต่ละวัดที่ทำการศึกษา

ในหัวข้อของ นภดล สังวาลเพ็ช ศึกษาเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย มีข้อดีที่เป็นการใช้วิธีที่สะดวกต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ข้อมูลละเอียดมาใช้งาน แต่ในส่วนหนึ่งไม่ได้ใช้ข้อมูลเครื่องเรือนรับแขก และผลิตภัณฑ์ใกล้เคียง เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบเครื่องเรือน

ผู้วิจัยสามารถนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการศึกษา ในหัวข้อศึกษาสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ดังนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยง่ายสะดวกสบาย ประหยัดเวลาให้ข้อมูลได้เชิงลึกและเหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถนำลายละเอียดข้อมูลไปอธิบายในงานวิจัยได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด มีการวิเคราะห์เฉพาะข้อมูล การจัดวางองค์ประกอบในจิตรกรรมฝาผนัง วรรณกรรมที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนัง รูปแบบแนวคิดในการเขียนจิตรกรรมฝาผนัง เพื่อให้รู้การพัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสานซึ่งเป็นข้อดี แต่ยังไม่ได้แยกลายละเอียดของข้อมูล รูปแบบการจัดวางองค์ประกอบ วรรณกรรม แนวคิดในการเขียนจิตรกรรมฝาผนัง ตามจังหวัดที่ทำการศึกษา

ในหัวข้อของ นภดล สังวาลเพ็ช ที่ศึกษาเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย มีจุดเด่นที่วิเคราะห์หาความต้องการทางแนวความคิดจากเอกลักษณ์การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง วัดใหญ่สุวรรณาราม และสามารถนำไปใช้ในการออกแบบได้ แต่ในส่วนหนึ่งยังไม่ได้วิเคราะห์ ความต้องการของตลาด การจัดจำหน่ายเครื่อง เรือนรับแขก เพื่อให้การออกแบบเครื่อง เรือนรับแขก มีประโยชน์ใช้สอย

ผู้วิจัยสามารถนำวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา ในหัวข้อศึกษาสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ดังนี้ วิเคราะห์เฉพาะข้อมูล การจัดวางองค์ประกอบในจิตรกรรมฝาผนัง วรรณกรรมที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนัง รูปแบบแนวคิดในการเขียนจิตรกรรมฝาผนังแนวความคิดจากเอกลักษณ์การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง สิมและหอไหว้วัดเชียงทอง ความต้องการของผู้ใช้อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง

5. การออกแบบและพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในหัวข้อของ นภดล สังวาลเพ็ช ที่ศึกษาเครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย มีข้อเด่นที่พัฒนาแบบตามแนวความคิดออกมาได้อย่างมีเอกลักษณ์ ของการศึกษา แต่ในทัศนะของผู้วิจัยแบบที่ออกมามีรูปทรงที่โครงร่างของเก้าอี้ที่แข็งตรง ซึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกับภาพลักษณ์ของจิตรกรรมฝาผนังวัดใหญ่สุวรรณาราม ซึ่งในกระบวนการพัฒนาแบบดังกล่าวน่าจะมีการแสดงให้เห็นทางเลือกว่า ด้วยเหตุผลอย่างไรผู้ออกแบบจึงเลือกรูปแบบดังกล่าว

ผู้วิจัยนำใช้ข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา ในหัวข้อศึกษาสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทองเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนาบินสากลหลวงพระบาง ดังนี้ พัฒนาแบบตามแนวความคิดที่ทำการศึกษาออกมาให้ได้อย่างมีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในวัดเชียงทอง และจะนำแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญวิจารณ์ เพื่อนำไปพัฒนาการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ ของการตกแต่งสถาปัตยกรรมภายในสิมวัดเชียงทอง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ ตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ให้เหมาะสมกับการใช้งานและเป็นสัญลักษณ์ดึงดูดความสนใจของการเป็นอาคารประตูด่านแรกให้แก่การท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกทางสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และธรรมชาติหลวงพระบาง

3.1 กรอบในการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเพื่อหาความเป็นเอกลักษณ์ของการตกแต่งจิตรกรรมลวดลายคำปลิว (ทองคำเปลว) และกระจกสีฝาผนังสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง ที่มีผลต่อการออกแบบตกแต่งฝาผนังอาคารทางพุทธศาสนา ตามเรื่องเล่าพื้นเมืองของท้องถิ่น เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาและวิถีชีวิตของคนในเมื่อก่อน มาเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่องเล่าและรูปแบบการตกแต่งลวดลายคำปลิว (ทองคำเปลว) และกระจกสี นำมาเป็นการเสนอแนะออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ให้มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเมืองแห่งการท่องเที่ยว

1. ศึกษาข้อมูลที่มีการบันทึกในสมัยเจ้ามหาชีวิดศรีสว่างวงศ์ธรรมิกราช ได้ทำการบูรณะครั้งยิ่งงใหญ่ในปี ค.ศ 1928-1959 และข้อมูลที่บันทึกการบูรณะครั้งยิ่งใหญ่ที่สำคัญในช่วงที่ลาวเป็นประเทศสาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว ในปี ค.ศ 2011-2014 และหลักฐานที่มีในปัจจุบัน
2. ศึกษาศิลปกรรมของการตกแต่งสถาปัตยกรรมสิมและหอไหว้วัดเชียงทอง โดยมีผังพื้น พื้นที่ว่างภายใน จิตรกรรมฝาผนัง โครงสี โครงสร้าง สัดส่วนของสิม ที่มีเอกลักษณ์ สามารถพบเห็นในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ทราบถึงรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมแบบหลวงพระบาง โดยกรอบช่วงเวลาที่ทำการศึกษาอยู่ในระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ.2560 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยการศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในสิมประกอบด้วย

- ผังพื้น
- โครงสี
- ลวดลาย และเรื่องราวในการตกแต่ง
- เทคนิคในการตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยทำการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี จากบทความเอกสารและงานวิจัย เพื่อสรุปแนวทางในการดำเนินวิจัยขั้นตอนต่อไป

2. สำรวจ ศิลปกรรม และรูปแบบสถาปัตยกรรม ของสิม และหอไหว้ ของวัดเชียงทอง เมืองหลวงพระบาง ด้วยการถ่ายภาพ การวัดผังพื้นโดยใช้ข้อมูลผังพื้นที่

3. นำแผ่นชุดสีมาตรฐาน ไปเปรียบเทียบกับสี ในงานจิตรกรรมฝาผนังของสิม และหอไหว้ วัดเชียงทอง

4. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจ การถ่ายภาพ ขนาดสัดส่วนของการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมและหอไหว้ ว่าสามารถนำไปใช้ในการตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางได้หรือไม่ เพื่อหาเอกลักษณ์ของการจัดวางองค์ประกอบของการตกแต่งจิตรกรรม

5. สำรวจสภาพปัจจุบันของสนามบิน สากลหลวงพระบาง เพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาในการทดลองในงานออกแบบ

6. นำรูปแบบศิลปกรรมของสิม และหอวัด ของวัดเชียงทอง นำมาทดลองออกแบบงานสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในร่วมสมัย โดยใช้ อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางเป็นกรณีศึกษาทดลอง โดยจะทดลองในลักษณะ 2 แนวทางด้วยกันคือ 1) แนวทางแบบลดทอนรูปแบบศิลปกรรม 2) แนวทางแบบนำศิลปกรรมมาประยุกต์ใช้โดยตรง

7. สัมภาษณ์ผู้เชียวชาญ 3 ท่าน ประกอบไปด้วย1) ผู้เชียวชาญด้านสถาปัตยกรรม จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ จากสำนักงานมรดกโลกเมืองหลวงพระบาง 3) ผู้เชียวชาญด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรม จากแผนกแถลงข่าว วัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง โดยการสัมภาษณ์ผู้เชียวชาญทั้ง 3 ท่าน จะใช้รูปแบบการออกแบบในข้อที่ 3 มาเป็นเครื่องมือในการประกอบการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำรูปแบบศิลปกรรมของของสิม และหอวัด ของวัดเชียงทอง นำมาทดลองออกแบบงานสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในร่วมสมัย

8. สรุปผลการศึกษาเพื่อ เกี่ยวกับแนวทางการนำรูปแบบศิลปกรรมของสิม และหอไหว้ วัดเชียงทองมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

3.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้เชี่ยวชาญ

ในขั้นตอนการวิจัยที่ส่วนหนึ่งจะนำรูปแบบศิลปกรรมของสิม และหอวัด นำมาประยุกต์ในการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยผู้วิจัยได้เลือกอาคารที่เป็นกรณีศึกษาคือ อาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง มาทดลองสร้างงานออกแบบร่วมสมัยที่นำศิลปกรรมของสิม และหอไหว้วัดเชียงทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาใช้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informent) ในประเด็นเกี่ยวกับความเห็นการออกแบบสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในของสนามบินสากลหลวงพระบาง ในแบบดั่งเดิมว่ามีข้อดีข้อด้อยอย่างไร โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะประกอบด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ฝ่ายดูแลอาคาร 3 คน ฝ่ายรักษาความปลอดภัย 3 คน ฝ่ายตรวจคนเข้าเมือง 3 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้โดยสาร ประกอบด้วย ผู้โดยสารคนลาว 5 คน ผู้โดยสารระหว่างประเทศ 5 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยจำเป็นต้องสร้างเครื่องมือ เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งประกรอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้โดยสารและเจ้าหน้าที่ภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง เพื่อทราบภูมิหลังและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ใช้อาคาร

2. ผังพฤติกรรม เพื่อใช้ในการศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ว่ามีการใช้พื้นที่บริเวณส่วนไหนของอาคารบ้าง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาความสำคัญ ในการออกแบบ

3. ภาพถ่าย เพื่อเก็บร่องรอยของพฤติกรรมการใช้งานในสนามบิน สากลหลวงพระบาง

4. การทดลองออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน โดยนำเอกลักษณ์ของศิลปกรรมสิม วัดเชียงทอง มาทดลองออกแบบสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เพื่อนำไป สัมภาษณ์ผู้เชียวชาญ เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

3.5 วิธีการเก็บข้อมูล

3.5.1. การเก็บข้อมูลจากเอกสารที่มีผู้แปลและปริวรรตเป็นภาษาลาวและภาษาไทย

เนื่องจากไม่ได้มีการบันทึกข้อมูลละเอียดแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลที่มีการแปลและปริวรรตเท่าที่มีในปัจจุบัน

3.5.2. เก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพ

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจากการถ่ายภาพได้แก่

1. ถ่ายภาพที่อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ใช้กล้องมือถือถ่ายภาพนิ่ง และภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคลื่อนไหว บันทึกลงในคอมพิวเตอร์ ใช้เวลาในการถ่ายภาพ 7 วันคือ วันจันทร์-วันอาทิตย์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้งาน

2. ถ่ายภาพที่สิม และหอไหว้ วัดเชียงทอง ใช้กล้อง Canon 5100 ถ่ายภาพลวดลายการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมและหอไหว้วัดเชียงทองและถ่ายภาพวัดแทนค่าโครงสีด้วย ค่าสีแพนโทนของบริษัทสี TOA เพื่อเป็นข้อมูลในในการศึกษาเอกลักษณ์

3.5.3. สัมภาษณ์ผู้โดยสารและเจ้าหน้าที่ภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึก และความพึงพอใจที่มีต่อสนามบินในได้แก่

1. พื้นที่
2. การใช้งานพื้นที่ต่างๆ
3. รูปลักษณ์

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้โดยสารและเจ้าหน้าที่ภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ตามที่กำหนดไว้ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) และจดบันทึกด้วยตนเอง ระหว่างวันที่

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกลักษณ์ของการตกแต่งจิตรกรรมสิม และหอไหว้วัดเชียงทอง

นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่มีในปัจจุบัน การสำรวจ ถ่ายภาพ เพื่อหาความเป็นเอกลักษณ์ที่คงอยู่ โดยใช้การวิเคราะห์ใน 3 ลักษณะคือ

1. การวิเคราะห์ลักษณะของผังพื้น โดยนำผังพื้นที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามมา วิเคราะห์รูปแบบผังพื้น โดยใช้เทคนิคเชิงเปรียบเทียบ กับผังพื้นของพระอุโบสถที่เป็นกรณีศึกษาในประเทศไทย
2. การวิเคราะห์โครงสี โดยเปรียบเทียบ สีในการตกแต่งของสิม และหอไหว้ กับ ชาร์ทสีแพนโทนของบริษัทสี TOA และวิเคราะห์สัดส่วนของปริมาณสีภายในพื้นที่ว่าง ที่เก็บข้อมูลมาจากภาพถ่าย
3. การวิเคราะห์รูปแบบลวดลายและเรื่องราวในการตกแต่ง ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบทางศิลปะในทางทัศนธาตุ (Visual Art)

3.6.2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

1. วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้อาคารสนามบินสากลหลวงพระบางเพื่อวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้อาคาร เรื่องความสัมพันธ์ของพื้นที่ ความต้องการของพื้นที่ใช้สอย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเทคนิคการวิเคราะห์ประโยชน์ใช้สอย (Graphical function analysis)

3.6.3. วิเคราะห์เอกลักษณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ

วิเคราะห์จากการสรุปเอกลักษณ์จากการถ่ายภาพการวัดค่าสี การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมและหอไหว้วัดเชียงทองและจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้โยสารภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อรักษาเอกลักษณ์ที่ยังคงมีอยู่ในการตกแต่งจิตรกรรมฝาผนังสิมและหอไหว้วัดเชียงทองและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบตกแต่งพื้นที่ภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางได้

3.7 การพัฒนาแบบ

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาในเรื่องของการตกแต่งจิตรกรรมในสถาปัตยกรรมสิม และหอไหว้วัดเชียงทอง ที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม วัฒนธรรมหลวงพระบาง เพื่อใช้ในการเสนอแนะแนวทางการออกแบบตกแต่งภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ซึ่งมีแนวทางการศึกษาดังนี้

1. ศึกษารูปแบบ การตกแต่งจิตรกรรมฝาผนัง โครงสี โครงสร้าง ผังพื้น พื้นที่ว่างภายใน และสัดส่วน เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนางานออกแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง
2. ศึกษาเชื่อมโยงกับข้อมูลด้านสถาปัตยกรรม วัฒนธรรมหลวงพระบาง ให้สอดคล้องกับข้อมูลข้างต้นให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อประเมินการใช้งานของสนามบิน
3. นำผลงานการออกแบบให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเอกลักษณ์ของงานศิลปกรรม ของสิม และ หอไหว้ ของวัดเชียงทองในการนำมาประยุกต์ใช้ในงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

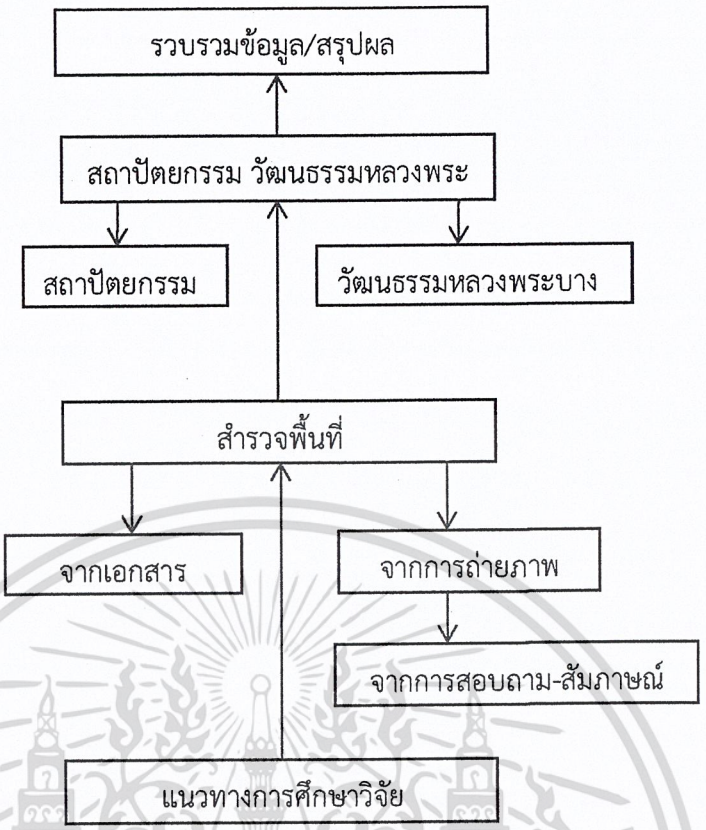

รูปที่ 3.1 แผนภาพแสดงวิธีการทำวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์และสรุปผังพื้น การใช้โครงสี ลวดลายเรื่องราวและเทคนิคในการตกแต่ง

การศึกษาวิเคราะห์ผังพื้น การใช้โครงสี ลวดลาย เรื่องราว และเทคนิคในการตกแต่ง สิม หอไหว้ของวัดเชียงทอง โดยผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม จากอาคารสิม หอไหว้พระม่าน หอไหว้พระไสยาสน์ ในช่วงเดือน มกราคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ.2561 โดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1.) วิเคราะห์ผังพื้นสิมวัดเชียงทอง

2.) วิเคราะห์งานจิตรกรรมของวัดเชียงทอง โดยแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยคือ ขั้นตอนที่ 1. ศึกษาเรื่องราวในงานจิตรกรรมฝาผนังของสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ขั้นตอนที่ 2. ศึกษาโครงสีและเทคนิคในงานตกแต่งจิตรกรรมของสิม(โบสถ์) วัดเชียงทอง ขั้นตอนที่ 3. ศึกษาเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังหอไหว้วัดเชียงทอง ขั้นตอนที่ 4. ศึกษาโครงสีและ เทคนิคในการตกแต่งหอไหว้ วัดเชียงทอง

3.) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

4.) ความคิดเห็นจากผู้เชียวชาญคนลาว

4.1 การวิเคราะห์ลักษณะของผังพื้นสิม วัดเชียงทอง

สิมวัดในหลวงพระบางล้วนแต่เป็นวัดเก่าแก่ของหลวงพระบาง ที่ถูกจดบันทึกเป็นบัญชีมรดกโลก ซึ่งลักษณะแผนผังของสิมในแต่ละวัด ย่อมมีส่วนแตกต่าง และคล้ายคือกันในบางจุด ทางมรดกโลกหลวงพระบาง ได้บันทึกรวบรวมรูปแบบแผนผังสิมไว้ด้วยกันมี 4 รูปแบบดังนี้

ก.) รูปแบบที่1 สิมวัดรูปแบบหลวงพระบาง

- บรรดาเสาตอมอใจกลางสิม สูงกว่าสิ่งที่ค้ำชูอ้อมข้าง
- ประตูทางเข้าด้านหน้ามีสามจุด
- ระเบียงมีเทิบหลังคามุงอ้อม
- แท่นพระพุทธรูปห่างออกจากฝาผนังด้วยทางเดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

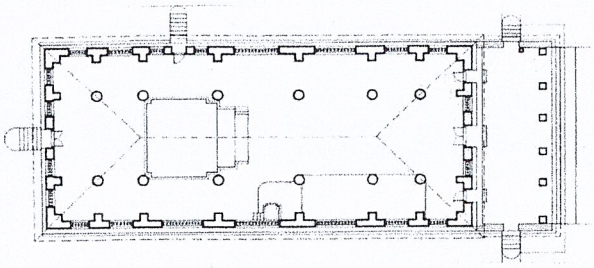

รูปที่ 4.1 แบบจำลองแผนผังสิมวัดรูปแบบที่ 1
ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

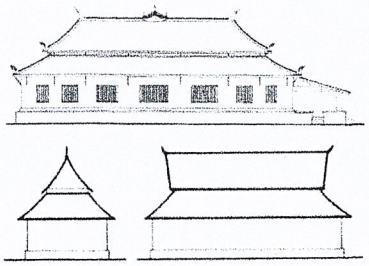

รูปที่ 4.2 รูปทรงสิมวัดรูปแบบที่ 1 ที่มา:
ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ข.) รูปแบบที่ 2 สิมวัดรูปแบบหลวงพระบาง

- บรรดาเสาตอม่อใจกลางสิม สูงกว่าสิ่งที่ค้ำชูอ้อมข้าง
- ระเบียงอยู่ด้านหน้ามีมุขหลังคา
- ประตูทางเข้าด้านหน้ามีสามจุด
- แท่นพระพุทธรูปติดฝาผนังด้านหลัง

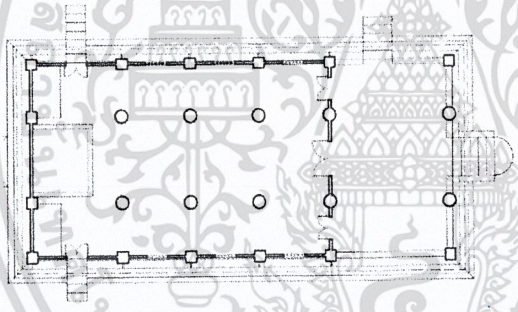

รูปที่ 4.3 แบบจำลองแผนผังสิมวัดรูปแบบที่ 2
ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

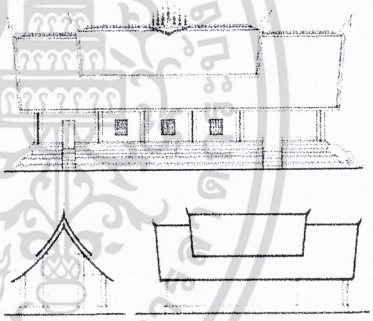

รูปที่ 4.4 รูปทรงสิมวัดรูปแบบที่ 2 ที่มา:
ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ค.) รูปแบบที่ 3 สิมวัดรูปแบบหลวงพระบาง

- เสาตอม่อด้านหน้ามีความสูงเท่ากัน
- ไม่มีเสาตอม่ออยู่กลางสิม
- ประตูทางเข้าด้านหน้ามีหนึ่งจุด
- มีแบบระเบียงอยู่ด้านหน้ามีมุขหลังคา ระเบียงด้านขาง และระเบียงอ้อมรอบสิมมีเทิบหลังคา
- แท่นพระพุทธรูปติดฝาผนังด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

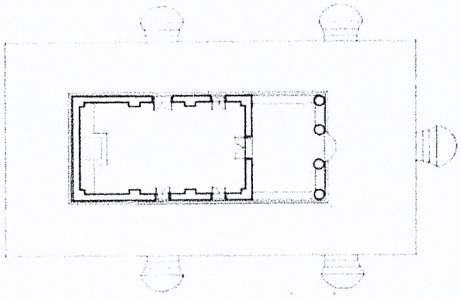

รูปที่ 4.5 แบบจำลองแผนผังสิมวัดรูปแบบที่ 3
ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

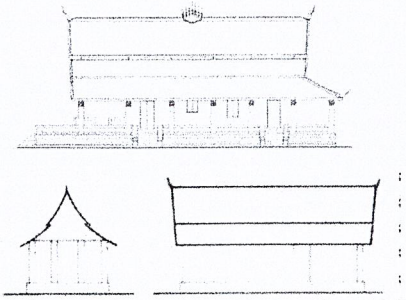

รูปที่ 4.6 รูปทรงสิมวัดรูปแบบที่ 3 ที่มา:
ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ง.) รูปแบบที่ 4 สิมวัดรูปแบบไทย

- เสาตอมอด้านหน้ามีความสูงเท่ากัน
- ไม่มีเสาตอม่ออยู่กลางสิม
- ประตูทางเข้าด้านหน้ามีหนึ่งจุด
- มีแบบระเบียงอยู่ด้านหน้ามีมุขหลังคา ระเบียงด้านขาง และระเบียงอ้อมรอบสิมมีเทิบหลังคา
- แท่นพระพุทธรูปติดฝาผนังด้านหลัง

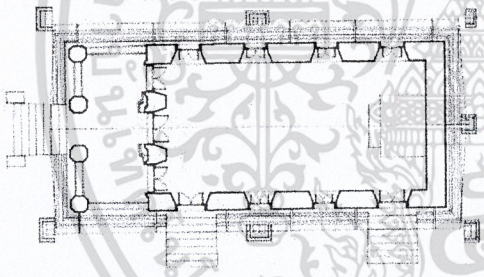

รูปที่ 4.7 แบบจำลองแผนผังสิมวัดรูปแบบที่ 4
ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

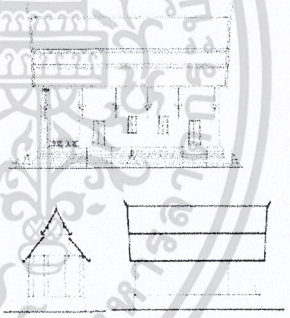

รูปที่ 4.8 รูปทรงสิมวัดรูปแบบที่ 4 ที่มา:
ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

สิมวัดเชียงทองเป็นอาคารพุทธศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังคงอยู่ในสภาพเดิมทุกประการ สร้างขึ้นพร้อมกับวัดเชียงทองในสมัยรัชกาลของ พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ปกครองอาณาจักรล้านช้างก่อนที่จะย้ายเมืองหลวงลงไปตั้งที่เวียงจันทน์ เพื่อไว้เป็นสัญลักษณ์แห่งเมืองเชียงทองเป็นที่ตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา และ เป็นอนุสรณ์สถานให้แก่ท้าว จันทะพาณิชย์ โดยมีผังพื้นสิมเป็นรูปสี่เหลี่ยมที่มีการยื่น มารับแนวลดลั่นชั้นของรูปทรงที่อ่อนช้อยสวยงาม ทั้งด้านหน้า ด้านหลังและด้านข้าง เป็นลักษณะรูปทรงผังพื้นที่ไม่เหมือนใครในหลวงพระบาง อย่างเช่น ผังรูปสี่เหลี่ยมย่อมุม หรือผังในรูแปบบกากะบาก มีเชียหรือห้องโถงด้านหน้ายื่นออกมายาวเป็นโถงรองรับ มีช่องประตูทางเข้ามาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุดของสิม วัดในหลวงพระบาง 12 จุด และมีผังกำแพงแก้วอ้อมล้อมสามด้านในรูปแบบสี่เหลี่ยมย่อมุม ยกเว้นด้านหน้า

การนำใช้พื้นที่ของผังสิม วัดเชียงทอง แทนพระประธานเป็นองประกอบหลักสำคัญมีความสูงที่สุด ประดิษฐานพระประธานองใหญ่ปางมารวิชัยและพระพุทธรูปน้อยใหญ่ ลำดับทัดมามีฐานพระสงนั่งเทศนาธรรมยกสูงจากพื้น อยู่ด้านข้างขวาพระประธานฝั่งทิศตะวันออกของผังพื้น พื้นที่ห้องโถงภายในกว้างขวาง ใช้นั่งเทศนาธรรมของพระสงฆ์สามเณร ฝั่งทิศตะวันตกของผังพื้น มีท่อรดสรงที่ต่อออกมาจากภายในสิม เพื่อให้น้ำมนต์ ที่สรงพระพุทธรูปไหลออกมา ที่ปลายท่อ ทำเป็นรูปช้างชูงวงเป็นลักษณะเฉพาะที่มีหนึ่งเดียวในล้านช้าง ถัดมาด้านหน้าสิม มีเชียหรือห้องโถงด้านหน้า เป็นจุดทางเข้าหลัก และกำแพงแก้วอ้อมรอบตัวสิมทั้งสี่ด้านยกเว้นจุดบันไดทางเข้า

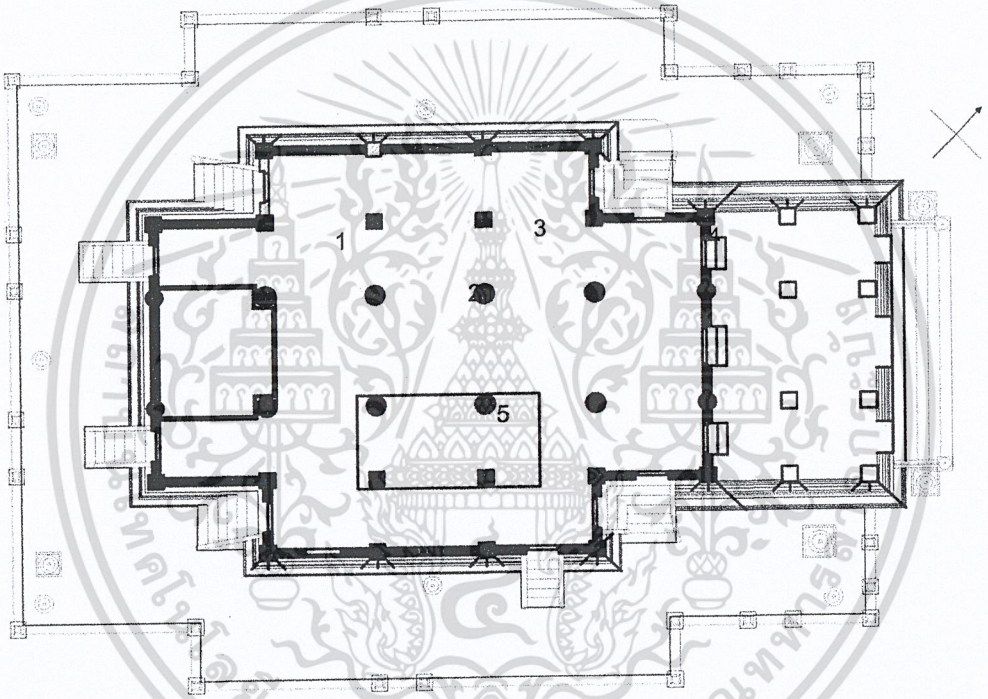

รูปที่ 4.9 แผนผังสิมวัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

1. แท่นพระประธานติดฝาผนังด้านหลัง จัดในรูปแบบที่สอง ของรูปแบบการจัดวางผังพื้นจากมรดกหลวงพระบาง
2. แท่นพระสงฆ์เทศนาธรรม ใช้เฉพาะพระสงฆ์ใหญ่เท่านั้น
3. พื้นที่ห้องโถงภายในสิม ใช้เป็นที่เทศนาธรรมของพระสงฆ์สัมเณร
4. พื้นที่ห้องโถงภายนอก ใช้เป็นพื้นที่ฟังเทศนาธรรมของเถ้าแก่บ้าน
5. พื้นที่กำแพงแก้ว ใช้เป็นพื้นที่ฟังเทศนาธรรมของชาวบ้านทั่วไป และเป็นเขตป้องกันตัวอาคารสิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 วิเคราะห์งานจิตรกรรมของวัดเชียงทอง

วัดเชียงทองเป็นวัดที่มีงานจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างหลวงพระบาง ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคนยังมีความสมบูรณ์ และเป็นเอกลักษณ์ทางงานจิตรกรรมของหลวงพระบาง ส่วนใหญ่สิม(โบสถ์)ของวัดในหลวงพระบางหลายแห่งได้นำเอารูปแบบเทคนิคการตกแต่งตามรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังของวิหารวัดเชียงทองไปใช้

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเฉพาะงานจิตรกรรมฝาผนังภายในสิม(โบสถ์) วัดเชียงทอง และ งานจิตรกรรมฝาผนังภายนอกหอไหว้ เพื่อให้เข้าใจการใช้โครงสี และลักษณะเรื่องราวของภาพจิตรกรรมบนฝาผนังในแต่ละด้านของผนัง เนื่องจากเป็นงานจิตรกรรมที่คล้ายกัน แต่ต่างที่วัสดุและเทคนิค ที่ทำให้งานจิตรกรรมทั้งสองอย่างนี้กลายเป็นงานจิตรกรรมฝาผนังชิ้นเอกของเมืองหลวงพระบาง

4.2.1. เรื่องราวในงานจิตรกรรมฝาผนังสิม วัดเชียงทอง

สิม(โบสถ์) วัดเชียงทอง ได้รับการตกแต่งด้วยงานจิตรกรรมฝาผนัง มีสามรูปแบบคือ 1) แบบลงรักปิดทอง (สีน้ำเกลี้ยง ติดแผ่นทองคำเปลว 2) สีน้ำหาง ติดทองคำเปลว และ 3) แบบผนังฉาบปูนประดับกระจกสี

งานจิตรกรรมลงรักปิดทองจะมีอยู่บริเวณฝาผนังภายนอกและภายในของสิม(โบสถ์) วัดเชียงทอง เป็นงานที่สร้างภาพเรื่องเล่าตามความเชื่อ และ ตามเรื่องพุทธประวัติที่ไม่มีการจัดลำดับเรื่องให้สอดคล้องต่อเนื่องตามแต่ละชาติและ การจัดวางตัวละครของเรื่องไม่เป็นลำดับ จากการสัมภาษณ์กับคุณลุง ทิดจันดา ที่เป็นศิลปินจิตรกรรมแห่งชาติลาว ที่สืบทอดเชื้อสายสกุลช่างหลวงพระบางคนสุดท้าย กล่าวว่า “เมื่อก่อน จิตรกรรมฝาผนังสิมวัดเชียงทองจะเป็นสีแดงติดด้วยทองเปลว (สีน้ำหางติดคำปลิว) ต่อมาเมื่อได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ใหม่ได้ลงสีดำ ติดด้วยทองคำเปลว (สีน้ำเกี้ยง ติดคำปลิว) ตามรูปแบบเดิมทุกประการ ด้วยฝีมือของท่าน คุณลุง ทิดจันดา ปัจจุบันยังคงเหลือฝาผนังส่วนกลาง ด้านข้างขวา พระประธาน ที่ยังคงรูปแบบเดิมไว้ โดยเรื่องราวจิตรกรรมในแต่ละด้านของผนังมีดังนี้:

1. งานจิตรกรรมลงรักปิดทอง ฝาผนังภายใน มีเรื่องราว พุทธประวัติเรื่องทศชาติ มีดังนี้: ภูริทัตชาดก, สุวรรณสามชาดก, ผจญมาร, จันทกุมารชาดก, มโหสถชาดก, พรหมนารทชาดก, วิฑูรบันฑิตชาดก, เวสันดรชาดก, ชนกชาดก, เหลืองสุลตโสม (พระเตมีย์) และเรื่องราวตามความเชื่อของหลวงพระบางคือ พญาจันทะพานิช

2. งานจิตรกรรมสีน้ำหางปิดทอง ฝาผนังภายใน เป็นนิทานพื้นบ้านเรื่อง ท้าวคัทธนาม

ผู้วิจัยจะขออธิบายเฉพาะ งานจิตรกรรมฝาผนังภายในวิหารวัดเชียงทอง โดยเริ่มจากฝาผนังด้านซ้ายมือวนไปทางด้านขวามือ ของพระประธาน หรือ จากทิศตะวันตก ไปยังด้านทิศตะวันออก ตามความเชื่อของคนลาว มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

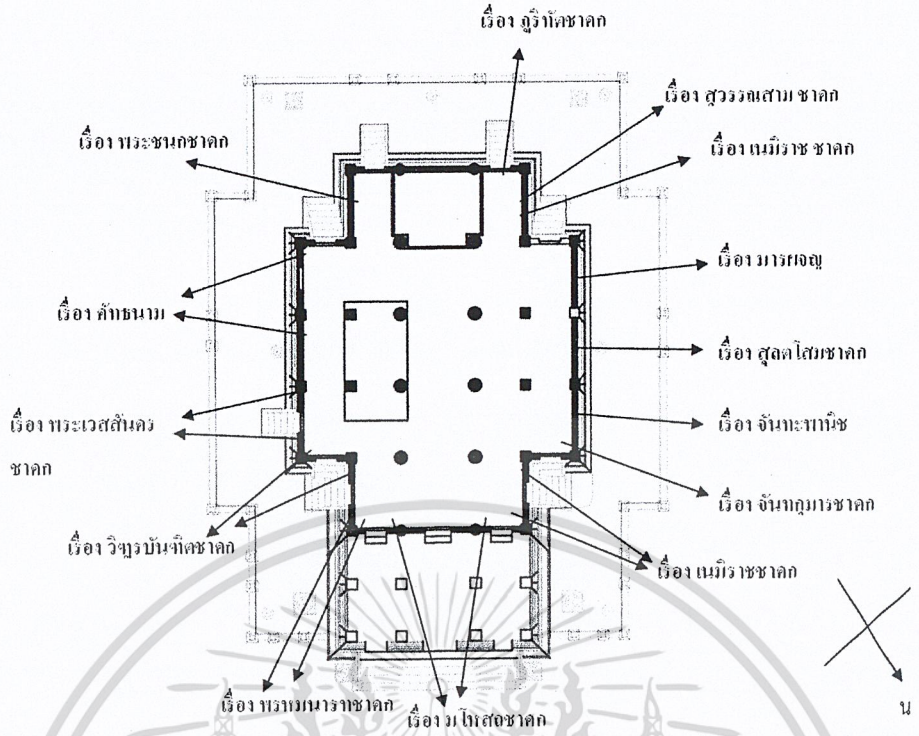

รูปที่ 4.10 แสดงชื่อเรื่องราวจิตรกรรมฝาผนังภายใน วิหารวัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

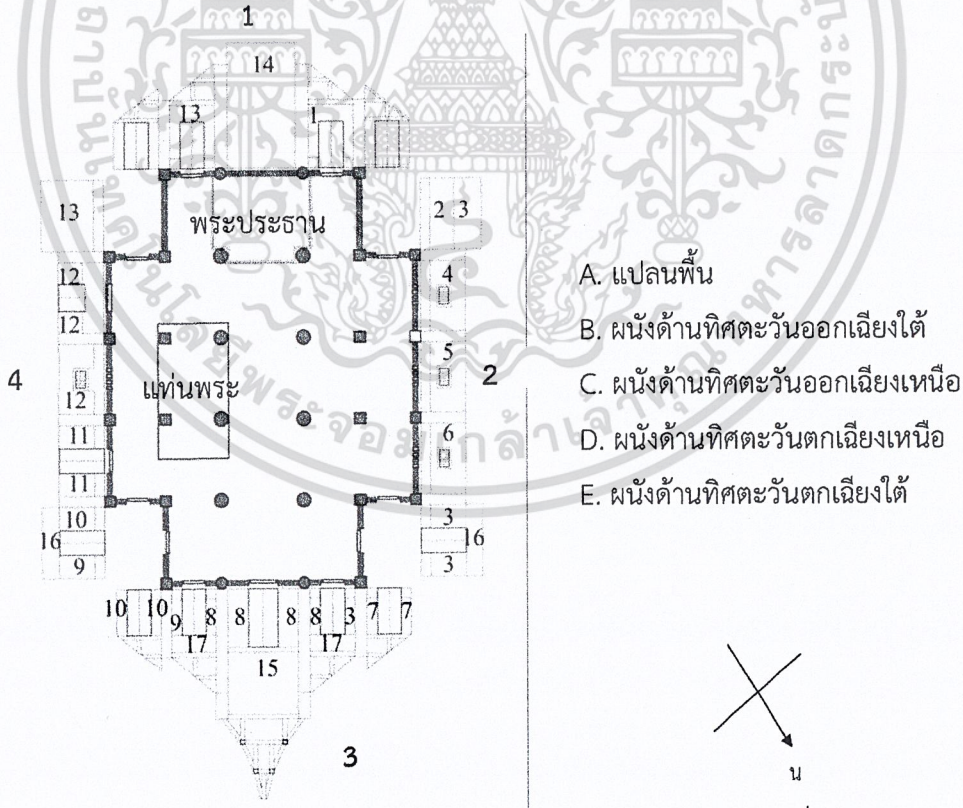

รูปที่ 4.11 แสดงลำดับภาพจิตรกรรมฝาผนังสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ที่มา: ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

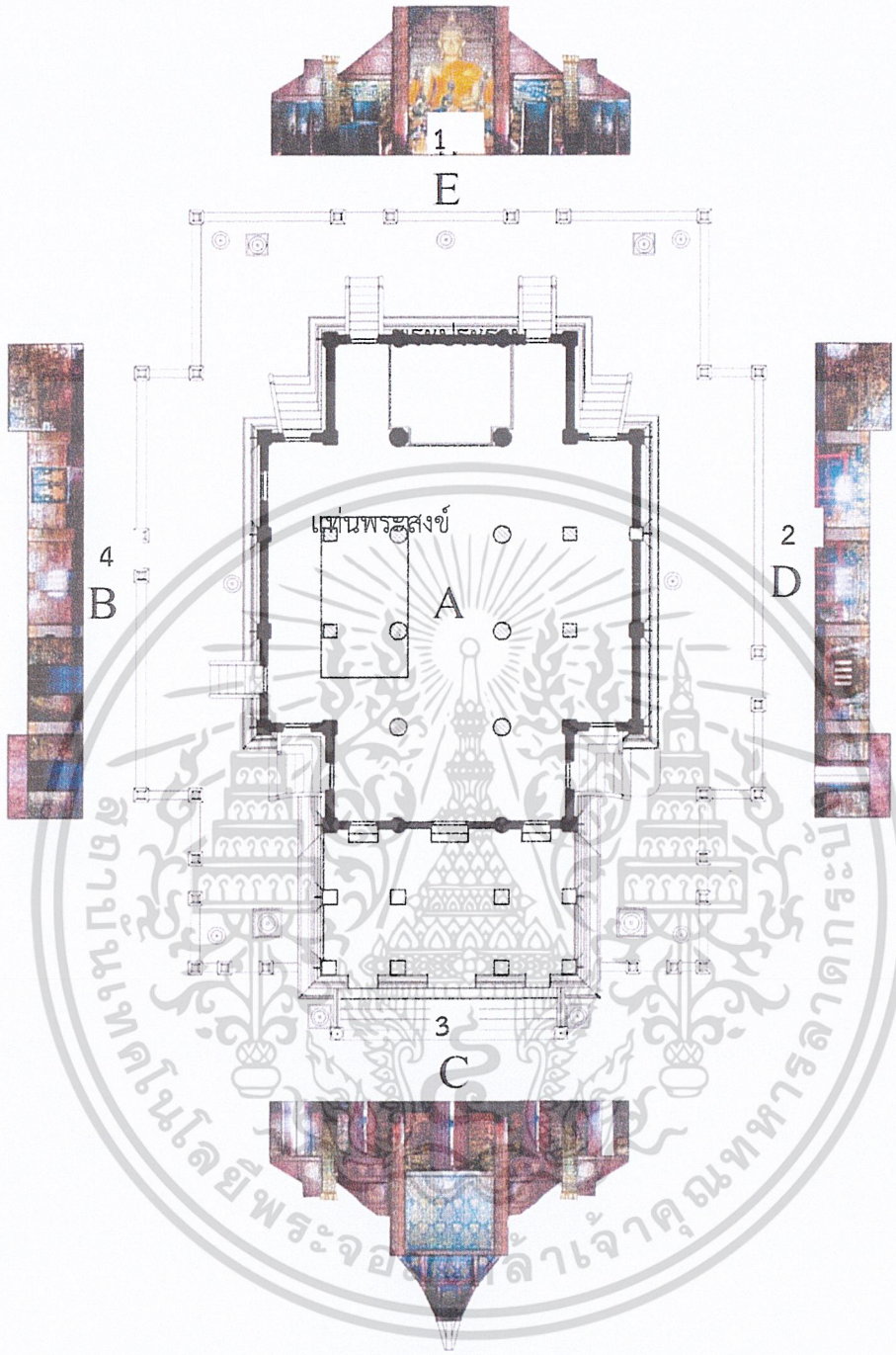

รูปที่ 4.12 แสดงจิตรกรรมฝาผนังวิหารวัดเชียงทอง ที่มา: ผู้วิจัย

A. แปลนพื้น

B. ผนังด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

C. ผนังด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

D. ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

E. ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

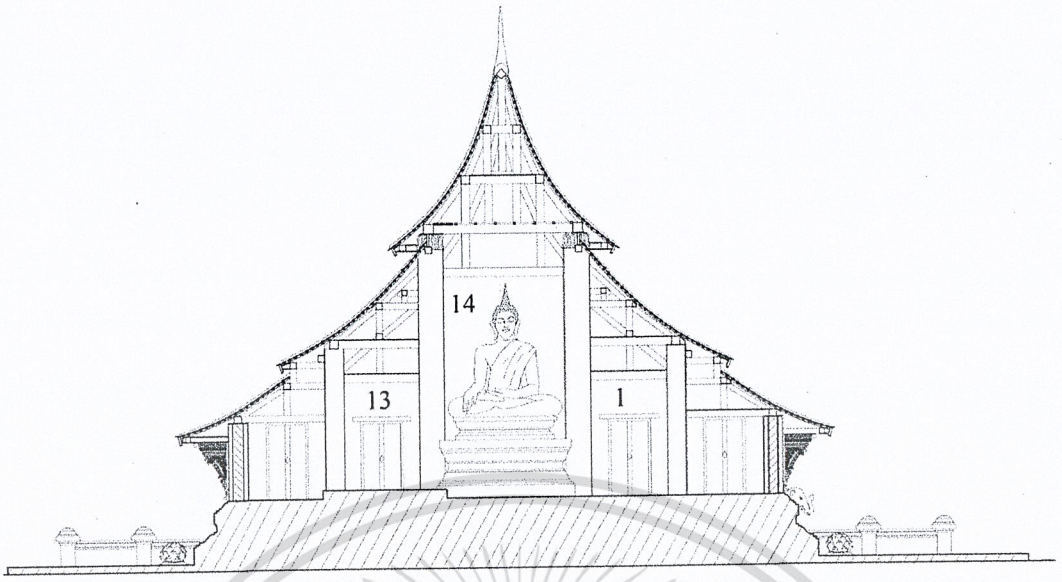

รูปที่ 4.13 รูปด้านภายใน 1 แสดงผนังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันตกเฉียงใต้สิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ผนังที่ 1 ภูริทัตชาดก ผนังที่ 13 พระชนกชาดก ผนังที่ 14 ดอกกาลกับเครือ

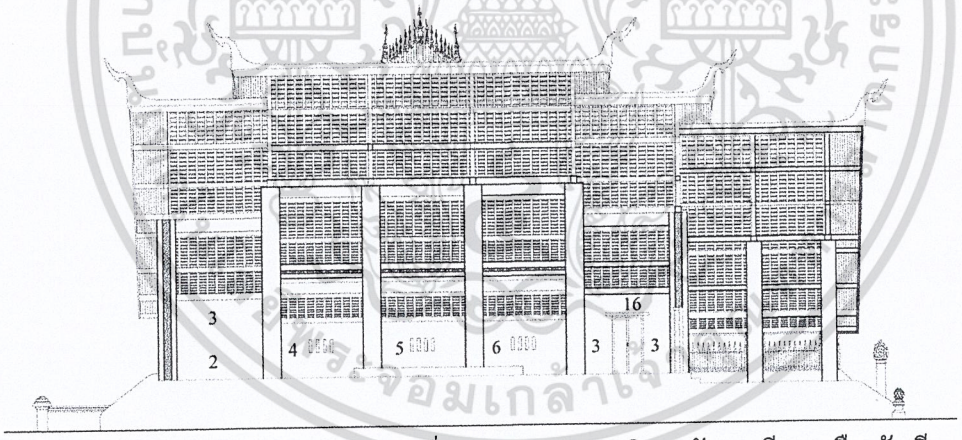

รูปที่ 4.14 รูปด้านภายใน 2 แสดงผนังเรื่องราวจิตรกรรม ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ วัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ผนังที่ 2 สุวรรณสาม ชาดก
ผนังที่ 3 เนมิราช ชาดก
ผนังที่ 4 ผจญมาร
ผนังที่ 5 สุลตโสมชาดก (เตมียชาดก)
ผนังที่ 6 จันทพนานิช
ผนังที่ 16 แจกันดอกไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

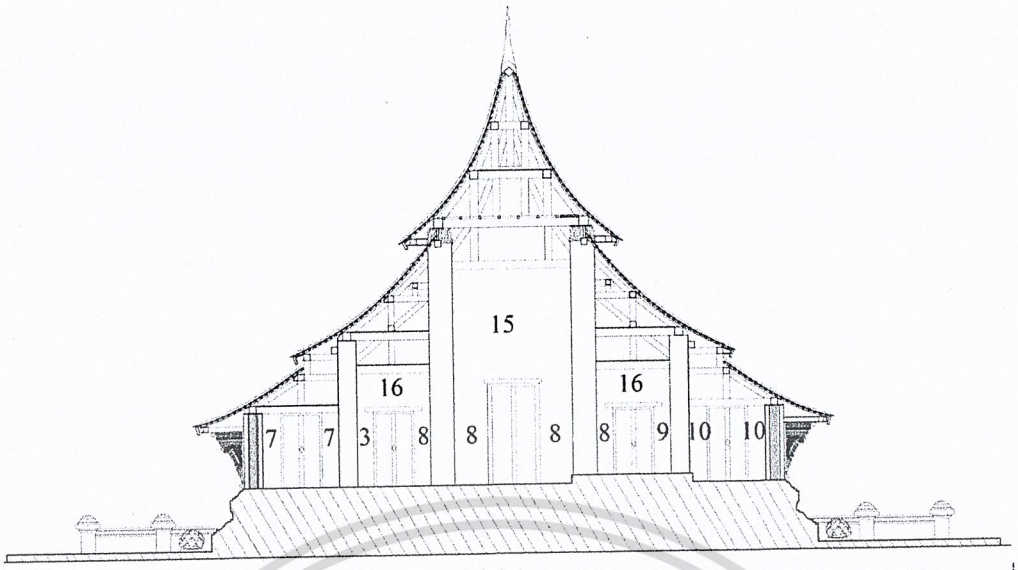

รูปที่ 4.15 รูปด้านภายใน 3 แสดงผนังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันออกเฉียงเหนือ วัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ผนังที่ 3 สุวรรณสาม ชาดก
ผนังที่ 7จันทกุมาร ชาดก
ผนังที่ 8 มโหสถ ชาดก
ผนังที่ 9 พรหมนารท ชาดก
ผนังที่ 10 วิฑูรบัณฑิต ชาดก
ผนังที่ 15 แจกันดอกไม้

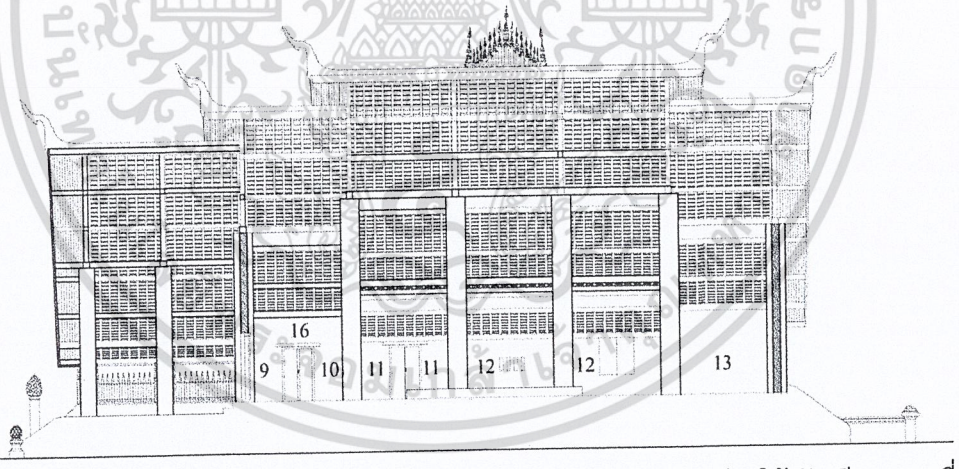

รูปที่ 4.16 รูปด้านภายใน 4 แสดงผนังเรื่องราวจิตรกรรมทิศตะวันออกเฉียงใต้ วัดเชียงทอง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ผนังที่ 9 พรหมนารท ชาดก
ผนังที่ 10 วิฑูรบัณฑิต ชาดก
ผนังที่ 11 พระเวสันดร ชาดก
ผนังที่ 12 คัทธนาม
ผนังที่ 13 พระชนก ชาดก
ผนังที่ 16 แจกันดอกไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดของภาพ จิตรกรรมฝาผนังภายในสิม วัดเชียงทอง

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
1	ภูริทัตชาดก	ด้านซ้ายมือ พระยานาคออกมาจำศีล ด้านบนเป็นภาพการแสดงธรรมของภูริทัต ให้แก่เทวดา และการแสดงของนาคภูริทัตให้ชาวเมืองดู ด้านขวาเป็นภาพเรื่องสุวรรณสาม	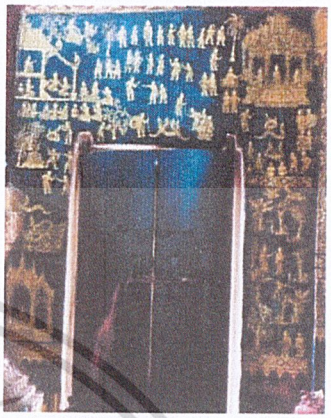
2-3	สุวรรณสามชาดก เนมิราชชาดก	ด้านล่างเป็นภาพสุวรรณสาม เป็นภาพคู่ผัวเมียฤาษีในอาสม ภาพกษัตริย์ยิงธนูใส่สุวรรณสาม ภาพสุวรรณสามเอาน้ำให้ฝูงสัตว์ดื่มภาพฝูงนก ต้นไม้ นางกินนรี ภาพฤาษีตาบอด ด้านบนเป็นภาพเนมิราชชาดก แสดงธรรมให้ชาวเมืองให้ทำความดีเพื่อจะได้ไปเกิดบนสวรรค์	
4	ผจญมาร	ด้านซ้ายเป็นภาพกองทัพพญามารเคลื่อนกำลังบุกโจมตี พระพุทธเจ้าที่ประทับยังโพธิบัลลังก์ และ มีพระแม่ธรณีบีบม้วยผม ด้านขวาเป็นภาพของเหล่ามารที่พ่ายแพ้ไป	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
5	สุลตรโสมชาดก (เตมียชาดก)	ด้านซ้ายเป็นภาพการดำรงชีวิตของชาวเมือง ด้านบนเป็นภาพถวายอาหารแก่พระภิกษุด้านขวาเป็นภาพเนรเทศออกจากราชบัลลังก์ ด้านล่างเป็นภาพการฆ่าสัตว์	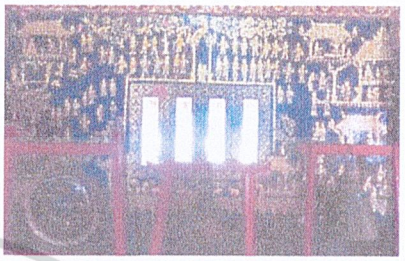
6	จันทพานิช	ด้านซ้ายเป็นภาพจันพานิชล่องเรือขึ้นตามลำน้ำโขง ด้านบนเป็นการเข้าพบฤาษี ด้านขวามือเป็นภาพการถูกห้ามเข้าไปค้าขายและเข้าเฝ้าฤาษี ด้านล่างเป็นภาพพายเรือเข้าฝั่ง	
7	จันทกุมารชาดก	ด้านขวาพระอินทร์เหาะลงมาหักฉัตรเห็นพระจันทกุมารนั่งสมาธิ และเทศนาธรรมแก่ผู้คน ด้านซ้ายเป็นยอดปราสาทราชวังการบูชายัญ	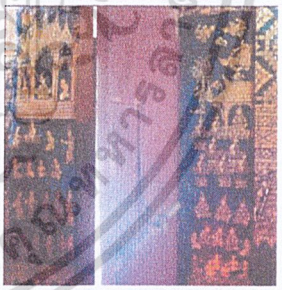
3	เนมิราชชาดก	ภาพ ด้านซ้ายพระเนมิราชเที่ยวชมนรก ด้านขวาเที่ยวชมสวรรค์ และพระเนมิราชแสดงธรรม	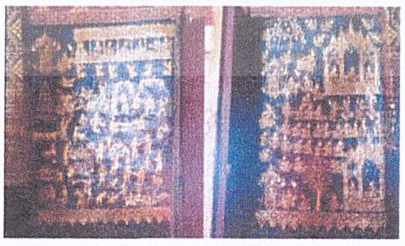

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
8	เรื่อง มโหสถชาดก	ภาพด้านซ้าย 1 เป็นภาพบ้านเรือนผู้คนและเรื่องของไก่ ภาพด้านซ้ายมือ 2 เป็นภาพพระราชวังโดยมีอำมาตย์ทั้งสี่เข้าเฝ้ากษัตริย์และภาพแสดงการแก้คดีเรื่องแพะกับสุนัข,เรื่องเนื้อ, เรื่องลูก, เรื่องรถ, เรื่องแก้วมณี ภาพด้านขวา 1 ภาพผจญศึก, เรื่องผัวกับเมีย, เรื่องสวน,เรื่องม้าอาชาไนย, เรื่องหุงข้าว ภาพด้านขวามือ 2 เรื่องผจญศึก	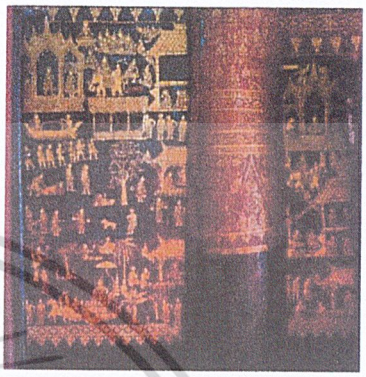
9	เรื่อง พรหมนารทชาดก	ด้านซ้ายเป็นภาพกษัตริย์อยู่ในราชวัง ชมการแสดงและภาพบ้านเรือน ด้านขวาเป็นภาพสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ภาพฤาษีประทับอยู่หน้าราชวัง มีผู้คนห้อมล้อมฟังธรรม และภาพพระเจ้าอังคติราช เสด็จไปหาสมณะพราหมณ์ผู้ทรงศีล	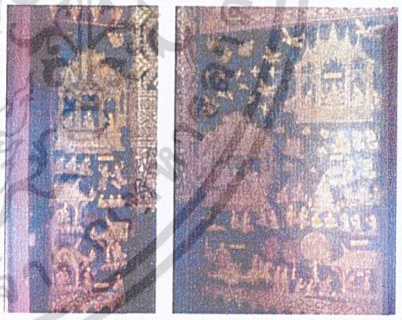

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
10	เรื่อง วิฑูรบัณฑิตชาดก	ภาพด้านซ้าย 1 ยักษ์ปุณณกะท้าพนันกับพระเจ้าธนญชัย และยักษ์ปุณณกะพาวิฑูรบัณฑิตขึ้นหลังม้ามณีเหาะไปเมืองบาดาล ภาพด้านซ้าย 2 ยักษ์ปุณณกะผลักวิฑูรบัณฑิตให้ตกม้า และพาวฑูรบัณฑิตไปพักผ่อนอยู่ในป่า ภาพด้านขวาเป็นภาพ ยักษ์ปุณณกะจับวิฑูรบัณฑิตโยนลงหน้าผา และ วิฑูรบัณฑิต แสดงธรรมให้แก่มเหสี ของพญานาคตามความปรารถนา	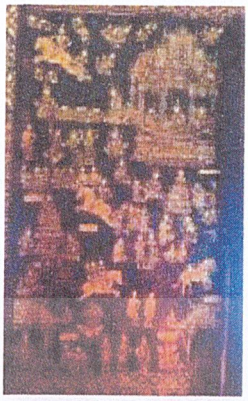
11	เรื่อง พระเวสสันดรชาดก	ภาพด้านซ้ายบนเป็นภาพพราหมณ์ทูลขอช้างเผือก ตรงกลางเป็นภาพพราหมณ์ทูลขอราชรถ พระเวสสันดร พระนางมัทรี กัญหา ชาลี ต้องดำเนินเข้าป่าด้วยพระบาท ด้านล่างพราหมณ์มาทูลขอกัญหา ชาลี ภาพด้านขวาเป็นภาพราชสีห์และ เสือขวางทางพระนางมัทรี ตรงช่วงกลางพระอินทร์แปลงกายเป็นพราหมณ์มาทูลขอ พระนางมัทรี ด้านล่าง พระอินทร์มอบพระนางมัทรี ให้แก่พระเวสสันดร และ แห่พระเวสสันดรเข้าเมือง	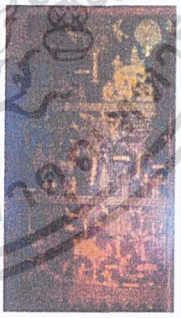 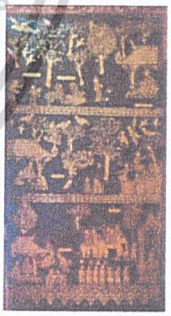

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
12	เรื่อง คัดธนาม	ภาพด้านซ้ายมือที่มีช่องแสงเป็นภาพการต่อสู้ระหว่างคัทธนามกับผียักษินี และคัทธนามต่อสู้กับผู้เป็นพ่อของตน ท้าวคัดธจัน ด้านขวามือเป็นภาพแห่คัทธนามเข้าเมืองเสวยราชแทนพ่อ	
13	เรื่อง พระชนกชาดก	ด้านบนเป็นภาพมหาชนกแหวกว่ายอยู่ในทะเลมีนางเมขลามาช่วย ด้านล่างเป็นภาพผู้คนบ้านเรือน และ การเดินทางหลบหนีของพระมเหสี ผนังด้านหลังพระประธานเป็นภาพมหาชนกเข้าเมือง	
14	ภาพดอกไม้เครื่องเถา	ภาพดอกไม้เครื่องหอมบูชาแก่พระพุทธเจ้า	
15	แจกันต้นไม้กัลปพฤกษ์	ต้นไม้กัลปพฤกษ์สลับระหว่างเทวดาประทับนั่งและเทวดาประทับยืน ภาพสัตว์ในป่าหิมพานต์ มีภาพนางกินรีเหาะเหิน	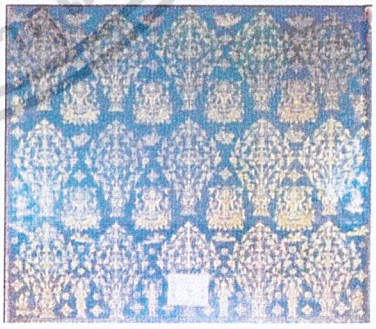

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังที่	เรื่อง	รายละเอียดของภาพ	ภาพประกอบ
16	แจกันต้นไม้กัลปพฤกษ์	ต้นไม้กัลปพฤกษ์สลับกับเทวดาประทับยืน และภาพสัตว์ในป่าหิมพานต์ มีภาพนางกินรีเหาะ	
17	เทวดา	ภาพเทวดาประทับนั่งสมาธิ	

ก.) ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านหลังของพระประธานเป็นผนังยื่น และผนังย่อมุมเข้ามา มีประตูอยู่สองข้างพระประธาน ทาด้วยสีดำ ผนังสองข้างย่อมุมเข้ามา ไม่มีภาพจิตรกรรมแต่ทาด้วยสีดำ ผนังยื่นจุดประตูข้างซ้ายเป็นภาพจิตรกรรมเรื่องสุวรรณสามชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. ผนังยื่นประตูด้านขวา เป็นภาพเรื่องพระชนกชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง ส่วนผนังตรงกลางหลังพระประธาน เป็นภาพดอกไม้เครือเถากัลปพฤกษ์บูชาพระพุทธเจ้า มีแท่นพระประธานติดกับผนัง โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นผนังเป็นสีแดง สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง

รูปที่ 4.17 ภาพภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ด้านที่ 1 แสดงการตกแต่ง เรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันตกเฉียงใต้ ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ และตัดต่อ

ข.) ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างซ้ายของพระประธานเป็นผนังยื่น และผนังย่อมุมเข้ามา ไม่มีประตู ผนังยื่นออกมีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรือง ผจญมาร, สุลตโสมชาดก (เตมียชาดก), จันทพานิช เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง และผนังบ่อมุมเข้าไป มีประตูหนึ่งชุด ทาด้วยสีดำ อยู่ด้านขวา ผนังสองข้างย่อมุมเว้าเข้ามา มีภาพจิตรกรรม สุวรรณสามชาดก, เนมิราชชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง

รูปที่ 4.18 ภาพภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ด้านที่ 2 แสดงตกแต่ง เรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ และตัดต่อ

ค.) ผนังด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านตรงข้ามกับพระประธานเป็นผนังยื่น และผนังย่อมุมเข้ามา มีประตูอยู่ 3 บาน โดยมีประตูหลักอยู่ตรงกลาง และมีประตูรองอยู่สองข้าง ภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรือง เนมิราชชาดก, มโหสถชาดก, พรหมนารทชาดก เว้นผนังดำ จากแนวพื้นภายในสิม 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง ส่วนด้านบนประตู ถึงท้องขื่อ เป็นภาพแจกันใส่ต้นกัลปพฤกษ์ที่สลับกับภาพเทวดาประทับนั่งและประทับยืน โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีแดง สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง และผนังย่อมุมเข้าไป มีประตูข้างละชุด ทาด้วยสีดำ ผนังสองข้างย่อมุมเว้าเข้ามา มีภาพจิตรกรรม จันทกุมารชาดก, วิฑูรบัณฑิตชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง

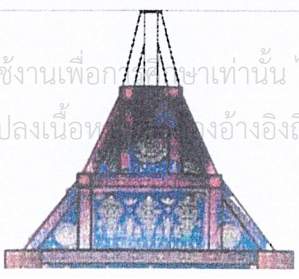

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.19 ภาพภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ด้านที่ 3 แสดงตกแต่ง เรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ และตัดต่อ

ง.) ผนังด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างขวาของพระประธานเป็นผนังยื่น และผนังย่อมุมเข้ามา มีประตูหนึ่งชุดอยู่ด้านซ้าย ทาสีดำ อยู่บริเวณผนังที่ยื่นออก มีภาพจิตรกรรมฝาผนัง เป็นเรื่อง พระเวสสันดรชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง, เรื่องท้าวคัทธนาม เว้นผนังแดงจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 60 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีแดง สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง และผนังย่อมุมเว้าเข้าไป มีประตูหนึ่งชุด อยู่ด้านซ้าย ทาด้วยสีดำ ผนังสองข้างย่อมุมเว้าเข้ามา มีภาพจิตรกรรม เรื่องพรหมนารทชาดก, วิฑูรบัณฑิตชาดก, พระชนกชาดก เว้นผนังดำจากแนวพื้นภายในวิหารสูง 40 ซม. โครงสีจะเป็นภาพจิตรกรรมแบบสองสี สีพื้นของผนังเป็นสีดำ สีภาพจิตรกรรมเป็นสีทอง

รูปที่ 4.20 ภาพภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ด้านที่ 4 แสดงตกแต่ง เรื่องราวจิตรกรรม ผนังทิศตะวันออกเฉียงใต้ ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ และตัดต่อ

4.2.2. โครงสีและเทคนิคในงานจิตรกรรมของสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิม (โบสถ์) วัดเชียงทองเป็นอาคารที่ไม่ถูกทำลายจากภัยสงครามนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดเวลาที่ผ่านมาได้รับการบูรณะปฏิสังขรมอย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงสีของงานจิตรกรรมฝาผนังได้รับการสืบทอด จากรุ่นสู่รุ่น ในการสร้างงานจิตรกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ไว้เหมือนเดิมทุกประการ ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ในปัจจุบันประกอบด้วยสองรูปแบบ คือ แบบงานจิตรกรรมฝาผนัง สีน้ำหาง หรือสีน้ำมันยาง (สีแดง) ติดคำปลิว (สีทอง) หรือ สีน้ำหางปิดทอง และสีน้ำเกี้ยง (สีดำ) ติดคำปลิว (สีทอง) หรือ สีน้ำรักปิดทอง

4.2.2.1. โครงสี

งานจิตรกรรมทองปลิว ฝาผนังภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง เป็นงานศิลปะของชาวลาวที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยการติดทองคำเปลว บนฝาผนังตามเรื่องเล่าพื้นเมืองของชาวลาว, เรื่องทศชาติชาดก และ เรื่องพุทธประวัติ ที่เป็นตัวละครต่างๆในเรื่อง ไม่ได้มีการจดบันทึกยุคสมัยและช่วงเวลาการสำรวจค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ ในการสร้างงานจิตรกรรมนี้ จึงไม่มีใครรู้ว่า สร้างขึ้นมาในยุคใด ปัจจุบันกลายเป็นงานจิตรกรรมชิ้นเอกแห่งหลวงพระบาง ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ประกอบกับมีงานจิตรกรรมสีน้ำหางปิดทอง และ สีน้ำรักปิดทอง โดยใช้สีน้ำหาง และสีน้ำรัก เป็นสีทารองพื้นฝาผนัง ส่วนภาพจิตรกรรมเรื่องราวในฝาผนัง จะเป็นทองปลิว อาจสื่อถึงความหมายเป็นสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง โดยใช้การตกแต่งภาพเรื่องราวในฝาผนังด้วยทองปลิว

ผู้วิจัยได้นำแถบสี PANTONE ซึ่งเป็นแถบสีของบริษัทสี TOA นำไปเทียบกับภาพจิตรกรรมในสถานที่จริง เพื่อเทียบสีให้มีความใกล้เคียงมากที่สุด และจดรหัสพร้อมถ่ายภาพของแถบสีไว้ เพื่อสะดวกแก่ผู้ที่สนใจ สามารถนำรหัสสีไปใช้ หรือเทียบสีได้ตามร้านค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งจะสะดวกในการนำเอาโครงสีไปใช้ประยุกต์ในงานอื่นๆ

ผนัง ในการตกแต่งภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ส่วนที่มีการใช้สีมากที่สุด คือ สีดำรองพื้น, สีทองภาพจิตรกรรมผนัง และสีแดงรองพื้น ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มของโครงสีดังนี้

- สีดำ ทำมาจากยางไม้ ต้นเกี้ยง (ยางรัก) เป็นสีรองพื้น เรื่องราวจิตรกรรม สีน้ำรักปิดทองคำเปลว ได้แก่เรื่องราว ภูริทัตชาดก, สุวรรณสามชาดก, เนมิราชชาดก, ผจญมาร, เหลืองสุลตโสมชาดก (เตมียชาดก) , พระยาจันทพานิช, จันทกุมารชาดก,มโหสถชาดก,พรหมนารทพรหมชาดก, วิทฆูรบัฑิตชาดก, พระเวสสันดรชาดก, พระชนกชาดก และพื้นที่ว่างแนวสูงกว่าจากระดับพื้นภายใน 40 ซม

- สีทอง เป็นสีตัวละครเรื่องราวจิตรกรรม ทำมาจากทองคำเปลว เป็นการตกแต่งภาพลวดลายดอกดวง และเรื่องราวได้แก่ ภูริทัตชาดก, สุวรรณสามชาดก, เนมิราชชาดก, ผจญมาร, เหลืองสุลตโสมชาดก (เตมียชาดก) , พระยาจันทพานิช, จันทกุมารชาดก,มโหสถชาดก, พรหมนารทชาดก, วิฆูรบัณฑิตชาดก, พระเวสสันดรชาดก, พระชนกชาดก,ท้าวคัทธนาม, แจกันต้นกัลปพฤกษ์, เทวดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีแดง ทำมาจากน้ำยางไม้ ผสมดินแดง เรียกว่า สีน้ำหาง (ยางไม้สีแดง) เป็นสีรองพื้นเรื่องราวจิตรกรรม สีน้ำหางปิดทองคำเปลวได้แก่เรื่องราว ท้าวคัทธนาม, แจกันต้นกัลปพฤกษ์, เทวดา

รูปที่ 4.21 แสดงค่าของสี จากการถ่ายภาพวัดระดับสี ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

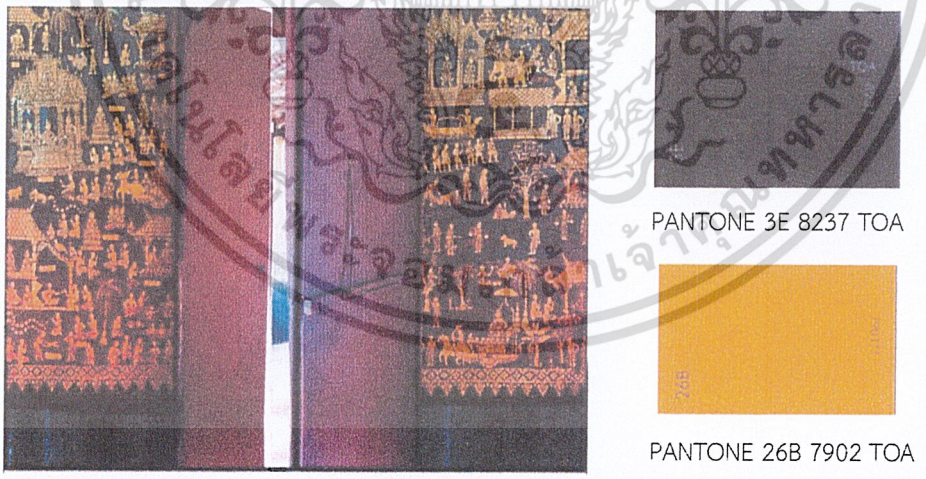

รูปที่ 4.22 แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมลงรักปิดทอง ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

ก.) ภาพทิวทัศน์ในผนังที่ 8 ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ สร้างภาพโดยไม่มีการผลักระยะใกล้-ไกล การจัดวางภาพไม่ได้มีการกำหนด ตามแต่ละตอนของเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PANTONE 26B 7901 TOA

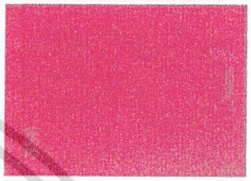

PANTONE 38B 8085 TOA

รูปที่ 4.23 แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมสีน้ำมันยางปิดทองคำเปลว ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

ข.) ภาพทิวทัศน์ในผนังที่ 12 ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ สร้างภาพโดยไม่มีการผลักระยะใกล้-ไกล การจัดวางภาพโดยการใช้เส้นเป็นตัวกำหนดภาพ ตามแต่ละตอนของเรื่อง แต่ไม่ได้มีการจัดวางเรื่องราวให้ดูต่อเนื่อง

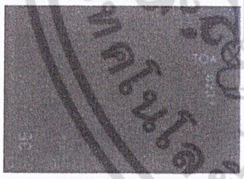

PANTONE 3E 8237 TOA

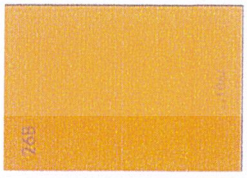

PANTONE 26B 7901 TOA

รูปที่ 4.24 หน้าต่าง แสดงค่างโครงสี ของภาพจิตรกรรมลงรักปิดทอง ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ ด้วยกล้อง Sony a5100

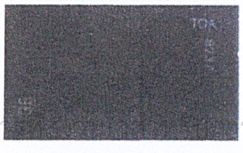

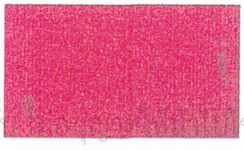

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PANTONE 3E 8237 TOA

รูปที่ 4.25 ประตูด้านหลังหลังภายในสิม ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

PANTONE 38B 8085 TOA

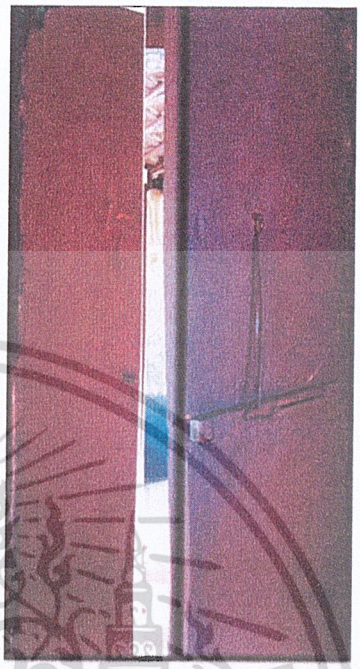

รูปที่ 4.26 ประตูด้านหน้า ภายในสิม ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพ ด้วยกล้อง Sony a5100

ลักษณะของวิธีการตกแต่งลวดลายจิตกรรมฝาผนังของสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ล้วนแต่เกิดมาจากแนวคิดของคนพื้นบ้าน โดยการปรุงแต่งสีจากธรรมชาติ ตกแต่งลวดลายด้วยทองปลิวที่นำเข้าจากประเทศพม่า โดยวิธีการดังนี้

โครงสร้างของสี ในงานจิตรกรรมฝาผนังภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ประกอบด้วยสีน้ำหางหรือสีน้ำมันยาง(สีแดง) สีน้ำรัก (สีดำ) ทองปลิว (สีทอง) เป็นสีที่สร้างขึ้นมาด้วยภูมีปัญญาของชาวบ้าน ที่ทำมาจากส่วนผสมของธรรมชาติ มีส่วนผสมดังนี้ จากเอกสารมรดกหลวงพระบาง สีน้ำมันยาง ทำมาจากส่วนผสมน้ำมันยาง กับละอองดินแดง หรือละอองดินเหลือง, สวนสีน้ำรักทำมาจากการกรีดเอายางน้ำรักจากต้นน้ำรัก แล้วน้ำไปต้มให้เดือดกลั่นเอาน้ำรักที่สะอาด สามารถใช้งานได้ ส่วนทองปลิวได้มาจากประเทศพม่า

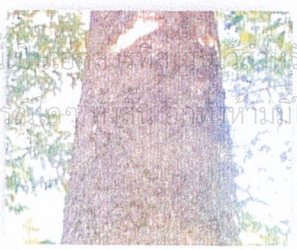

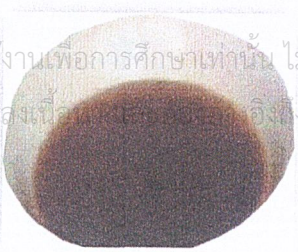

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น รวมทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.27 ต้นยาง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 4.28 น้ำมันยาง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 4.29 ดินแดงตำละเอียด ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 4.30 ต้นน้ำเกี้ยง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

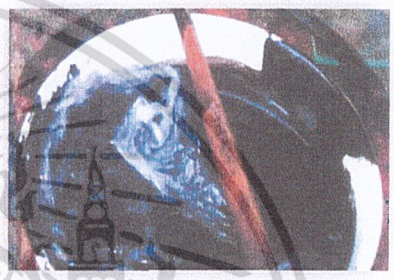

รูปที่ 4.31 น้ำเกี้ยงที่ผ่านการต้ม ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 4.32 แสดงคำปลิว(ทองคำเปลว) ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

4.2.2.2. เทคนิคในการสร้างงานจิตกรรม

เทคนิคการสร้างลวดลายตัวละคร ด้วยทองปลิว เป็นการสร้างตามเรื่องเล่าที่มีการกำหนดตัวละครไว้อย่างชัดเจน ตามที่ผู้ออกแบบเรื่องราวของจิตกรรมฝาผนัง ด้วยการสร้างโครงร่างของตัวละคร จากการฉลุกระดาษให้เป็นแม่แบบเมื่อได้แม่แบบจากการฉลุกระดาษแล้ว นำไปให้ช่างที่ติดทองคำเปลว นำไปแปะลงบนพื้นฝาผนังที่มีสีน้ำมันยาง และ สีน้ำรัก ที่ทาไว้จนแห้งพอประมาณที่สามารถติดทองคำเปลวได้ จากนั้นช่างก็ติดทองคำเปลวลงตามแม่แบบตามตัวละครเรื่องราวที่กำหนดไว้ในฝาผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการติดทองคำเปลวลงบนไม้ หรือประทายให้ขัดผิวให้เรียบละเอียด พร้อมทำความสะอาดจากนั้นให้ทาสีน้ำรัก หรือสีน้ำมันยางหนึ่งครั้งบนพื้นผิวให้ทั่วแล้วทิ้งไว้ให้แห้งสนิท หลังจากนั้นให้ทาสีน้ำรัก หรือสีน้ำมันยางเป็นครั้งที่สองแล้วทิ้งไว้ให้แห้งพอประมาณ พอไม้ให้แห้งสนิทใช้มือจับให้ยังมีความเหนียวอยู่ จากนั้นให้นำเอาทองคำเปลวมาพอกหรือติดใส่ตามพื้นผิวที่ต้องการ พร้อมใช้ลูกยางประคบแผ่นทองคำเปลวให้ติดกับพื้นผิว สีน้ำรักหรือสีน้ำมันยางให้เรียบดีก็เป็นอันเสร็จ

รูปที่ 4.33 อุปกรณ์การฉลุแม่แบบตอกลายบนกระดาษ ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

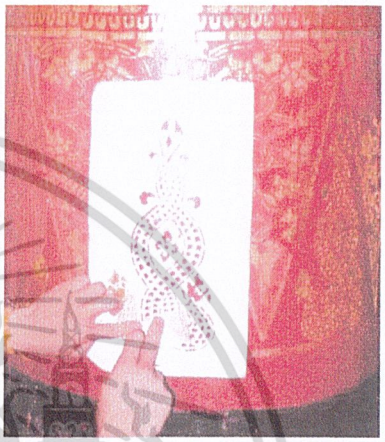

รูปที่ 4.34 วิธีการติดทองคำเปลวบนสีน้ำมันยาง ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

รูปที่ 4.35 วิธีการติดทองคำเปลวบนสีน้ำรัก ที่มา: ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่โดยการร่างแบบ ภาพตามจิตรกรรมฝาผนังเพื่อวัดหาค่าของขนาดโดยวัดเทียบเอาขนาดของคนเป็นหลัก เห็นว่าตกอยู่ในมาตราส่วน 1/10 ที่เป็นงานจิตรกรรมลงรักปิดทอง ส่วนงานจิตรกรรมสีน้ำมันยางปิดทอง เห็นว่าตกอยู่ในมาตาส่วน 1/5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสร้างภาพจิตกรรมฝาผนังภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง โดยการจัดลำดับความสำคัญของเรื่องราวที่สะท้อนถึงการเป็นวัดเชียงทอง จังหวัดหลวงพระบาง ที่มีในความเชื่อเรื่องเล่าต่อกันมายาวนาน ที่เชื่อว่ามีพ่อค้าคนหนึ่งนั่งเรือมาจากเวียงจันท์ พอมาถึงหลวงพระบาง ก็หยุดการเดินทางแล้วทำการค้าขาย จนกลายเป็นพญาผู้ปกครองนครหลวงพระบาง ต่อมาพญาคนนี้ก่อได้สร้างวัดเชียงทองขึ้นตามจุดนิมิตรหมายของฤาษีสองพี่น้อง ต่อมาคือสถานที่วัดเชียงทองในปัจจุบันนี้ เพื่อเป็นการระลึกถึง และเป็นการสร้างนิมิตรหมายใหม่ให้แก่พญาคนนี้ จึงพบว่ามีเรื่องพระยาจันทะพานิช ปรากฏบนผนังภายในสิม(โบสถ์) วัดเชียงทอง

โครงสีรองพื้นอันทำให้เกิดลักษณะเป็นที่ว่างการใช้โครงสีดำ และสีแดงยังเป็นการแสดงทักษะการบรรจุภาพจิตรกรรมลงในช่องว่างระหว่างสีรองพื้นกับทองคำเปลวนับว่าเป็นคุณลักษณะเด่นของภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดเชียงทอง เมืองหลวงพระบาง

4.2.3 ศึกษาเรื่องราวในงานจิตรกรรมฝาผนังหอไหว้วัดเชียงทอง

หอไหว้พระม่าน และหอไหว้พระไสยาสน์ เป็นหอไหว้ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ ตามความเชื่อของชาวเมืองหลวงพระบาง และ มีชื่อเสียง ทางด้านศิลปะปฏิมากรรมของพระพุทธรูปไสยาสน์ (พระไสยาสน์ เคยได้อันเชิญไปวางแสดงงานประติมากรรม ที่กรุงปารีส ฝรั่งเศส)

ฝาผนังภายนอกของหอไหว้วัดเชียงทอง ได้รับการตกแต่งด้วยงานจิตรกรรมฝาผนัง ในช่วงปี ค.ศ. 1928-1959 โดยเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช ด้วยเทคนิคการประดับกระจกสีที่มีหลากหลายสี ตัดแต่งสร้างเป็นตัวละครตามเรื่องเล่าพื้นเมือง กลายเป็นงานจิตรกรรมที่มีเอกลักษ์เฉพาะตัวของหลวงพระบาง ไว้บนฝาผนังหอไหว้พระม่านทั้งสี่ด้าน และหอไหว้พระไสยาสน์ สามด้าน โดยไม่ได้มีการจัดเรียงลำดับตอนของเรื่องให้มีความต่อเนื่อง เป็นการบรรจุภาพด้วยกระจกสี ที่ตัดแต่งติดลงผนังเพื่อให้ภาพเล่าเรื่อง เกือบหมดเนื้อความ นับว่าเป็นงานที่ยากมากของช่าง ต้องเลือกตอนเพื่อติดภาพให้น่าดู และตอนนั้นต้องให้มีค่าเป็นสุภาษิตอันสำคัญ ซึ่งบางตอนเลือกติดภาพได้น่าดูแต่ไม่มีความหมายอันสำคัญ หรือบางตอนมีความหมายอันสำคัญ แต่ไม่น่าดู ซึ่งการติดภาพกระจกสีตามตัวละครให้หน้าดูนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ

งานจิตรกรรมกระจกสีและงานปูนปั้นนูนต่ำ จะมีอยู่ฝาผนังภายนอก หอไหว้พระม่านและหอไหว้พระไสยาสน์วัดเชียงทอง เป็นงานจิตรกรรมที่สร้างภาพเรื่องเล่าตามความเชื่อ และ ตามเรื่องพุทธประวัติที่ไม่มีการจัดเรียงลำดับเรื่องให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน และ การจัดวางตัวละครของเรื่อง ไม่เป็นลำดับ จากการพูดคุยกับ ท่าน คุณลุงทิดจันดา ที่เป็นศิลปิน แห่งชาติลาว ที่สืบทอดเชื้อสายสกุลช่างหลวงพระบางคนสุดท้าย กล่าวว่า งานจิตรกรรมกระจกสี ได้แรงบันดาลใจมาจากประเทศอิตาลี ในระว่างปี ค.ศ. 1928-1959 โดยเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ธรรมมิกราช ได้นำเข้ากระจกสีจากประเทศอิตาลี ต่อมาในปี ค.ศ. 2011-2014 ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ขึ้นใหม่ ตามรูปแบบเดิมทุกประการด้วยฝีมือของท่าน คุณลุงทิดจันดา ในบางส่วนที่ผุพังแต่กระจกสีได้นำเข้าจากประเทศพม่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. งานจิตรกรรมกระจกสี ฝาผนังภายนอกหอไหว้พระม่าน เป็นเรื่องพื้นบ้านคือเรื่อง “ท้าวเต่ากับนางงา”

2. งานจิตรกรรมกระจกสี ฝาผนังภายนอกหอไหว้พระไสยาสน์ มีเรื่องเล่าพื้นเมืองประกอบเรื่อง “ท้าวสีสะเหลียว ท้าวเสียวสะหวาด” มี 43 ตอน

3. งานจิตรกรรมปูนปั้นนูนต่ำ ฝาผนังภายนอกหอไหว้พระไสยาสน์แสดงเรื่องพุทธประวัติ

ผู้วิจัยจะขออธิบายเฉพาะ งานจิตรกรรมกระจกสี ฝาผนังภายนอกหอไหว้ วัดเชียงทอง มีดังนี้

4.2.3.1. หอไหว้พระม่าน

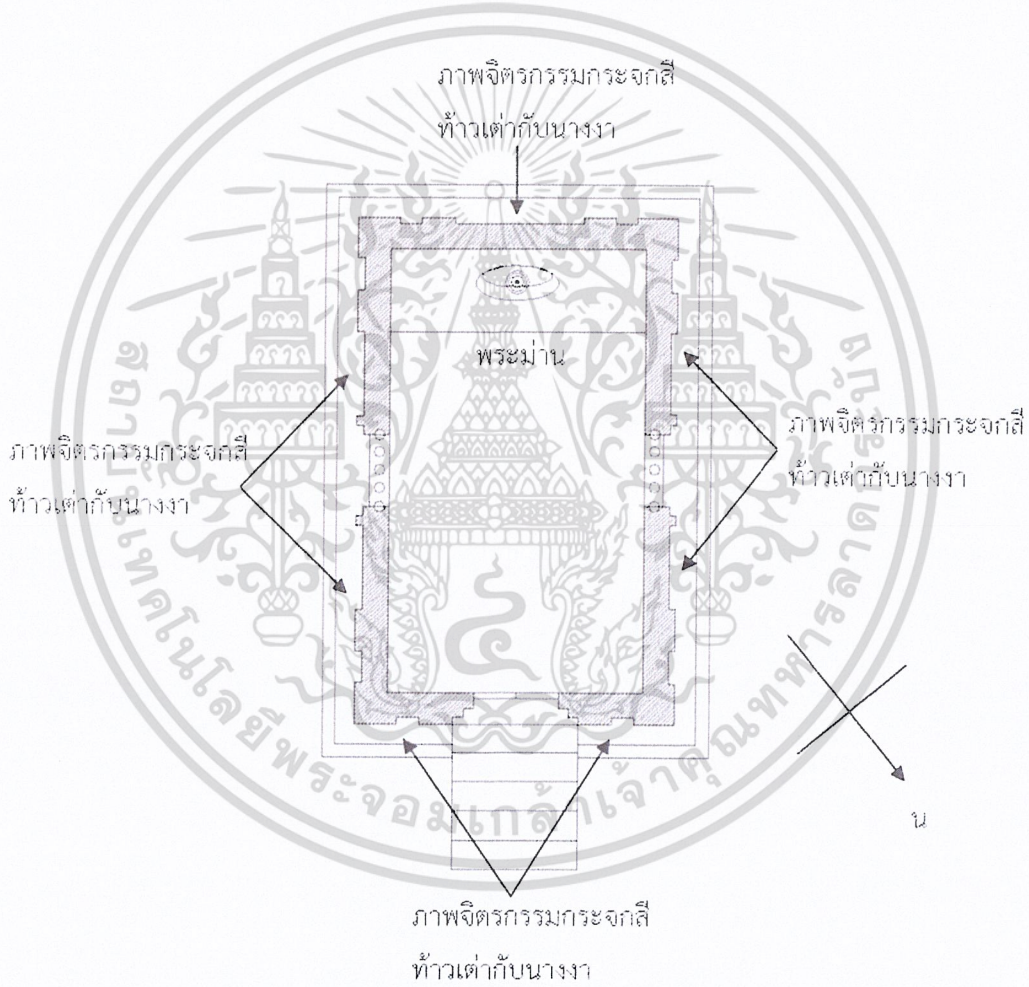

รูปที่ 4.36 ผังบอกงานจิตกรรมฝาผนังหอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัยรังวัด และแต้มด้วย Program Autocad 2007

เรื่องท้าวเต่ากับนางงา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

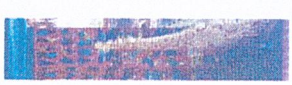

รูปที่ 4.37 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังภายนอก หอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพ รังวัด และแต้มด้วย Program Autocad 2007

ฝาผนังหอไหว้พระม่านทั้งสี่ด้านบรรจุภาพจิตรกรรมกระจกสี เรื่องท้าวเต่ากับนางงา บนพื้นผิวผนังแดง(สีน้ำมันยาง) ซึ่งนับว่าเป็นงานบรรจุภาพจิตรกรรมบนฝาผนังที่ยากมากของช่าง ที่จะสร้างภาพตามตอนให้มีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจะอธิบายลายละเอียดของเรื่องเล่าจิตรกรรม ตามผนังแต่ละด้านดังนี้

1.) ผนังทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านหน้าทางเข้าในหอไหว้พระม่าน มีประตู ที่มีดอกลายแกะสลักรูปคนกับดอกไม้ปิดทองปลิวบนพื้นสีแดง อยู่ตรงกลางผนัง ด้านบนประตูเป็นภาพปูนปั้นนูนต่ำเรื่องท้าวเต่ากับนางงา ติดด้วยทองปลิว ส่วนผนังและเสา มีภาพจิตรกรรมกระจกหลากหลายสี เรื่องท้าวเต่ากับนางงาติดบนพื้นผนังแดง จากแนวพื้นหอไหว้พระม่านถึงท้องไม้ขื่อสูง 240 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังด้านนี้เป็นภาพเรื่องท้าวเต่ากับนางงา ด้านซ้ายมือนับแต่ด้านล่างสุดเป็นภาพต้นไม้ใบหญ้า สัตว์นานาชนิด ภาพคนเดินในกลางป่าขึ้นไปด้านบน ชายหนุ่มทั้งสองได้พบกับพระอินทร์จำแลงกายประทับอยู่ตรงหน้า และมีนางกินรี ภาพด้านบนประตู เป็นภาพที่นางทั้งหกคนผู้เป็นพี่ของนางงานำเต่ามากราบบูชาเพื่อจะให้เป็นสามีของตน ด้านบนสุดเป็นภาพพระพุทธเจ้าแสดงธรรม ภาพด้านขวามือ ล่างสุดมีต้นไม้ใบหญ้า คน ถัดมามียายคนหนึ่งอาศัยอยู่ในกระท่อมกลางป่า ขึ้นมาด้านบนสุดผนัง เป็นภาพยายแก่พบเต่า ถัดมาเป็นภาพนางทั้งหกออกหาเต่าในน้ำ

รูปที่ 4.38 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

2.) ผนังทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างขวาพระม่าน มีหน้าต่างหนึ่งชุด อยู่ใจกลางผนัง ทำเป็นช่องหน้าต่างติดลูกกรงไม้กลึง ปิดทองปลิว ผนังและเสา มีภาพจิตรกรรมกระจกหลากหลายสี เรื่องท้าวเต่ากับนางงาติดบนพื้นผนังแดง จากแนวพื้นหอไหว้พระม่านถึงท้องไม้ขื่อสูง 240 ซม.

ผนังด้านนี้เป็นภาพเรื่องท้าวเต่ากับนางงา ด้านซ้ายมือสุดเป็นภาพชาวบ้านช่วยท้าวเต่าปลูกข้าว มีพระยาแห่ขบวนดูไร่ข้าวของท้าวเต่า ที่สุกเหลืองเป็นเม็ดทองคำ ถัดมาเป็นภาพผู้คนมาฉลองงานแต่งท้าวเต่ากับนางงา ที่ลานพระราชวัง ถัดไปด้านบนสุดผนังด้านล่างขวามือ เป็นภาพผู้คนออกหาเต่าในป่าให้แก่นางทั้งหก ด้านบนสุดซ้ายมือ เป็นภาพนางทั้งหกดีใจที่หาเต่าพบ แล้วเอาเต่ามานอนด้วย ถัดมาเป็นภาพเต่ากัดตู้กัดนม นางทั้งหก ถัดมาเป็นภาพท้าวเต่าแสดงธรรมให้กับผู้คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

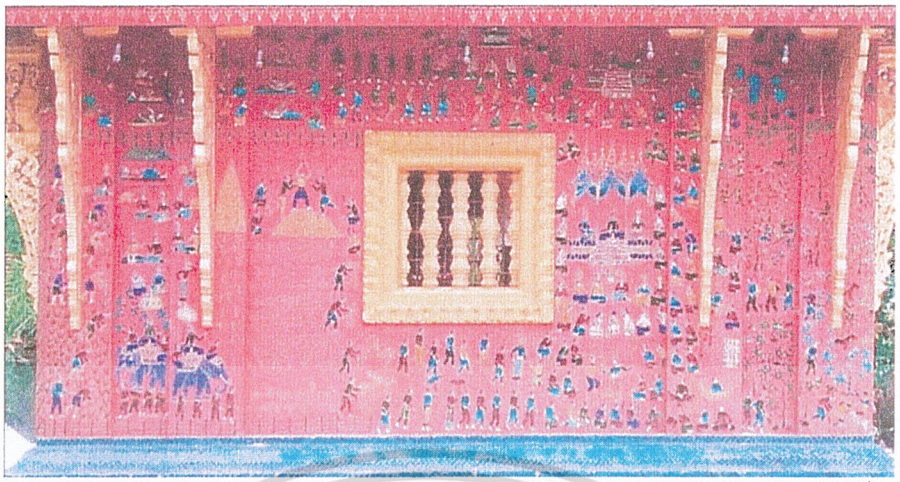

รูปที่ 4.39 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

3.) ผนังทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านหลังพระม่าน เป็นผนังทึบ ผนังและเสา มีภาพจิตรกรรมกระจกหลากหลายสี เรื่องท้าวเต่ากับนางงาติดบนพื้นผนังแดง จากแนวพื้นหอไหว้พระม่านถึงท้องไม้ขื่อสูง 240 ซม.

ผนังด้านนี้เป็นภาพเรื่องท้าวเต่ากับนางงา ด้านซ้ายมือนับแต่ด้านล่างซ้ายมือสุดเป็นภาพแห่ท้าวเต่าให้เข้ามาเป็นพระยาครองเมืองแทนพ่อตา ถัดมาเป็นภาพผู้คนฟ้อนรำ มีปราสาท ถัดมาเป็นภาพผู้คนขอขมาเต่า อยู่ในปราสาท ด้านล่างขวามือสุดเป็นภาพแห่ขบวนไปรับเต่าเข้าเมือง ภาพตรงกลางด้านบน ผู้คนมากมาย มีพญาและเต่าในปราสาทที่พญาตัดสินให้นางงา(ลูกคนสุดท้อง)รับท้าวเต่าเป็นสามี

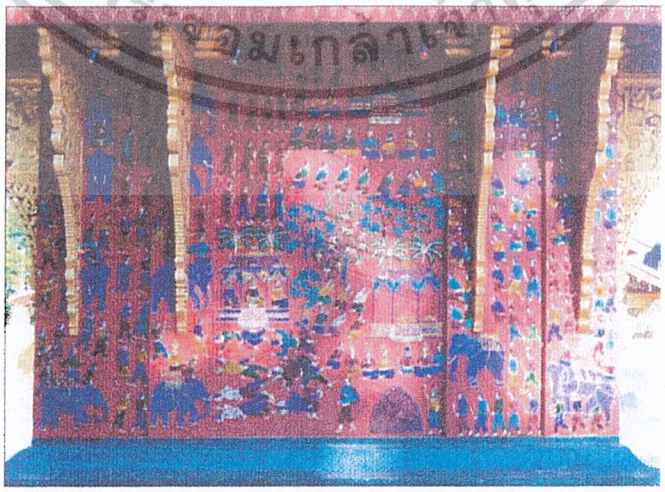

รูปที่ 4.40 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.) ผนังทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างซ้ายพระม่าน มีหน้าต่างหนึ่งชุด อยู่ใจกลางผนัง ทำเป็นช่องแสงติดลูกกรงไม้กลึง ปิดทองปลิว ผนังและเสา มีภาพจิตรกรรมกระจกหลากหลายสี เรื่องท้าวเต่ากับนางงาติดบนพื้นผนังแดง จากแนวพื้นหอไหว้พระม่านถึงท้องไม้ขื่อสูง 240 ซม.

ผนังด้านนี้เป็นภาพเรื่องท้าวเต่ากับนางงา ด้านซ้ายมือนับแต่ด้านล่างสุดซ้ายมือเป็นภาพยายแก่สองพี่น้องจะฆ่าเต่ากินในกลางป่า ท้าวเต่าพบพระอินทร์ มีสวนผักที่ท้าวเต่าปลูกให้ยายแก่ทั้งสอง ถัดมาเป็นภาพยายแก่ทั้งสองกับเต่าอยู่ในกระท่อม หารือกันเรื่องเต่าอยากมีเมีย ถัดมาเป็นภาพสู่ท้าวเต่ากับนางงา มีพญาอยู่ในปราสาท ถัดมาสุดขวามือ เป็นภาพท้าวเต่าปกครองเมืองอย่างผาสุข ด้านบนซ้ายมือสุด เป็นภาพยายแก่ทั้งสองออกหากินในป่า ถัดมาเป็นภาพนางงาอยู่ในกระท่อมที่โอบรอบด้วยไร่ข้าวทองคำ มีผู้คนแตกตื่นแห่กันไปดู ถัดมาเป็นภาพนางงาอยู่ร่วมกับท้าวเต่าในปราสาทกลางป่า

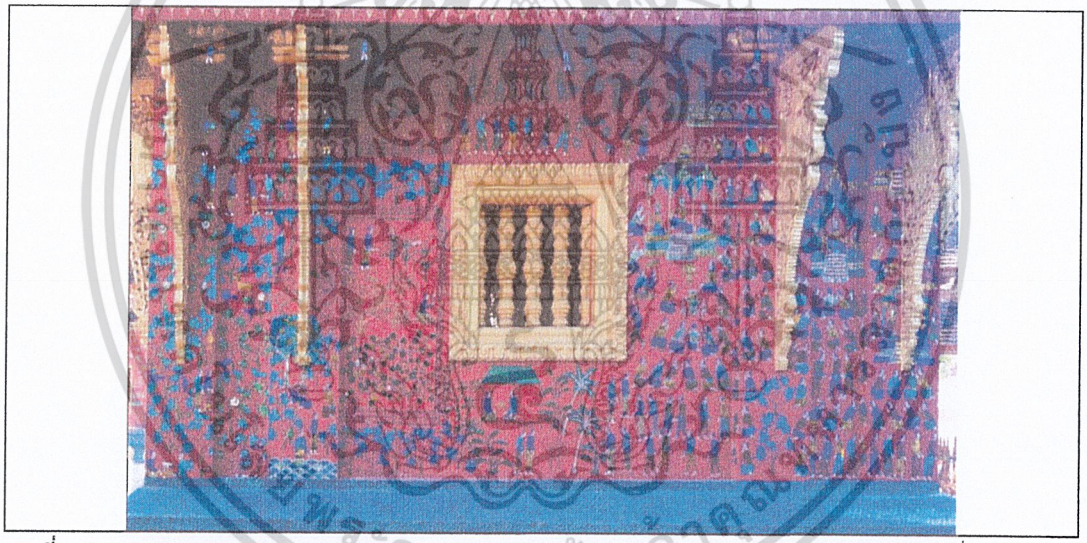

รูปที่ 4.41 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหอไหว้พระม่าน ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

4.2.3.2 หอไหว้พระไสยาสน์

ฝาผนังหอไหว้พระพระไสยาสน์ มีภาพจิตรกรรมกระจกสีฝาผนังสามด้านบรรจุภาพ เรื่องท้าวเสียวสหวาดและนิทานเรื่องเล่าพื้นเมือง 43 ตอน ที่ท้าวเสียวสหวาดได้ยกให้เป็นตัวอย่างในการกล่าวเตือนใจพญาและผู้คน บนพื้นผิวผนังแดง(สีน้ำมันยาง) ซึ่งนับว่าเป็นการบรรจุภาพจิตรกรรมบนฝาผนังที่ยากมากของช่าง ที่จะสร้างภาพตามตอนให้มีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจะอธิบายรายละเอียดของเรื่องเล่าจิตรกรรม ตามผนังแต่ละด้านดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

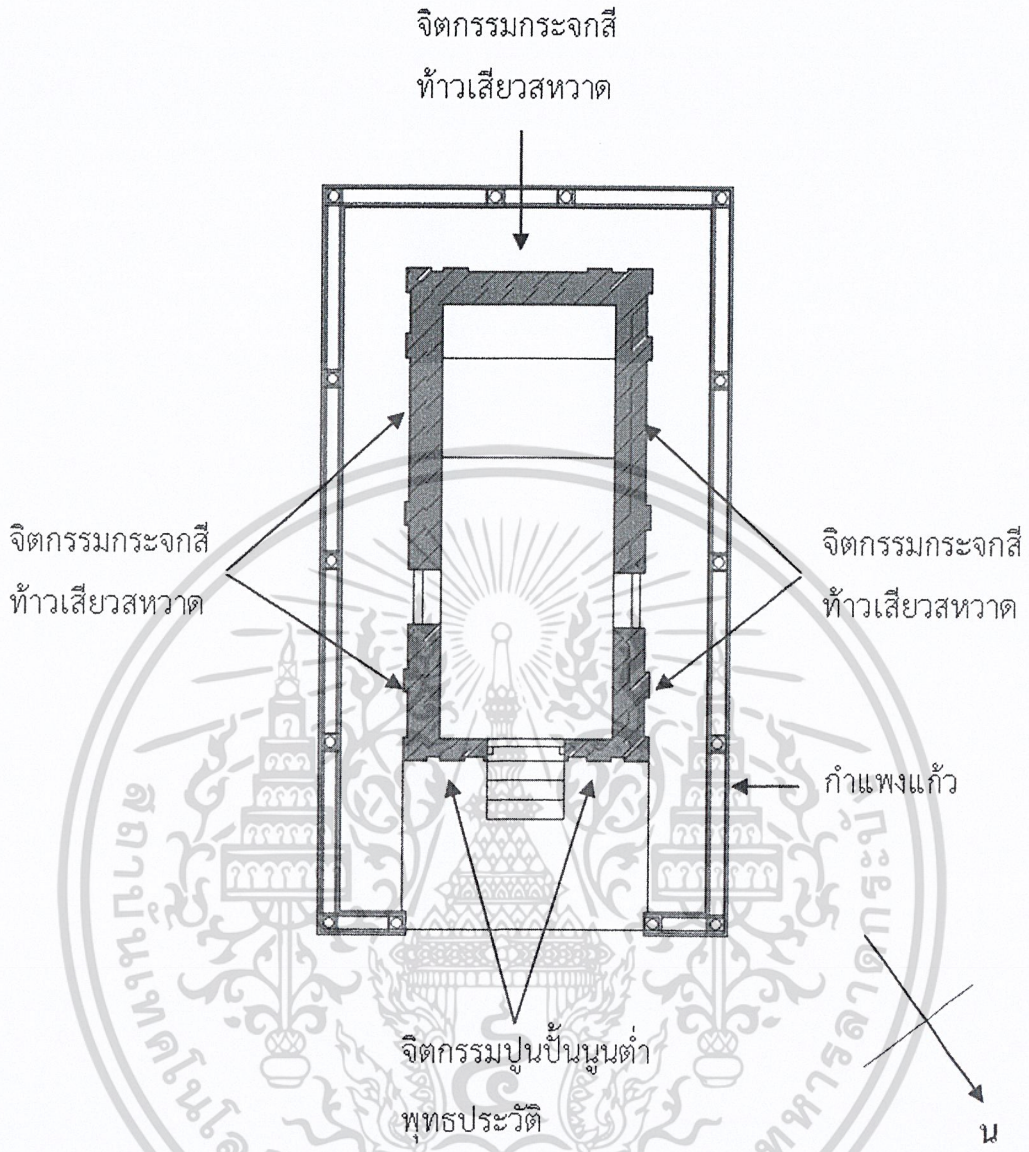

รูปที่ 4.42 ผังบอกงานจิตกรรมฝาผนังหอไหว้พระไสยาสน์ ที่มา: ผู้วิจัยรังวัด และแต้มด้วย Program Autocad 2007

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

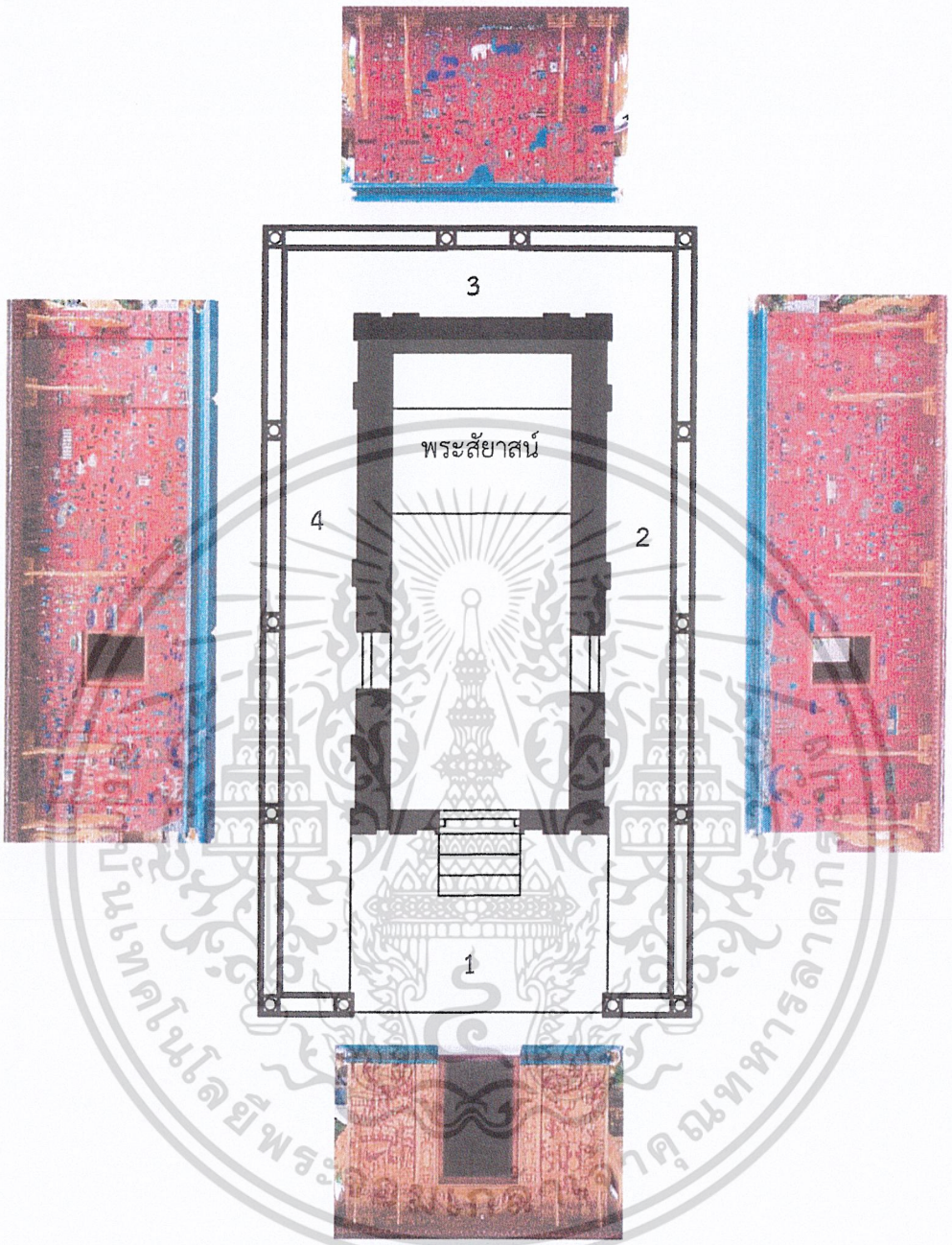

รูปที่ 4.43 แสดงภาพจิตรกรรมฝาผนังภายนอก หอไหว้พระไสยาสน์ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพ รังวัด และแต้มด้วย Program Autocad 2007

1.) ผนังทิศตะวันออกเฉียงเหนือของหอไหว้พระไสยาสน์

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านหน้าหอไหว้พระไสยาสน์ มีประตูทางเข้าหนึ่งชุดอยู่ตรงกลาง ลักษณะของผนังมีการแสดงเหลี่ยมเสาที่เป็นเสาคู่ อยู่ทั้งสองข้างด้านหน้าของหอไหว้ ได้รับการตกแต่งงานจิตรกรรมในรูปแบบลายปูนปั้นนูนต่ำทั่วทั้งผนัง และเสา ในเรื่องพุทธประวัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานจิตรกรรมปูนปั้นนูนต่ำผนังด้านนี้ เป็นเรื่องพุทธประวัติทั้งผนังซึ่งมีบางตอนที่ช่างคัดเลือกที่จะสร้างภาพตามตอนให้มีนัยสำคัญปรากฏมีภาพแต่ละตอนนับจากด้านล่างสุดซ้ายมือเป็นภาพพระพุทธเจ้าบำเพ็ญทุกรกิริยา จนร่างกายผ่ายผอม ถัดมาเป็นภาพพระพุทธเจ้าประสูติท่ามกลางป่า ตรงกลางผนังขึ้นไปด้านบนเป็นภาพพระพุทธเจ้าฟังเสียงพิณท่ามกลางป่า มีเหล่าเทวดา นางกินรีเหาะเหินบนอากาศ ตรงซุ้มประตูด้านล่างสุดซ้ายมือเป็นภาพพระแม่ธรณีบีบม้วยผมถัดขึ้นไปเป็นภาพพระพุทธเจ้าปางแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ และปางรำพึง ส่วนโค้งซุ้มประตูเป็นภาพเทวดาลงมาเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าปรินิพพาน ตรงกลางด้านบนประตูเป็นภาพพระพุทธเจ้าปรินิพพาน ซุ้มประตูด้านขวามือนับจากด้านบนลงมาเป็นภาพพระพุทธเจ้าปางรำพึง ถัดลงมาปางห้ามแก่นจันทร์ ล่างสุดเป็นปางถวายเนตร ผนังด้านล่างสุดขวามือเป็นภาพพระพุทธเจ้ารับข้าวมธุปายาส ถัดขึ้นไปเป็นภาพรับหญ้าคา ถัดไปด้านซ้ายเป็นภาพพระพุทธเจ้าเสี่ยงบารมีลอยถาดในแม่น้ำเนรัญชรา ด้านบนเป็นภาพนางมารยั่วยุพระพุทธเจ้า ด้านบนสุดขวามือเป็นภาพพระยานาคปกป้องพระพุทธเจ้า

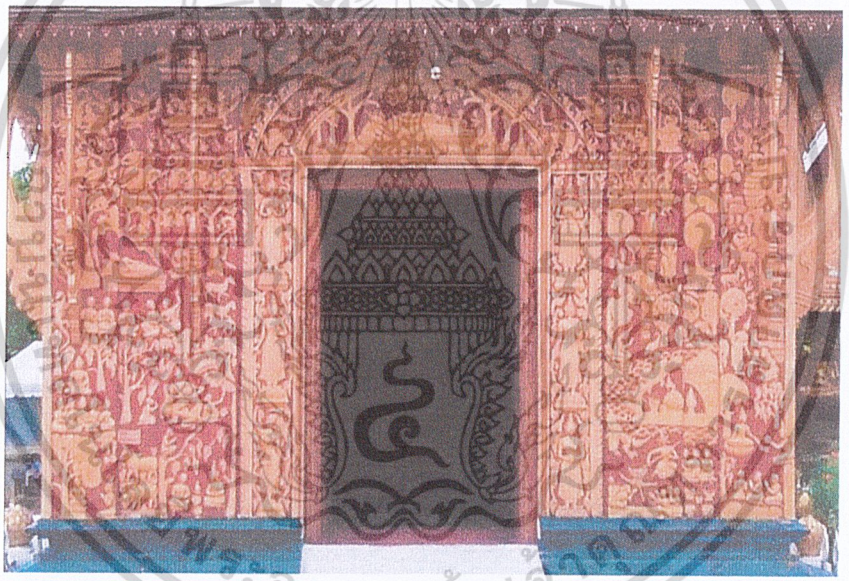

รูปที่ 4.44 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ด้านหน้า) ของหอไหว้พระไสยาสน์
ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

2.) ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของหอไหว้พระไสยาสน์

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างซ้ายหอไหว้พระไสยาสน์ ลักษณะของผนังมีการโชเหลี่ยมเสาตามช่วงของเสา มีหน้าต่างหนึ่งจุดอยู่ด้านขวามือได้รับการตกแต่งงานจิตรกรรมในรูปแบบกระจกสีทั่วทั้งผนังและเสา เรื่องท้าวเสียวสหวาด และตอนของนิทานพื้นเมือง ที่เป็นการยกมาบอกเล่ากล่าวเตือนพญาและผู้คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

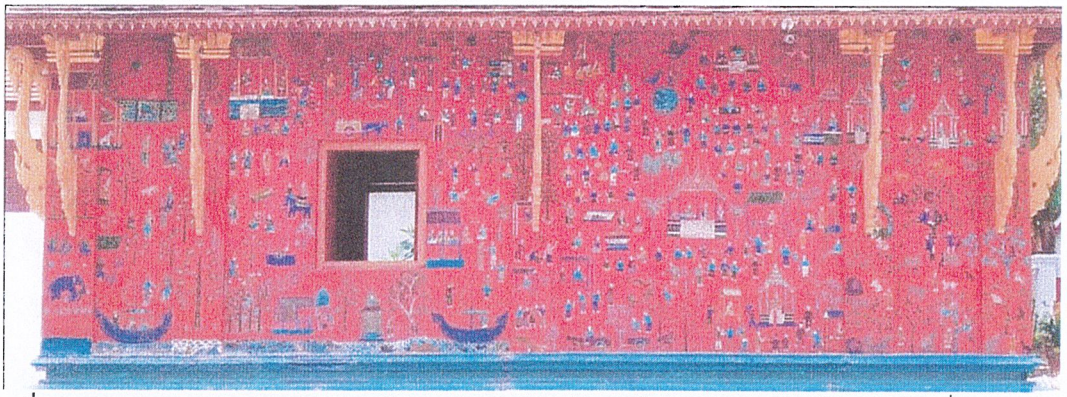

รูปที่ 4.45 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ของหอไหว้พระไสยาสน์ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

3.) ผนังด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของหอไหว้พระไสยาสน์

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างขวาหอไหว้พระไสยาสน์ ลักษณะของผนังมีการแสดงเหลี่ยมเสาตามช่วงของเสา (ยกเก็จ) มีหน้าต่างหนึ่งชุดอยู่ด้านขวามือได้รับการตกแต่งงานจิตรกรรมในรูปแบบกระจกสี ทั่วทั้งผนังและเสา เรื่องท้าวเสียวสหวาด ใน ตอนของนิทานพื้นเมือง ที่เป็นการยกมาบอกเล่ากล่าวเตือนพญาและผู้คน

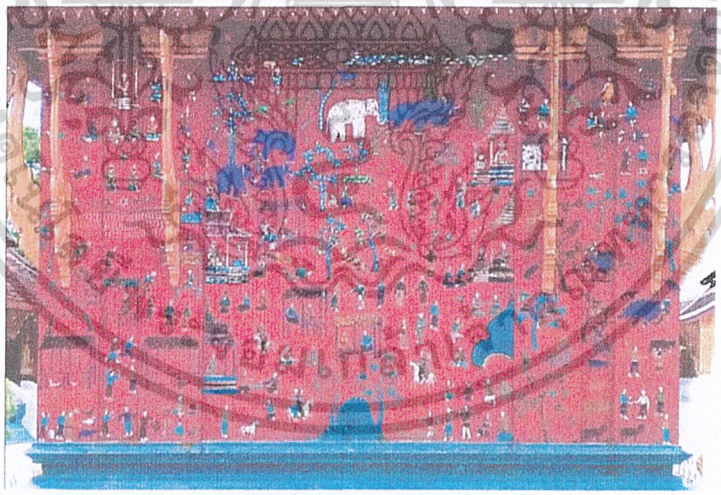

รูปที่ 4.46 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ด้านหลัง) ของหอไหว้พระไสยาสน์ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

4.) ผนังด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอพระไสยาสน์

ผนังด้านนี้เป็นผนังด้านข้างขวาหอไหว้พระไสยาสน์ ลักษณะของผนังมีการแสดงเหลี่ยมเสาตามช่วงของเสา (ยกเก็จ) มีหน้าต่างหนึ่งชุดอยู่ด้านขวามือได้รับการตกแต่งงานจิตรกรรมใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบกระจกสี ทั่วทั้งผนังและเสา เรื่องท้าวเสียวสหวาด ใน ตอนของนิทานพื้นเมือง ที่เป็นการยกมาบอกเล่ากล่าวเตือนพญาและผู้คน

งานจิตรกรรมกระจกสีผนังด้านนี้ เป็นเรื่องท้าวเสียวสหวาดทั้งผนังใน ตอนของนิทานพื้นเมืองซึ่งมีบางตอนที่ช่างขัดเลือกที่จะสร้างภาพตามตอนให้มีนัยสำคัญปรากฏมีภาพแต่ละตอนนับจากด้านล่างสุดซ้ายมือเป็นภาพ

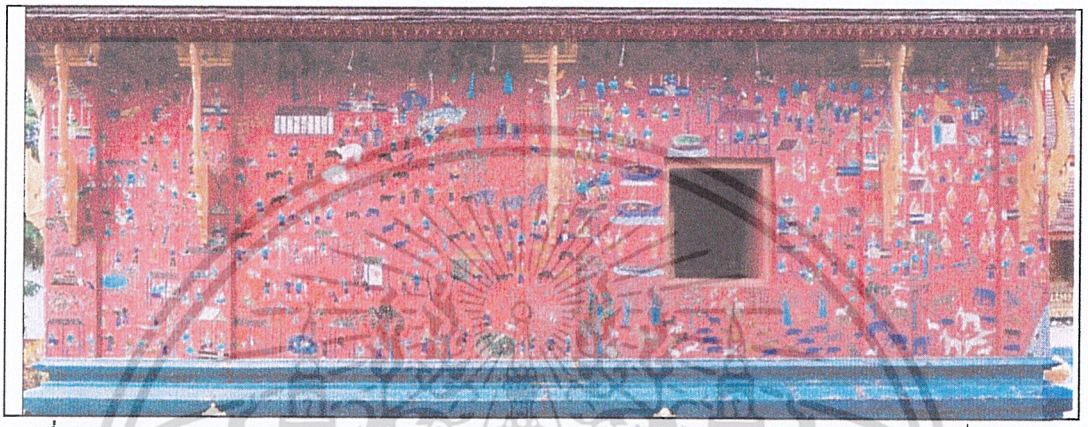

รูปที่ 4.47 จิตกรรมฝาผนังภายนอกด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของหอไหว้พระไสยาสน์ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยก้อง Sony a5100

4.2.4. โครงสี และเทคนิคในงานจิตรกรรมของหอไหว้ วัดเชียงทอง

หอไหว้วัดเชียงทองเป็นอาคารที่ไม่ถูกทำลายจากภัยสงครามนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้โครงสีของงานจิตรกรรมฝาผนังได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่นในการสร้างงานจิตรกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ไว้เหมือนเดิมทุกประการ ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในสิม (โบสถ์) วัดเชียงทอง ในปัจจุบันมีสองรูปแบบ คือ แบบงานจิตรกรรมฝาผนัง สีน้ำหาง หรือสีน้ำมันยาง (สีแดง) ติดคำปลิว (สีทอง) หรือ สีน้ำหางปิดทอง และ สีน้ำเกี้ยง (สีดำ) ติดคำปลิว (สีทอง) หรือ สีน้ำรักปิดทอง

4.2.4.1. โครงสี

งานจิตรกรรมกระจกสี ฝาผนังภายนอกหอไหว้ วัดเชียงทอง เป็นงานศิลปะของชาวลาวสร้างขึ้นในระว่างปี ค.ศ. 1928-1959 โดยการติดกระจกสี บนฝาผนังตามเรื่องเล่าพื้นเมืองของชาวลาว ท้าวสีสเหลียว กับท้าวเสียวสหวาด ที่เป็นตัวละครต่างๆในเรื่อง คน, สัตว์,ต้นไม้,น้ำ, เรือ,เรือน และปราสาท ปัจจุบันกลายเป็นงานจิตรกรรมเอกแห่งหลวงพระบาง ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะประกอบกับมีงานจิตรกรรมสีน้ำหางติดกรัจกสี โดยใช้สีน้ำหาง เป็นสีทารองพื้นฝาผนัง ส่วนภาพจิตรกรรมเรื่องราวในฝาผนัง จะเป็นกระจกสี โดยใช้การตกแต่งภาพเรื่องราวในฝาผนังด้วยกระจกสี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำแถบสี PANTONE ซึ่งเป็นแถบสีของบริษัทสี TOA นำไปเทียบกับภาพจิตรกรรมในสถานที่จริง เพื่อให้ได้สีที่ใกล้เคียงมากที่สุด และจดรหัสพร้อมถ่ายภาพของแถบสีไว้ เพื่อสะดวกแก่ผู้ที่สนใจ สามารถหารหัสสีได้ตามร้านค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งจะสะดวกในการนำเอาโครงสีไปใช้ประยุกต์ในงานอื่นๆ

ผนัง ในการตกแต่งหอไหว้วัดเชียงทอง ส่วนที่มีการใช้สีมากที่สุด คือ สีแดงรองพื้น, สีเขียว ของภาพจิตรกรรมผนัง พื้น ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มของโครงสีดังนี้

หอไหว้พระม่านตกแต่งงานจิตรกรรมเรื่องเล่าพื้นเมืองโอบรอบผนังภายนอกทั้งสี่ด้าน ที่มีสีรองพื้นด้วยสีแดง(สีน้ำหาง หรือสีน้ำมันยาง) ส่วนหอไหว้พระไสยาสน์ ตกแต่งงานจิตรกรรมกระจกสี เรื่องเล่าพื้นเมืองสามด้าน ด้านหน้าตกแต่งด้วยงานจิตรกรรมปูนปั้นนูนต่ำ เรื่องพุทธประวัติ

ผู้วิจัยได้นำแถบสี PANTONE ซึ่งเป็นแถบสีของบริศัสสี TOA นำไปเทียบกับภาพจิตรกรรม ในสถานที่จริง เพื่อให้ได้สีที่ใกล้เคียงมากที่สุด และจดรหัสพร้อมภ่ายภาพของแถบสีไว้ เพื่อสดวกแก่ผู้ที่สนใจ สามารถหารหัสสีได้ตามร้านค้าวสดุก่อสร้าง ซึ่งจะสดวกในการนำเอาโครงสีไปใช้ประยุกต์ในงานอื่นๆ

รูปที่ 4.48 แสดงการเปรียบเทียบค่าของสีจิตรกรรมฝาผนังภายนอกหอไหว้ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 4.49 แสดงการเปรียบเทียบค่าของสีจิตรกรรมฝาผนังภายนอกหอไหว้ ที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

ผนัง ในการตกแต่งหอไหว้วัดเชียงทอง ส่วนที่มีการใช้สีมากที่สุด คือ สีแดงรองพื้น, สีเขียว ของภาพจิตรกรรมผนัง พื้น ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มของโครงสีดั่งนี้ หอไหว้พระม่านตกแต่งงานจิตรกรรม เรื่องเล่าพื้นเมืองอ้อมรอบผนังภายนอกทั้งสี่ด้าน ที่มีสีรองพื้นด้วยสีแดง(สีน้ำหาง หรือ สีน้ำมันยาง) ส่วนหอไหว้พระไสยยาสน์ ตกแต่งงานจิตรกรรมกระจกสี เรื่องเล่าพื้นเมืองสามด้าน ด้านหน้าตกแต่งด้วยงานจิตรกรรมปูนปั้นนูนต่ำ เรื่องพุทธประวัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ความคิดเห็นจากผู้เชียวชาญคนลาว เรื่องรูปแบบสถาปัตยกรรม

ศิลปกรรมสถาปัตยกรรมสิม วัดเชียงทอง จัดเป็นมรดกโบราณสถานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของหลวงพระบาง ที่ทางห้องการมรดกโลก หลวงพระบาง และแผนกแหลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยวหลวงพระบางได้ร่วมกันบูรณะปกปักรักษา ความเป็นเอกลักษณ์ที่สวยงามของศิลปกรรม และสถาปัตยกรรม หนึ่งเดียวในประเทศลาว และเป็นศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา เป็นอาคารสฐานที่ที่คนลาวเคาลพบูชา

การสอบถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญคนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดมีสามท่านที่มีความรู้เกี่ยวข้องต่อผลการออกแบบที่นำเอาศิลปกรรมสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทองมาประยุกต์ออกแบบ ประกอบมีผู้เชียวชาญห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง แผนกแหลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยวหลวงพระบาง และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ เพื่อนำเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย โดยการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสอบถามสัมภาษณ์ ด้วยการพิมพ์แบบใส่กระดาษขนาด A4 นำเสนอ ต่อผู้เชี่ยวชาญ และใช้การบันทึกเสียงด้วยโทรศัพท์มือถือ iphone 6s เพื่อนำมาสรุปผลความคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. ผู้เชียวชาญทั้งสามท่าน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การที่จะนำเอาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของอาคารทางพุทธศาสนาไปนำใช้ในการออกแบบโดยตรง ต่ออาคารรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่สิมวัด เห็นว่าไม่เหมาะสมที่สุด เพราะเป็นการทำลายอาคารสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ทางพุทธศาสนา

2. ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามท่าน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การที่จะนำเอาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทอง ไปนำใช้ในการออกแบบร่วมสมัย ในอาคารสาธารณะประเภทบริการ เป็นแนวคิดที่ดีมาก หากนำไปใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยให้มีเอกลักษณ์ความเป็นหลวงพระบาง แต่ควรนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในรูปแบบร่วมสมัย ให้ดูแตกต่าง แต่มีความเป็นกลิ่นอายของศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทอง

3. ผู้เชียวชาญแผนกแหลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยวหลวงพระบาง มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การนำเอาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทองมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบควรศึกษาให้รู้ถึงรายละเอียดคุณลักษณะสำคัญของศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทอง ว่าสิ่งไหนสำคัญกว่าควรสร้างเป็นจุดเด่น ตามด้วยสิ่งที่สำคัญรองลงมา และสิ่งที่อยู่สูงไม่ควรนำมาใช้ในพื้นที่ต่ำกว่า และสิ่งที่อยู่ในพื้นที่ต่ำไม่ควรนำไปใช้ในพื้นที่ที่สูงกว่า จะทำให้การนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบร่วมสมัย สร้างพลังบารมีเชื่อมโยงความสัมพันธ์กัน ตามรูปแบบศิลปกรรมของสิมวัดเชียงทอง

4. ผู้เชียวชาญทั้งสามท่าน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การที่จะนำเอาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทอง ไปนำใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยให้มีความเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์หลวงพระบาง ยังดูไม่เหมาะสมพอ ควรศึกษาเพิ่มเติม และนำเอาความเป็นเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัย วัฒนธรรม และธรรมชาติหลวงพระบาง มาร่วมออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยให้มีความเป็นอกลักษณ์หลวงพระบาง จะเป็นการเหมาะสมมากกว่า

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำไปสู่การสร้างเอกลักษณ์ ในงานออกแบบ สถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

จากการศึกษาวิเคราะห์ เรื่องราว โครงสี และเทคนิคงานจิตกรรมฝาผนังสิม และหอไหว้วัดเชียงทอง พบว่าเรื่องราวที่ใช้ในการตกแต่งสร้างเป็นงานจิตรกรรมฝาผนังภายในสิมวัดเชียงทอง มีเรื่องราวพุทธประวัติ เรื่องทศชาติ นิทานพื้นบ้านที่กล่าวถึงการสร้างตัวเมืองหลวงพระบางในอดีต ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ให้ความสำคัญต่อพุทธศาสนาและการกำเนิดเมืองหลวงพระบาง สร้างด้วยโครงสีแบบพื้นบ้าน สียางรัก(สีดำ)สีทองคำเปลว(สีทอง) งานจิตรกรรมลงรักปิดทอง และงานจิตกรรมสีน้ำหางปิดทอง สีน้ำหาง(สีแดง) สีทองคำเปลว(สีทอง) ด้วยเท็คนิคการอานามัยผิวฝาผนังให้สอาดจากนั้นลงสีน้ำรักทิ้งไว้ให้แห้งพอประมาณ แล้วปิดทองคำเปลว ส่วนสีน้ำหาง(สีแดง)ก็ทำในรูปแบบเดียวกัน เรื่องราวที่สร้างเป็นงานจิตรกรรมกระจกสีฝาผนังภายนอกหอไหว้พระม่าน โดยนิทานพื้นบ้านท้าวเต่ากับนางงา และหอไหว้พระสัยาสน์ โดยนิทานท้าวเสียวสวาท เป็นเรื่องราวที่สอนให้ผู้คนได้รู้ถึงวิธีการดำรงชีวิต ซึ่งเปรียบเหมือนเป็นคติเตือนใจผู้คนทุกครั้งที่เดินเข้ามาในพื้นที่วัดเชียงทอง สร้างด้วยสีกระจกสีทอง สีเงิน สีเขียวก่ำ สีเขียว สีม่วงแดง สีฟ้าก่ำ สีฟ้าน้ำทะเล บนพื้นสีน้ำหาง(สีแดง)

จากการสรุปผลแบบสอบถามในภาคผนวก ผู้ที่นำใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางในกลุ่มเป้าหมายพนักงาน และเจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร นักท่องเที่ยวคนลาว และคนต่างชาติ พบว่าความเป็นเอกลักษณ์ที่เห็นได้ชัดเจนของสิม และหอไหว้วัดเชียงทองก็คือจิตรกรรมฝาผนังทองคำเปลว และจิตกรรมฝาผนังกระจกสี ส่วนรูปทรง แขนนาง ลวดลายแกะสลักษ์ไม้ เป็นเอกลักษณ์ที่รองลงมา รูปทรงสถาปัตยกรรมอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ไม่มีความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางเท่าทีควร สถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางในปัจจุบัน แสดงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบางได้พอสมควร แต่การตกแต่งความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางยังไม่ดีพอ ในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเมืองหลวงพระบางพิจารณาว่าห้องโถงต้อนรับ และห้องโถงขาออกผู้โดยสาน ของสนามบินนานาชาติหลวงพระบางยังตกแต่งไม่สะท้อนลักษณะเอกลักษณ์ของหลวงพระบางเท่าที่ควร

ดังนั้นผู้วิจัยจึ่งสามารถสรุปผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นำรูปแบบศิลปกรรมสิม และหอไหว้วัดเชียงทอง เป็นแนวทางในการออกแบบประยุกต์ให้เหมาะสม สท้อนความเป็นเอกลักษณ์เมืองหลวงพระบาง เช่น เทคนิครูปแบบของงานจิตกรรมฝาผนังสร้างเป็นเรื่องราวใหม่ ที่มีความหมายต่อเมืองหลวงพระบาง และศิลปะลวดลายเสาคาร เป็นต้น

2. นำรูปทรงสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง ประกอบมี รูปทรงสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทอง ซุ้มประตูทางเข้าวัดเชียงทอง เป็นแนวทางในการออกแบบ รูปทรงสถาปัตยกรรมสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ให้สะท้อนความสวยงามของสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง และให้ความหมายแก่การเป็นประตูเมืองต้อนรับแขกคนที่เข้ามาเยือน การเดินทางมาถึง และการออกเดินทาง ผ่านวัดเชียงทองในเมื่อก่อน ให้กับกายมาเป็นประตูเมืองในวันนี้ และอานาคดต่อไป

3. นำเอาโครงสีของงานจิตกรรมประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ร่วมกับสีขาว ในรูปแบบการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย เป็นแนวทางการออกแบบให้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง มีรูปทรงทางสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน สวยงาม สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์เหมาะสมแก่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางสถาปัตยกรรม วัฒนธรรม และธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
ผลการวิจัย และสรุปผล

จากการศึกษาข้อมูลอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ตามผลการสรุปจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกระบวนการสอบถามจากผู้นำใช้อาคาร และการสอบถามสัมภาษณ์ผู้เขียวชาญที่เป็นคนลาว สามท่าน ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่ง และปรับปรุง อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ทั้งรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน โดยออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น จากการศึกษา สิมวัดเชียงทอง ที่เป็นสถาปัตยกรรม, ศิลปกรรม, จิตกรรม , การใช้โครงสี, สัดส่วนสิมวัดเชียงทอง และหอไหว้ วัดเชียงทอง อันทรงคุณค่าแห่งเมืองมรดกโลกของหลวงพระบาง เป็นแนวคิดในการออกแบบของผู้วิจัย ได้ดังนี้

5.1 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมสนามบินนานาชาติ หลวงพระบาง

สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ได้รับการออกแบบโดยบริษัท แคมซีวิศวกรรม (CAMCE) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน ถูกออกแบบในปี ค.ศ. 2009 ได้ก่อสร้างสำเร็จ และเปิดใช้บริการในปี ค.ศ. 2014 มีลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้น รูปทรงทางสถาปัตยกรรมที่ทันสมัยผสมกับความเป็นหลวงพระบาง จากการศึกษาของผู้วิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบตกแต่งปรับปรุงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน ของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง โดยการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้นำใช้อาคารทั้งสามกลุ่มได้แก่ เจ้าหน้าที่พนักงาน ผู้โดยสารคนลาว และผู้โดยสารคนต่างชาติ ที่มีคำถามเกี่ยวกับรูปทรงภายนอกอาคาร สรุปได้ว่ารูปทรงสถาปัตยกรรมไม่เหมาะสมต่อเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ความเห็นจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกว่ารูปทรงทางสถาปัตยกรรมของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางถึงแม้ผู้ออกแบบจะพยายามให้มีรูปทรงที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมแบบหลวงพระบาง และมีความร่วมสมัย แต่ก็ยังไม่ชัดเจน

รูปที่ 5.1 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคารผู้โดยสาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ที่มา: ผู้วิจัย ถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.2 ทัศนียภาพด้านหลังอาคารผู้โดยสาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบางที่มา: ผู้วิจัยถ่ายภาพด้วยกล้อง Sony a5100

จากการศึกษาวิจัย วัดเชียงทองเป็นวัดที่มีความสำคัญ และมีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านประวัติศาสตร์และด้านสถาปัตยกรรม รวมทั้งทางกายภาพได้แก่ สภาพที่ตั้ง แผนผัง สถาปัตยกรรม และศิลปกรรมภายในวัด มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ แสดงให้เห็นการผ่านกระบวนการคิดของช่างในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง ทำให้มีความเหมาะสมในการนำมาศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน ของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการออกบบตกแต่ง และปรังปรุงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ในรูปแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ให้สอดคล้องกับการศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรม และงานศิลปกรรมจากสิม วัดเชียงทอง มีที่มาจากปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม รวมไปถึงคติความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในแต่ละยุคสมัย แต่ก็สะท้อนเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาวหลวงพระบาง

5.1.1. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมแบบที่ 1

1. แนวทางในการออกแบบปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง การจัดแผนผังในแบบที่ 1 ได้ทำการต่อเต็มพื้นที่อ้อมรอบอาคารเป็นจุดเชื่อต่อและบังแดดให้แก่ตัวอาคาร โดยยึดถือเค้าโครงแผนผังเดิมทุกประการ เนื่องจากเป็นอาคารผู้โดยสารขนาดเล็ก การออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม ให้สอดคล้องกับการศึกษาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรม จากสิม วัดเชียงทอง ผู้วิจัยจึงเน้นการออกแบบเปลือกอาคารภายนอกใหม่ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบาง เหมาะสมแก่การเป็นประตูเมืองสู่การท่องเที่ยว ต้อนรับแขกคนทั้งภายใน และต่างด้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

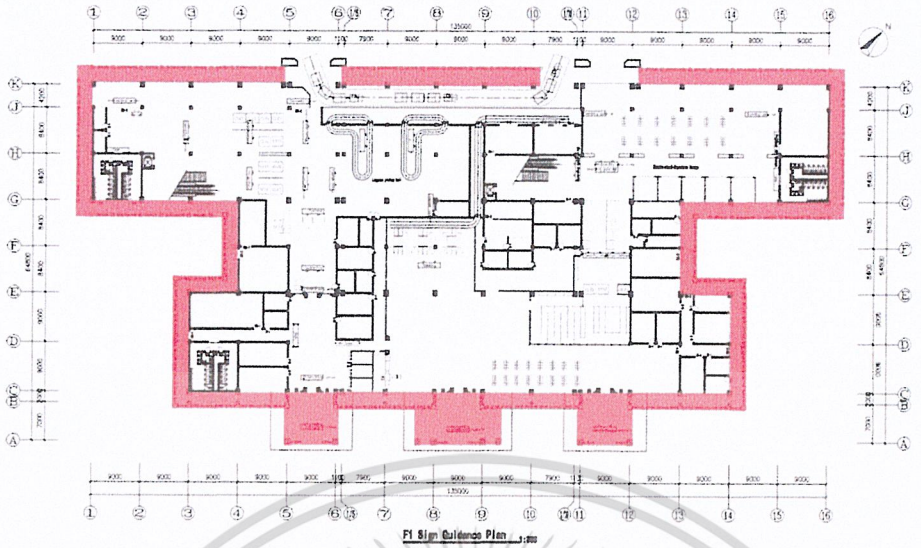

รูปที่ 5.3 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 1

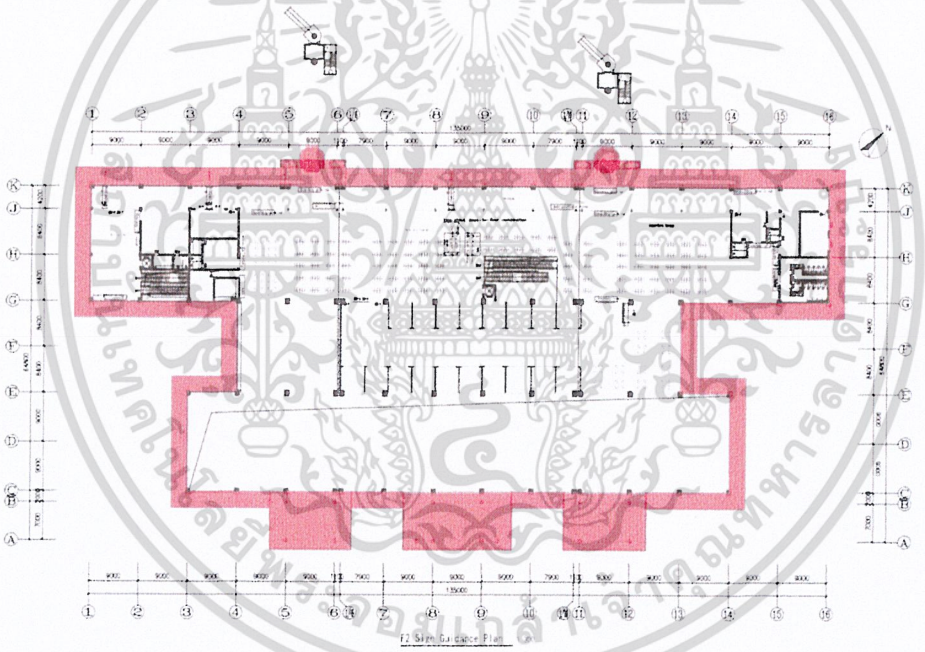

รูปที่ 5.4 แผนผังชั้น 2 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 1

2. แนวทางในการออกแบบปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม ด้านหน้าอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง แบบที่ 1 ตามแนวคิดรูปแบบสถาปัตยกรรมหลวงพระบางร่วมสมัยใหม่ ให้เหมาะสมแก่การเป็นประตูแรกที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว แขกคนสำคัญที่มาเยือนเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ได้นำเอาเอกลักษณ์ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิม วัดเชียงทอง มาสะท้อนอยู่ในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เน้นความเรียบง่าย ความอ่อนช้อย ความหนักแน่น และความเบาบาง ผสมผสานกันให้เกิดรูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของหลวงพระบาง โดยกำหนดเอารูปทรงหลังคาที่อ่อนช้อยงดงามของสิม วัดเชียงทอง เป็นแนวคิดหลักประยุกต์ สู่การออกแบบรูปทรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปัตยกรรม และตกแต่งเปลือกอาคารในรูปแบบสมัยใหม่ที่เรียบง่าย ยึดถือเค้าโครงทางสถาปัตยกรรมเดิมทุกอย่าง ทำลายจุดที่แข็งกระด้าง และสิ่งที่ไม่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางออก เปลี่ยนแทนด้วยความเรียบง่ายอ่อนช้อยที่แฝงด้วยเอกลักษณ์ของสิมวัดเชียงทอง ออกแบบซุ้มประตูทางเข้า-ออกอาคารใหม่ แสดงในรูปที่ 5.3 โดยเพิ่มความยาวของช่องประตูให้มีสัดส่วนความยาวมากขึ้น เปลือกอาคารตกแต่งด้วยรูปทรงหน้าจั่วแบบสิมวัดเชียงทอง ที่สร้างเป็นเส้นสายให้มีความสวยงาม และนำมาเรียงรายล้อมอาคารด้านหน้า ประกอบกับการดัดแปลงลวดลายเสาสิมวัดเชียงทอง ก่อให้เกิดเป็นจังหวะซ้ำกัน ที่มีความเบาบางในแนวนอนตามความยาวของอาคารด้านหน้า ให้ดูมีเสน่ห์ที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองร่วมสมัย กลายเป็นความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรม ให้แก่อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

รูปที่ 5.5 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 1 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

3. แนวทางในการออกแบบปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม ด้านหลังอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง หรือด้านที่เชื่อมต่อสู่เครื่องบิน ดังแสดงใน รูปที่ 5.4 ในส่วนนี้ได้ยึดถือเค้าโครงอาคารเดิมไว้ทุกอย่าง ทำลายจุดที่แข็งกะด้าง และสิ่งที่ไม่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางออก เปลี่ยนแทนด้วยความเลียบง่าย อ่อนช้อยที่แฝงด้วยเอกลักษณ์ของสิมวัดเชียงทอง สร้างเป็นจุดเด่นให้แก่อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง โดยใช้แนวคิดที่ต่างจากรูปด้านหน้า คือการนำซุ้มประตูทางเข้าวัดเชียงทอง ที่มีความหมายตามความเชื่อของคนลาวในเมื่อก่อนว่า วัดเชียงทองเป็นวัดประตูเมือง กษัตริย์ทุกพระองค์เสด็จประพาส และเสด็จมาถึง ตัวเมืองหลวงพระบางต้องผ่านวัดเชียงทองทุกครั้ง เพื่อขอพร ผู้วิจัยเห็นความสำคัญดังนั้น จึ่งนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ เป็นซุ้มประตูทางเข้า-ออก จากตัวอาคารสู่เครื่องบิน แทนด้วยความหมายการให้พรที่ดีแก่การเดินทางมาถึงและการเดินทางออกจากตัวเมืองหลวงพระบาง เปลือกอาคารได้ใช้แนวคิดจากบัวหัวเสาของสิม วัดเชียงทอง มาประยุกต์ให้มีความเรียบง่ายตามรูปแบบของกลีบบัว เรียงรายโอบอ้อมตัวอาคาร มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นัยสำคัญให้แก่อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เคียงคู่กับความสวยงามที่เป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง

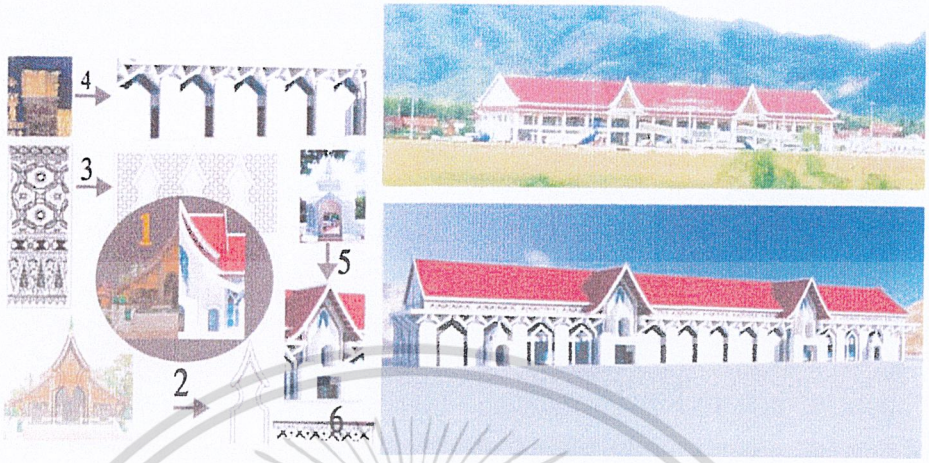

รูปที่ 5.6 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 1 ทัศนียภาพด้านหลังอาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.1.2. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมแบบที่ 2

1. แนวทางในการออกแบบปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง การจัดแผนผังในแบบที่ 2 ได้ยึดถือเค้าโครงเดิมทุกประการ แต่งเติมทางเข้าด้านหน้าอาคาร ด้วยซุ้มประตูทางเข้าสิมวัดเชียงทอง เพื่อให้การออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม มีความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบาง เหมาะสมแก่การเป็นประตูเมืองสู่การท่องเที่ยว ต้อนรับแขกคนทั้งภายใน และต่างด้าว และสอดคล้องกับการศึกษารูปแบบสถาปัตยกรรม และงานศิลปกรรมจากสิม วัดเชียงทอง

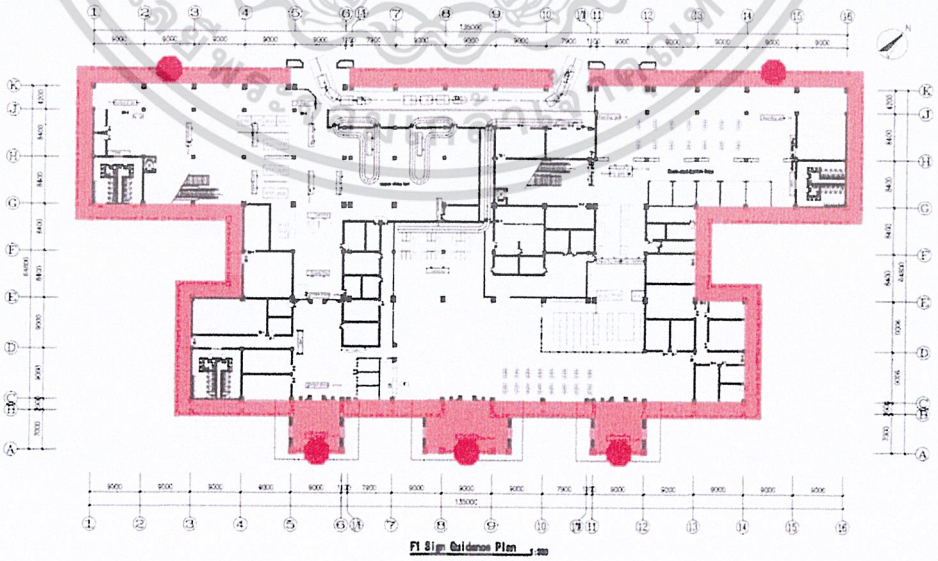

รูปที่ 5.7 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

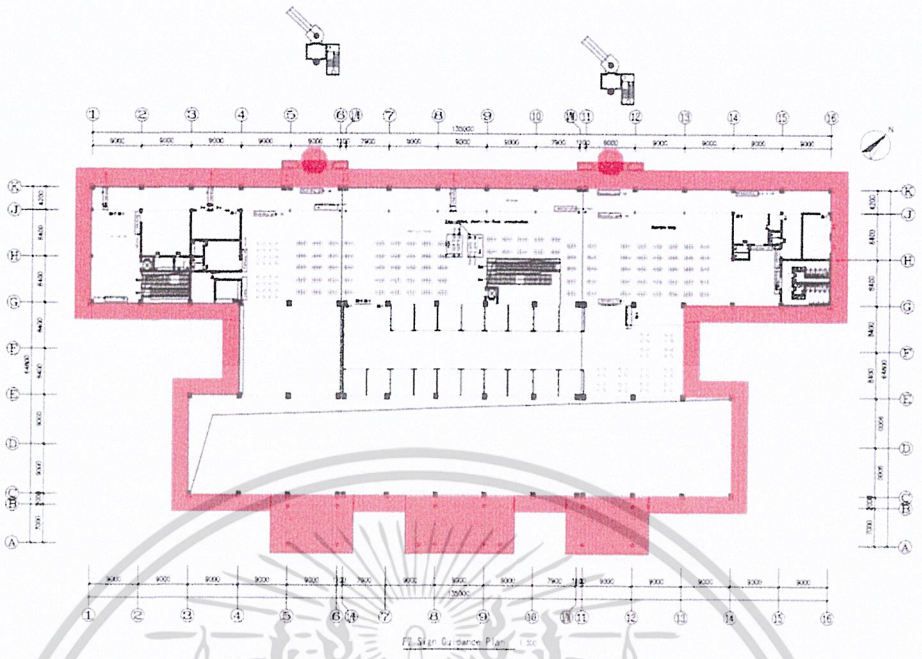

รูปที่ 5.8 แผนผังชั้น 2 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม แบบที่ 2

2. แนวทางในการออกแบบปรังปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมสนามบินนานาชาติ หลวงพระบาง แบบที่ 2 ได้รับการพัฒนารูปแบบ จากแบบแรก และนำใช้แนวคิดเดิมที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของสิมวัดเชียงทอง ซึ่งนำเอาความอ่อนช้อยรูปทรงของหลังคาสิม วัดเชียงทอง และลวดลายเสา กลีบบัวหัวเสา มาประยุกต์ให้เกิดความเรียบง่าย หนักแน่น เบาบาง ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ดังแสดงใน รูปที่ 5.5 และ 5.6 สร้างความโดดเด่นด้วยซุ้มประตูทางเข้าวัดเชียงทอง ทำให้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางกลายเป็นประติมากรรม ที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ในทุกมุมมองและเปลือกอาคารโดยรอบ ได้ออกแบบโดยใช้ศิลปกรรมของกลีบบัวหัวเสาสิมวัดเชียงทอง

รูปที่ 5.9 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 2 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

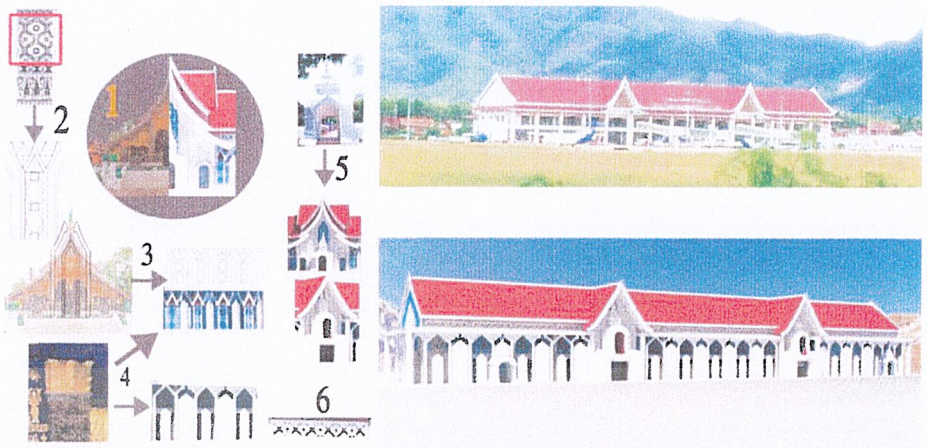

รูปที่ 5.10 แนวทางการปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบที่ 2 ทัศนียภาพด้านหลังอาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง

สำหรับรูปด้านหลังผู้ออกแบบได้พัฒนาเปลือกอาคารจากแนวคิดกลีบบัวหัวเสาสิม วัดเชียงทอง ให้มีความเบาบาง สร้างความโดดเด่นมากกว่าแบบที่ 1 สำหรับรูปทรงของหลังคาได้นำเอารูปทรงหลังคาที่อ่อนช้อยงดงามของสิมวัดเชียงทอง เป็นแนวคิดหลักประยุกต์ ด้วยการสร้างป้านลมใหม่ ต่อเติมหลังคาให้มีมุกที่อ่อนช้อย และมีความเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทอง เสริมสร้างจุดเด่นด้วยซุ้มประตูทางเข้าวัดเชียงทอง ให้มีเอกลักษณ์แห่งความเป็นหลวงพระบาง โดยยึดถือเค้าโครงทางสถาปัตยกรรมเดิมทุกอย่าง ทำลายจุดที่มีลักษณะแข็ง และสิ่งที่ไม่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบางออก เปลี่ยนแทนด้วยความเรียบง่ายอ่อนช้อยที่แฝงด้วยเอกลักษณ์ของสิมวัดเชียงทอง กลายเป็นจุดเด่นของสถาปัตยกรรมให้แก่อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2 การพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายใน สนามบินนานาชาติ หลวงพระบาง

จากผลการสรุปแบบสอบถามผู้นำใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เห็นได้ว่าความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกันตามพฤติกรรมของผู้นำใช้อาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบางที่เห็นได้ชัดเจน คือจิตกรรมฝาผนังลายทองคำเปลว และกระจกสี ของสิม และหอไห้วพระไสยาสน์ หอไหว้พระม่าน ของวัดเชียงทอง และสัมภาษณ์สอบถามผู้เชียวชาญคนลาว มีความคิดเห็นว่าการนำเอาศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมวัดเชียงทองมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ ควรให้มีความร่วมสมัยมากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงการทำลายศิลปกรรมทางพุธทศาสนาของหลวงพระบาง และการนำเสนอภาพต่อไปนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแนวทางการออกแบบ ตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.1. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1

1. แนวทางในการออกแบบปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายใน ห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยทำการจัดวางแผนผังในส่วนที่เป็นห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า ให้มีความสดวกสายบาย โดยแยกพื้นที่ระหว่างห้องโถงต้อนรับ และห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า สร้างพื้นที่กั้นด้วยธนาคาร และร้านแลกเปลี่ยนเงินตา นำเอาความเป็นเอกลักษณ์ศิลปกรรม สถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองมาออกแบบให้เหมาะสมแก่การเป็นประตูเข้าสู่การท่องเที่ยว ต้อนรับแขกคนทั้งภายในและต่างด้าว

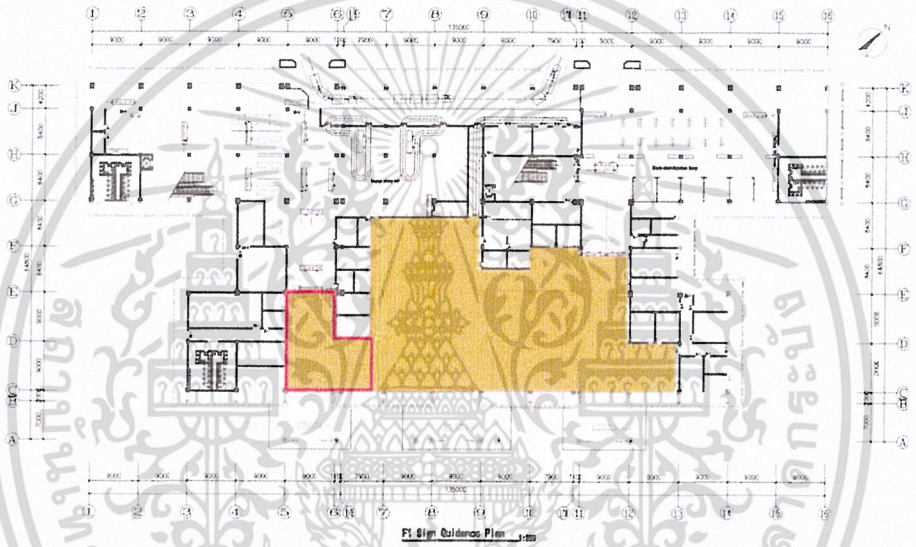

รูปที่ 5.11 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้า แบบที่ 1

2. แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดรูปแบบเดียวกันกับการออกแบบปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม เพื่อสร้างความสอดคล้องที่เชื่อมโยงกัน คือความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองและประยุกต์ให้เกิดความร่วมสมัย และดูเรียบแต่ยังสะท้อนคุณค่างานศิลปกรรมที่มีเอกลักษณ์ชองช่วงหลวงพระบาง ประกอบมีรูปทรงหลังคาอันอ่อนช้อย ฝ้าเพดาน การใช้ซุ้มประตูทางเข้าหลักของสิมวัดเชียงทอง ลวดลายจิตกรรมฝาผนังติดทองคำเปลว มาประยุกต์ให้เกิดความเรียบง่ายแต่หนักแน่น ในบางจุดก็จะแสดงถึงความอ่อนเบาตามรูปแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ผู้วิจัยเลือกใช้โทนสีขาวเป็นสีหลักเพื่อให้ดูสะอาดโปร่ง และตัดด้วยโทนสีแดง สีส้ม สีเทา สร้างความโดดเด่นด้วยซุ้มประตู้ทางเข้าหลักสิมวัดเชียงทอง เป็นจุดนำสายตา ที่ล้อมรอบด้วยหน้าจั่วและกนกในรูปทรงหลังคาสิมวัดเชียงทอง แยกส่วนพื้นที่ด้วยกระจก ทำให้พื้นที่ห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าจุดนี้ ดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คล้ายเหมือนมีประติมากรรมสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ในแบบเอกลักษณ์ศิลปะของสิมวัดเชียงทอง ฝ่าผนังด้านบนสองข้างเป็นภาพแต้มสีเหลืองทอง ในพื้นสีเทา แสดงเรื่องราวตัวเมืองหลวงพระบางในปัจจุบัน ฝ้าเพดานสีแดงในรูปสี่เหลี่ยมเจาะช่องลึกที่คลุมด้วยแสงไฟประดิษฐ์ ดังแสดงในรูปที่ 5.8 และ 5.9

รูปที่ 5.12 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

รูปที่ 5.13 ทัศนียภาพเปรียบเทียบ แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในด้านหลัง และด้านหน้าห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 1 อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.2. แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2

1. แนวทางในการออกแบบปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายใน ห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ในแบบที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบที่1 โดยการขยับพื้นที่ห้องโถง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้กว้างกว่าเดิม ให้มีความโอ่โถงสดวกสายบาย นำเอาความเป็นเอกลักษณ์ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม สิมวัดเชียงทอง มาประยุกต์ออกแบบให้เหมาะสมแก่การเป็นประตูเข้าสู่การท่องเที่ยว ต้อนรับแขกคน ทั้งภายใน และต่างด้าว

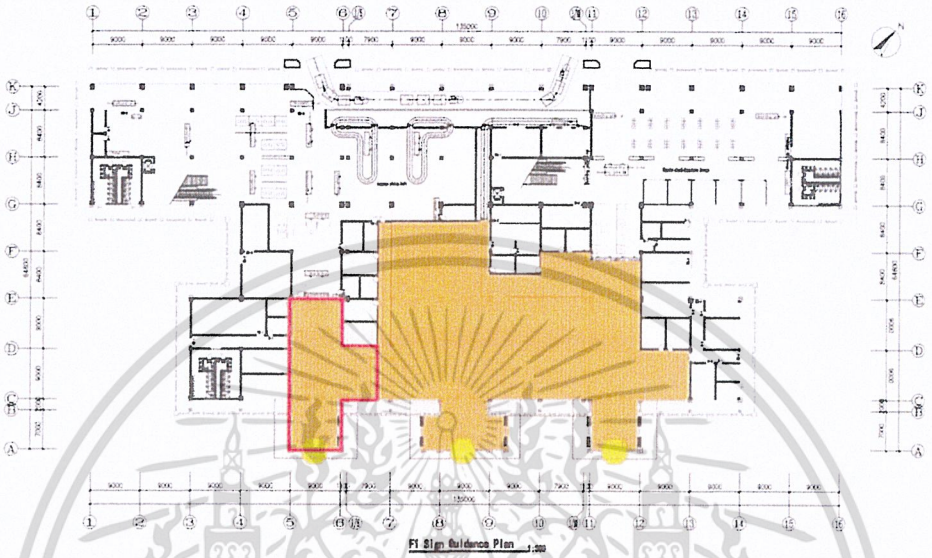

รูปที่ 5.14 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้า แบบที่ 2

2. แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เป็นการพัฒนาจากแบบที่1 ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดรูปแบบเดิม คือความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองร่วมสมัยใหม่ ให้ดูเรียบในลักษณะร่วมสมัยแต่มีเอกลักษณ์ของศิลปกรรมแบบหลวงพระบาง และนำรูปทรงหลังคาอันอ่อนช้อย ผ้าเพดาน ซุ้มประตูทางเข้าหลัก สิมวัดเชียงทอง ลวดลายจิตกรรมฝาผนังติดทองคำเปลว มาประยุกต์ให้เกิดความน่าสนใจแต่ลดทอนเพื่อให้เกิดความเรียบง่ายขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้สึก หนักแน่น แต่มีก็มีความโปร่งเบา ตามรูปแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย ใช้โทนสีขาวเป็นเป็นสีหลักเพื่อให้ดูสะอาดและโปร่ง ตัดด้วยโทนสีแดง บนฝ้าเพดานทำหลุมฝ้าเป็นรูปสี่เหลี่ยมภายในช่องสี่เหลี่ยมขิงหลุมฝ้าซ่อนแสงไฟประดิษฐ์ ผนังด้านซ้างใช้สีเทาเข้มบนพื้นและมีการเขียนลายแต้มภาพฝาผนังด้านบน ในมุมมองด้าน 1 สร้างความโดดเด่นด้วยซุ้มประตูทางเข้าหลักสิมวัดเชียงทอง เป็นจุดนำสายตาและเสริมด้วยกรอบด้านหลังซุ้มประตูในรูปทรงหน้าจั่วสิมวัดเชียงทอง และประดับลวดลายฝาผนังด้วยลายแจกันดอกไม้ (ลายหม้อน้ำปูรณฆฎะ) ที่สื่อความหมายการให้พร ทำให้พื้นที่ห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าจุดนี้ ดูคล้ายเหมือนมีประติมากรรมสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ในแบบเอกลักษณ์ศิลปะของสิมวัดเชียงทอง ดังแสดงในรูปที่ 5.10 และ 5.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

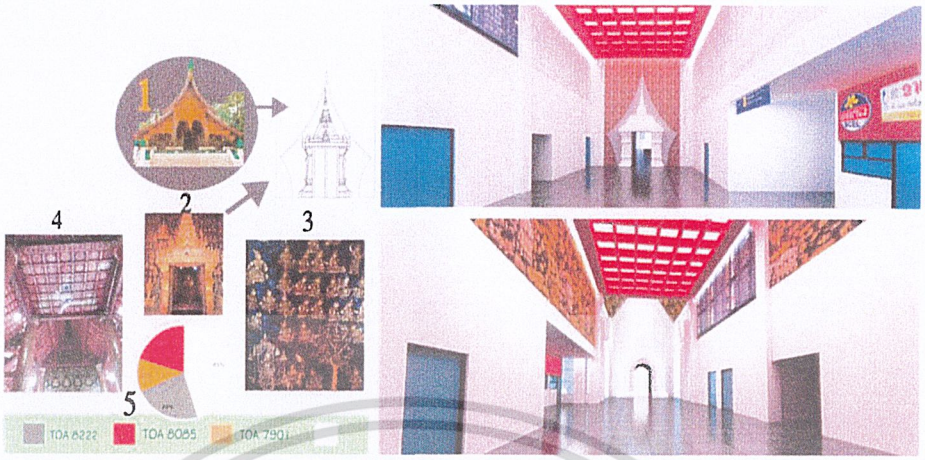

รูปที่ 5.15 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

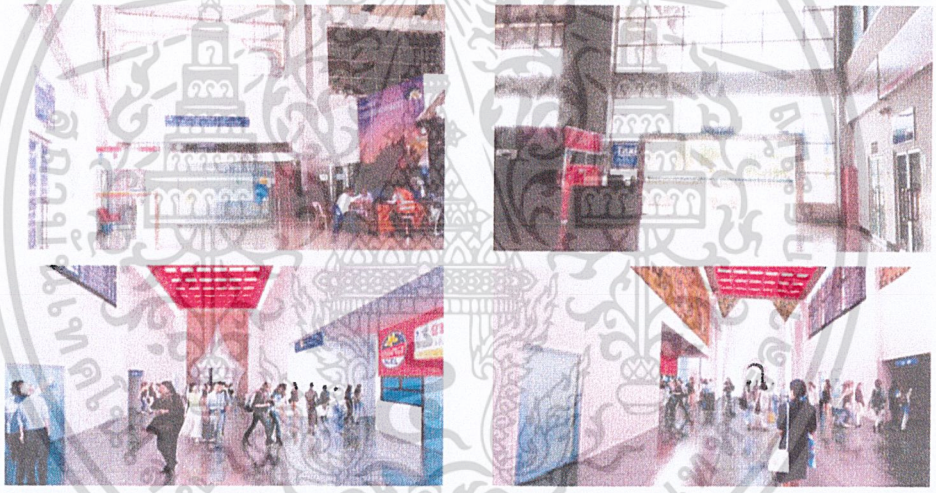

รูปที่ 5.16 ทัศนียภาพเปรียบเทียบ แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในด้านหลัง และด้านหน้าห้องโถงผู้โดยสารขาเข้าแบบที่ 2 อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.3 แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 1

1. แนวทางในการออกแบบปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายใน ห้องโถงต้อนรับ อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ในแบบที่ 1-3 ผู้วิจัยได้ทำการจัดวางแผนผังในส่วนที่เป็นห้องโถงต้อนรับ ให้มีความสดวกสายบาย โดยแยกพื้นที่ระหว่างห้องโถงต้อนรับ และห้องโถงผู้โดยสารขาเข้า สร้างพื้นที่กั้นเป็นจุดต้อนรับสอบถาม ทำให้พื้นที่ห้องโถงต้อนรับโอ่โถงกว้างโล่งสบาย และจัดแบ่งพื้นที่ตรวจคนเข้า-ออกเมือง ด้วยฝาผนังกระจกใส และรองรับการนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ศิลปกรรมสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองมามาประยุกต์ ออกแบบให้มีความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

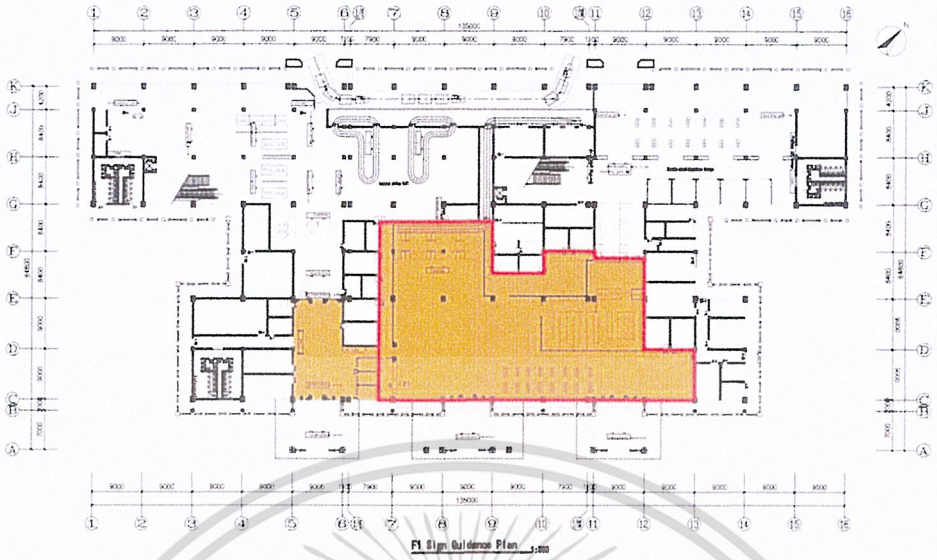

รูปที่ 5.17 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้า แบบที่ 1-3

2. แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับผู้โดยสารขาออกของ อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคิดรูปแบบเดียวกันกับการออกแบบปรับปรุงรูปทรงสถาปัตยกรรม เพื่อสร้างความสอดคล้องที่เชื่อมโยงกัน คือความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองที่ร่วมสมัย ให้ดูเรียบแต่มีเอกลักษณ์ขอศิลปกรรมแบบหลวงพระบาง โดยใช้ลวดลายจิตกรรมฝาผนังติดทองคำเปลว รูปทรงหลังคาอันอ่อนช้อย ฝ้าเพดานซุ้มประตูทางเข้าหลัก และ รูปแบบเสาราวระเบียงทางเข้าสิมวัดเชียงทอง นำมาประยุกต์ให้เกิดความเรียบง่ายและร่วมสมัยขึ้น ใช้ด้วยโทนสีขาวเป็นสีหลักเพื่อให้ดูสะอาดและมีความโปร่งสบาย ตัดด้วยโทนสีเหลือง และสีเทาเข้มของภาพแต้มสี บอกเล่าเรื่องราวงานบุญประเพณีแข่งเรือเดือน 9 และภาพตัวเมืองหลวงพระบางในปัจจุบัน การตกแต่งฝ้าเพดาน จะทำเป็นหลุมฝ้าลักษณะตะแกรงคล้ายกระทงฝ้าในสิม โดยทำเป็นสีแดง ในรูปสี่เหลี่ยมเจาะช่องลึกที่ซ่อนแสงไฟประดิษฐ์ ตัดกับพื้นกระเบื้องสีเทาเข้ม ฝากระจกกั้นพื้นที่ใช้สอยของผู้โดยสารทำเป็นเสาแปดเหลี่ยมยอดรูปดอกบัวตูม ที่นำมาจากเสาราวระเบียงทางเข้าสิมวัดเชียงทอง ให้ดูโล่ง ตกแต่งซุ้ประตู้ทางเข้าหลักสิมวัดเชียงทอง เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างห้องโถงต้อนรับและโถงขาเข้าของผู้โดยสาร ทำให้พื้นที่ห้องโถงรองรับผู้โดยสารจุดนี้โดดเด่นโอ่โถง ในแบบเอกลักษณ์ศิลปะของสิมวัดเชียงทอง ดังแสดงในรูปที่ 5.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

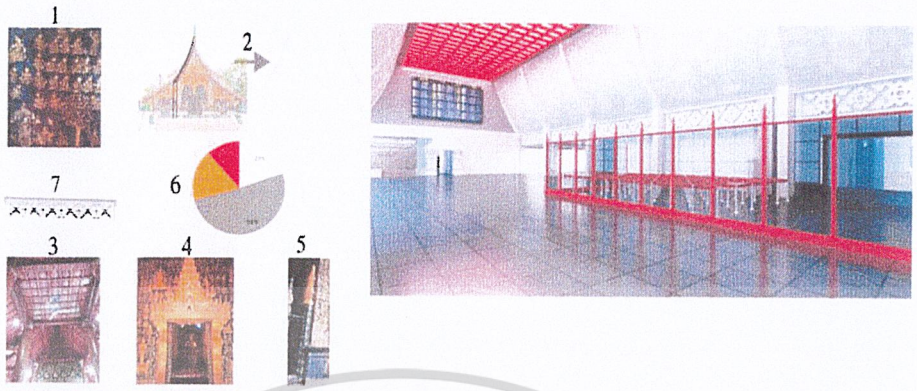

รูปที่ 5.18 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 1 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

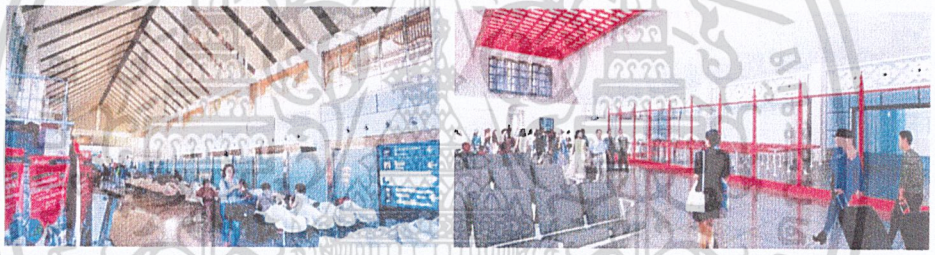

รูปที่ 5.19 ทัศนียภาพเปรียบเทียบแบบเก่า-แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 1 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.4 แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 2

แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงต้อนรับผู้โดยสารอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบแรกในจุดผนังกั้นพื้นที่การใช้สอยของผู้โดยสาร ด้วยการสร้างฐานยกสูงในแบบของฐานสิมวัดเชียงทอง เพื่อป้องกันการกระแทกและสร้างความสวยงามในแบบศิลปะวัดเชียงทอง และในผนังส่วนบนเหนือฐานขึ้นไปยังเป็นผนังกระจกใส เพื่อให้ผู้โดยสารและผู้มารับ-ส่งยังสามารถมองเห็นกันได้ ดังแสดงในรูปที่ 5.13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

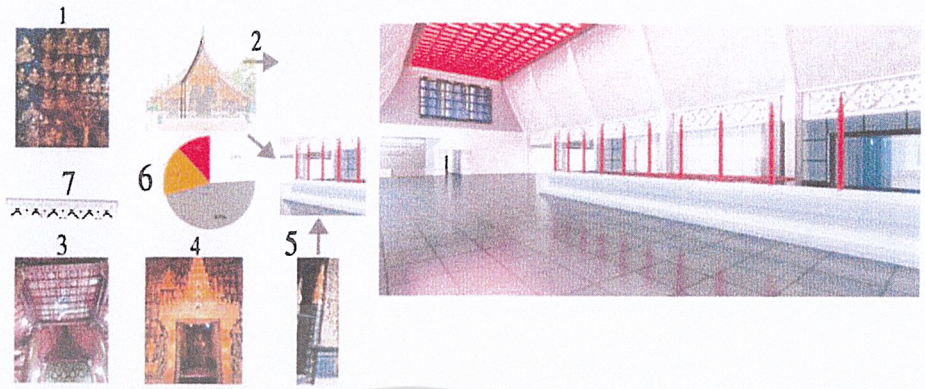

รูปที่ 5.20 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 2 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

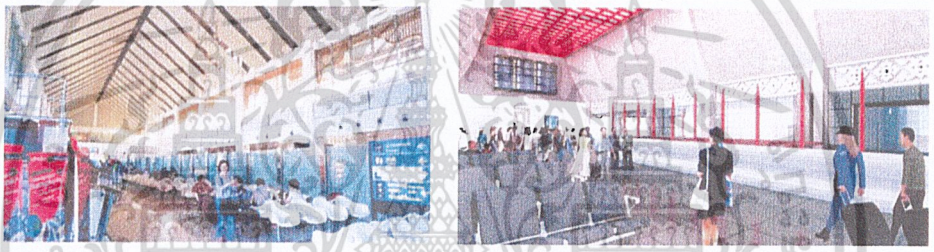

รูปที่ 5.21 ทัศนียภาพเปรียบเทียบแบบเก่า-แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 2 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.5 แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 3

แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบแรกด้วยการเพิ่มจิตรกรรมฝาผนังตามลักษณะของจิตรกรรมฝาผนังในสิมของวัดเชียงทอง เป็นเรื่องราวเต็มฝาผนังด้านบน ด้วยทองพื้นสีดำ โดยจะใช้เรื่องราวของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมและสถานที่สำคัญในเมืองหลวงพระบางมาเป็นตัวดำเนินเรื่องของจิตรกรรมฝาผนัง และเพื่อให้เป็นจุดพักสายตาของผู้คน และจุดฝากั้นพื้นที่การใช้สอยของผู้โดยสาร ด้วยการสร้างฐานยกสูงด้านบนเป็นผนังกระจกในแบบผสมผสานยกพื้นเรียบประดับลายบัวด้านบน เพื่อป้องกันการกระแทกและสร้างความสวยงามในแบบศิลปะวัดเชียงทอง ดังแสดงในรูปที่ 5.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

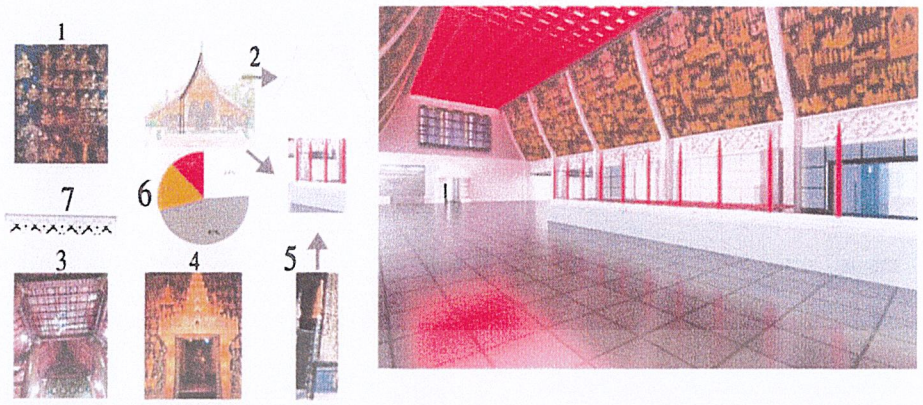

รูปที่ 5.22 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 3 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

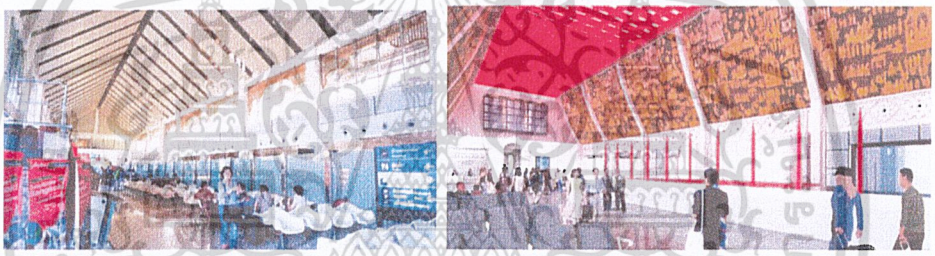

รูปที่ 5.23 ทัศนียภาพเปรียบเทียบ แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 3 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.6 แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 4

1. แนวทางในการออกแบบปรังปรุงสถาปัตยกรรมภายใน ห้องโถงต้อนรับ อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ในแบบที่ 4 - 5 ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบ 1-3 โดยการขยับจุดระเบียงทางเข้าให้เป็นโถงต้อนรับ สวนแรก เพื่อให้ดูโอโถง และรองรับการนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ศิลปกรรม สถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองมามาประยุกต์ ออกแบบให้มีความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

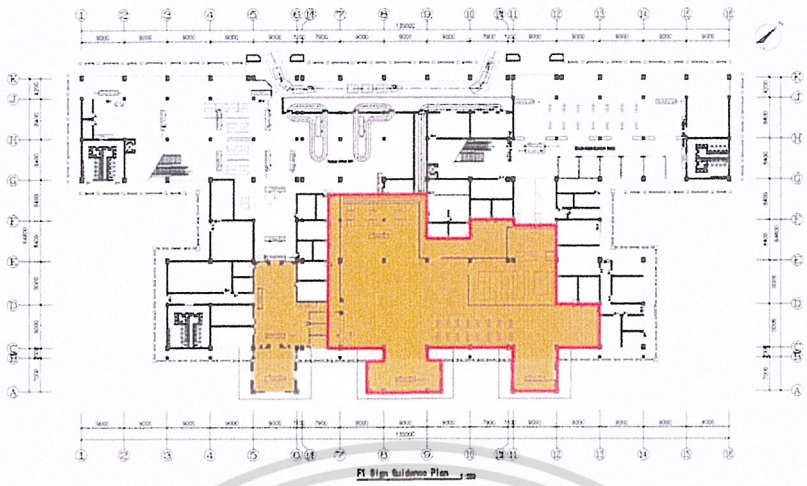

รูปที่ 5.24 แผนผังชั้น 1 แสดงพื้นที่ออกแบบแนวทางในการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงขาเข้า แบบที่ 4-5

2. แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกของ อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบที่ 3 ด้วยการใช้จิตรกรรมฝาผนังตามรูปแบบภายในสิม วัดเชียงทอง และสร้างกรอบภาพโดยรอบ เพื่อจำกัดขอบเขตของภาพและสร้างให้ภาพมีลักษณะเหมือนภาพประดับผนัง โดยกรอบจะเป็นสีขาวตัดกับตัวภาพจิตรกรรมที่เป็นสีดตัวลายเป็นสีทอง และมีการยกกรอบภาพให้สูงขึ้นจากระนาบฝ้าและซ่อนไฟ LED ไว้ด้านหลัง เพื่อให้ภาพดูเป็นจุดเด่นมากขึ้นและเป็นจุดพักสายตาของผู้คน ส่วนด้านล่างของภาพมีการตกแต่งเพื่อปกปิดช่องของตัวเป่าลมของเครื่องปรับอากาศด้วยลายคอกไม้แบบศิลปกรรมวัดเชียงทอง ดังแสดงในรูปที่ 5.15

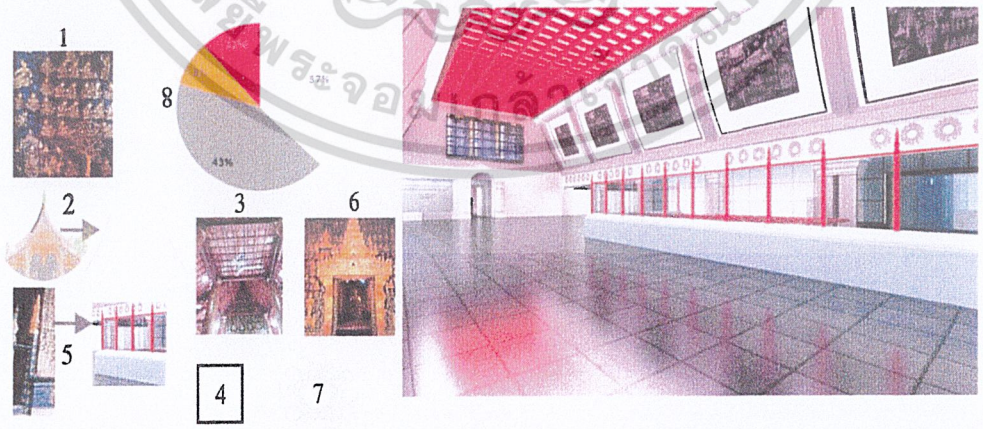

รูปที่ 5.25 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 4 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.26 ทัศนียภาพเปรียบเทียบ แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 4 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

5.2.7 แนวทางการพัฒนารูปแบบสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 5

1. แนวทางในการออกแบบตกแต่งและปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ผู้วิจัยได้พัฒนาจากแบบที่ 4 ด้วยการแต้มเรื่องราวฝาผนังด้านบน ที่นำแนวคิดมาจากแบบโครงหลังคาสิมวัดเชียงทอง สร้างเป็นจังหวะด้วยโทนสีขาวตัดกับโทนสีเหลืองพื้นสีเทาเข้ม เพื่อสร้างให้รูปจิตกรรมโดดเด่น ด้วยสีขาวพื้นสีเทาเข้ม เพื่อให้ภาพเรื่องราวมีลักษณะเป็นจังหวะซ้ำๆ และสามารถเป็นจุดพักสายตาของผู้คน ส่วนด้านล่างของภาพมีการตกแต่งเพื่อปกปิดช่องของตัวเป่าลมของเครื่องปรับอากาศด้วยลายคอกไม้แบบศิลปกรรมวัดเชียงทอง ดังแสดงในรูปที่ 5.16

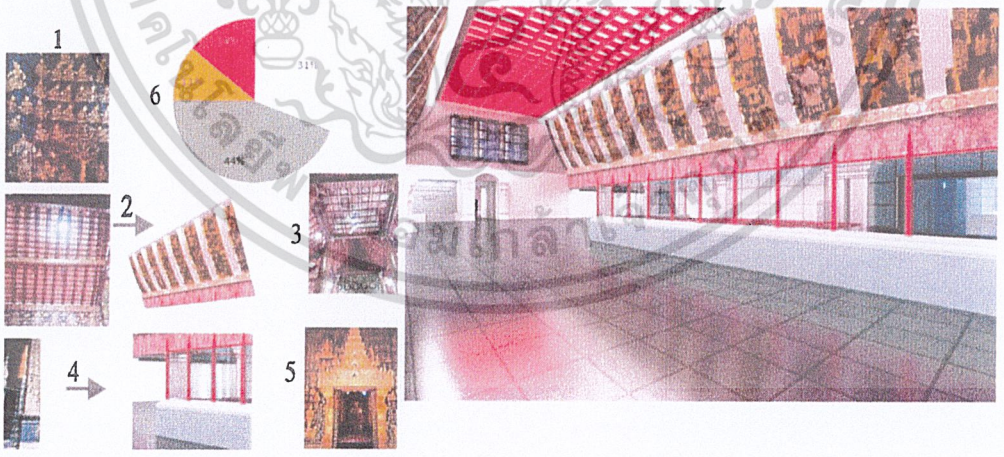

รูปที่ 5.27 ทัศนียภาพแนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 5 อาคาร สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

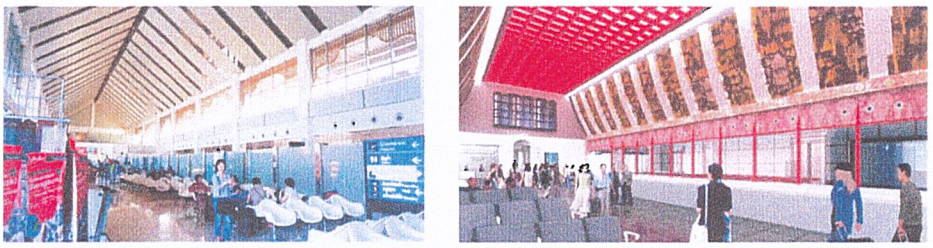

รูปที่ 5.28 ทัศนียภาพเปรียบเทียบ แนวทางการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในห้องโถงผู้โดยสารขาออกแบบที่ 5 อาคาร สนามบินสากลหลวงพระบาง

5.3 บทสรุป และการนำไปใช้

จากผลการวิจัยนำมาสู่การออกแบบ โดยผ่านความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนลาวทั้งสามท่าน ผู้วิจัยสามารถสรุป และการนำไปใช้มีดังนี้

1. จากการสร้างแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน ให้มีความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมของสิมวัดเชียงทองนั้น ผู้เชี่ยวชาญคนลาวทั้งสามท่านได้ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่าการนำเอาแนวคิดไปออ กแบบในอาคารสาธารณะโดยที่ไม่ได้ประยุกต์ใช้ในการออกแบบ เห็นว่าไม่เหมาะสมเป็นอย่างมาก

2. การนำเอาศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิมวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้ในงานออกแบบอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เป็นเรื่องที่ท้าท้ายต่อแนวคิดเป็นอย่างมาก หากว่าเราไม่เข้าใจกฎระเบียบข้อห้ามของมรดกหลวงพระบาง ซึ่งการนำแนวคิดไปใช้ไม่ถูกวิธี ทำให้สิ่งที่มรดกอนุรักษ์เสื่อมเสีย ส่งผลต่อการดูแลคุ้มครองเป็นอันมาก ดังนั้นการนำเอาแนวคิดศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมของสิมวัดเชียงทองไปนำใช้ควรศึกษาเทคนิค และวิธีการที่จะนำไปใช้ให้มีความละเอียดอ่อน และผ่านการเห็นดีจากห้องการมรดกจังหวัดหลวงพระบาง และ แผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยวให้ชัดเจนก่อนที่จะนำเผยแผ่ออกสู่สายตาผู้คนในที่สาธารณะ ควรคำนึงถึงกฎระเบียบข้อห้ามในความเป็นเอกลักษณ์ของสิ่งนั้นบ้าง เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลดีต่อการออกแบบ และไม่มีผลกระทบตามมา

3. ข้อมูลจากการศึกษาสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทองเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อแนวทางการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ทำให้รับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับการนำไปใช้ให้เกิดผลดีเช่น การนำเอาแนวคิดจากจิตรกรรมฝาผนังสิมวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้เช่น การนำเทคนิคการปิดทองคำเปลวบนสีน้ำเกี้ยง หรือ(น้ำรัก) ไปใช้ในภาพจิตกรรมรูปแบบใหม่ หรือควรใช้โครงสีที่แตกต่าง ไม่ควรนำเอาโครงสีสิมวัดเชียงทองไปโดยตรง เพราะว่าเป็นการแตะต้องถึงความเป็นเอกลักษ์ และทำลายความหน้าเชื่อถือลง โดยที่ไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา และมรดกหลวงพระบางก็มีกฎระเบียบคุ้มครองอยู่แล้ว เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. พฤติกรรม และความต้องการของผู้ใช้บริการ และผู้ให้บริการก็มีส่วนในการกำหนดรูปแบบสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน

5. การกำหนดรูปแบบการออกแบบสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายใน ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และกฎข้อบังคับต่างๆของผู้เชี่ยวชาญคนลาวทั้งสามท่าน รวมทั้งความต้องการของผู้ใช้อาคาร โดยคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ความงาม ประโยชน์ใช้สอย โครงสร้างอาคาร สภาพแวดล้อมอาคาร ระบบวิศวกรรมต่างๆ บรรยากาศที่ทำให้เกิดความประทับใจ และดึงดูดผู้ใช้บริการ

6. ข้อห้ามต่อการนำศิลปกรรม สถาปัตยกรรมวัดเชียงทองไปใช้โดยตรงในการออกแบบอาคารรูปแบบใหม่ที่ไม่ใช่วัดมีดั่งนี้ รูปทรงหลังคา ซุ้มประตูทางเข้าวัด ซุ้มประตูทางเข้าสิม ช่อฟ้า(สัตตบริพันธุ์) โง่หัวนาก(ช่อฟ้า) รูปแบบจิตกรรมฝาผนัง และโครงสีของสิมวัด

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. แนวคิดจากการศึกษาสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทอง เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของหลวงพระบาง ที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเป็นแนวทางในการออกแบบ หากพิจารณาผลในการออกแบบ ย่อมมีผลกระทบอย่างแน่นอน ทั้งนี้ การออกแบบยังมีวิธีการ ขั้นตอน การจัดการ และอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมมากกว่า

2. การออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม และสถาปัตยกรรมภายในให้มีความเป็นเอกลักษณ์นั้น การศึกษาแนวคิดสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นปัญหาสำคัญต่อการออกแบบ หากไม่พิจารณาอย่างละเอียดจะนำไปสู่ความผิดพลาด

3. ความเป็นเอกลักษณ์ของวัดเชียงทองควรได้รับการศึกษาเพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปกรรมสถาปัตยกรรมเก็บรักษาไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม ผู้โดยสารคนไทย ชุดที่.....

แบบสอบถามสัมภาษณ์

เรื่อง ความพึงพอใจในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายใน หลวงพระบาง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการรวบรวมความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความรู้สึกต่อความพึงพอใจในอาคารสนามบินสากล หลวงพระบาง ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงด้วย.

- **คำชี้แจง โปรดเขียนเติมช่องหว่างและทำเครื่องหมาย √ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน**

1. ท่านเห็นว่าภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง ให้ความรู้สึกต่อเมืองมรดกโลกหลวงพระบางหรือไม่ ?
   ( ) 1.ให้ความรู้สึกมาก ( ) 2. ให้ความรู้สึกปานกลาง ( ) 3.ไม่ให้ความรู้สึก.
2. ท่านเห็นว่าพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางให้ความรู้สึกต่อท่าน ว่าเป็นอาคารในสถานที่ไหนอย่างไร ?
   ( ) 1. เป็นอาคารสถานที่สาธารณะทั่วไป ( ) 2. เป็นอาคารสนามบินในเขตอื่น
   ( )3. เป็นอาคารสนามบินในหลวงพระบาง
3. ท่านเดินทางมาที่ขาเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ทางสายการบิน กี่ครั้ง.....
4. ท่านใช้เวลาอยู่ในอาคารสนามบินในช่วงขาเข้าเดินทางเข้ารอถ้าออกเดินทางสู่เมืองมรดกโลกหลวงพระบาง ในหนึ่งครั้ง กี่นาที.....นาที และรอถ้าในพื้นที่ห้องโถง ในหนึ่งครั้ง กี่นาที.....
5. ท่านใช้เวลาอยู่ในอาคารสนามบินในช่วงขาออกก่อนเครื่องบินจะออกเดินทาง ในหนึ่งครั้ง กี่นาที..... นาที และใช้เวลาอยู่ในพื้นที่ห้องโถงแจ่งตั๋วเดื่องบิน ในหนึ่งครั้ง กี่นาที.....
6. ท่านเห็นว่าสถานที่ใดในเมืองมรดกโลกหลวงพระบางที่สท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง
   ( ) 1. วัดเชียงทอง ( ) 2. ภูสี. ( )3.น้ำตก. ( )4.ตลาดมืด
7. ท่านรู้สึกถึงอะไรที่เป็นเอกลักษณ์ของวัดเชียงทอง
   ( ) 1. รูปวัดเชียงทอง ( ) 2. จิตรกรรมการตกแต่งลวดลายคำปลิวในฝาผนัง.
   ( )3. จิตรกรรมการตกแต่งลวดลายกระจกสีในฝาผนัง. ( )4. ลวดลายแกะสลักไม้
   ( )5. พระพุทธรูป
8. พื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางให้ความรู้สึกต่อท่านอย่างไร ?
   ( ) 1. คับแคบอึดอัด. ( ) 2.กว้างโล่งสบาย.
9. อุณหภูมิพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางสร้างความรู้สึกต่อท่านอย่างไร ?
   ( ) 1. เย็นมาก ( ) 2. เย็นสบาย ( ) 3. ร้อน ( ) 4. ร้อนมาก
10. แสงสว่างภายในพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินสากลหลวงพระบางให้ความรู้สึกต่อท่านอย่างไร ?
    ( ) 1.รู้สึกแจ้งดี บ่อจำเป็นต้องการไฟฟ้าปะดิด ( ) 2. รู้สึกแจ้ง แต่ต้องการไฟฟ้าปะดิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ	ความพึงพอใจที่เห็นด้วยต่อสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง	น้อยมาก 0	น้อย 1	ปานกลาง 2	มาก 3	มากที่สุด 4
11.	ความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง					
12.	ความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบาง					
13.	ความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมการตกแต่ง หลวงพระบาง					
14	ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง มีความเหมาะสมต่อเมืองหลวงพระบาง					

- **ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**

15. เพศ

( ) 1.ชาย, ( ) 2. หญิง

16. อายุ .....ปี

17. อาชีพ.....

18. ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ແບບສອບຖາມ ຜູ້ໂດຍສານ

ເລື່ອງ ຄວາມພຶງພໍໃຈໃນອາຄານສຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຫລວງພະບາງ

ແບບສອບຖາມນີ້ມີຈຸດມຸ້ງຫມາຍເພື່ອການຮວບຮວມຄວາມຄິດເຫັນຂອງທ່ານກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ຄວາມພຶ່ງພໍໃຈໃນອາຄານ ສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳຫລວງພະບາງ ຂໍກະລຸນາຊ່ວຍຕອບແບບສອບຖາມຕາມຄວາມເປັນຈິງດ້ວຍ

- **ຂໍ້ຊີ້ແຈງ ຈົ່ງຂຽນເຕີມຊ່ອງຫວ່າງ ແລະຕີກເຄື່ອງຫມາຍ √ ລົງໃນຊ່ອງ ( ) ທີ່ກົງກັບຄວາມເປັນຂົງຂອງທ່ານ**

1. ທ່ານເຫັນວ່າພາຍໃນອາຄານສະນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງຫລືບໍ່?
   ( ) 1. ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຫລາຍ ( ) 2. ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກປານກາງ ( ) 3. ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກ
2. ທ່ານເຫັນວ່າພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານວ່າເປັນອາຄານປະເພດໃດ ໃນສະຖານທີ່ແຫ່ງໃດ ? ມີຄວາມເປັນຫລວງພະບາງບໍ່?
   ( ) 1. ເປັນອາຄານສະຖານທີ່ ສາທາລະນະທົ່ວໄປ ( ) 2. ເປັນອາຄານສະຫນາມບິນໃນເຂດອື່ນ ( ) 3. ເປັນອາຄານສະຫນາມບິນໃນຫລວງພະບາງ
3. ທ່ານເດີນທາງມາທ່ອງທ່ຽວເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງ ໂດຍທາງສາຍການບິນຈັກຄັ້ງ.....
4. ທ່ານໃຊ້ເວລາຢູ່ໃນອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃນພື້ນທີ່ຫ້ອງໂຖງ ເພື່ອລໍຖ້າເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງ ໃນຫນຶ່ງຄັ້ງ ຈັກນາທີ.....
5. ທ່ານໃຊ້ເວລາຢູ່ໃນອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃນພື້ນທີ່ຫ້ອງໂຖງ ເພື່ອລໍຖ້າແຈ້ງປີ້ເຂົ້າສູ່ພື້ນທີ່ລໍຖ້າເຄື່ອງບິນ ໃນຫນຶ່ງຄັ້ງ ຈັກນາທີ.....
6. ທ່ານເຫັນວ່າ ສະຖານທີ່ໃດໃນເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງ ທີ່ສະທ້ອນຄວາມເປັນເອກະລັກຂອງຫລວງພະບາງ
   ( ) 1. ວັດຊຽງທອງ ( ) 2. ພູສີ ( ) 3. ນ້ຳຕົກ ( ) 4. ຕະຫລາດມືດ
7. ທ່ານຮູ້ສຶກເຖິງສິ່ງໃດທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງວັດຊຽງທອງ
   ( ) 1. ຮູບຊົງສົມວັດຊຽງທອງ ( ) 2. ລວດລາຍຕົກແຕ່ງຈິດຕະກຳຄຳປົວ ( ) 3. ລວດລາຍຕົກແຕ່ງຈິດຕະກຳແກ້ວສີ ( ) 4. ລວດລາຍແກະສະລັກໄມ້ ( ) 5. ພະພຸດທະຮູບ
8. ພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ
   ( ) 1. ຄັບແຄບອຶດອັດ ( ) 2. ກວ້າງໂລ່ງສະບາຍ
9. ອຸນຫະພູມພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບ ອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ
   ( ) 1. ເຢັນສະບາຍ ( ) 2. ຮ້ອນ ( ) 3. ຮ້ອນຫລາຍ

ເອກສານນີ້ເປັນເອກສານທີ່ສງວນໄວ້ສຳຫຣັບການໃຊ້ງານເພື່ອການສຶກษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ແສງສະຫວ່າງໃນພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ

( ) 1. ຮູ້ສຶກແຈ້ງດີ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງການໄຟຟ້າປະດິດ ( ) 2. ຮູ້ສຶກແຈ້ງ ແຕ່ຕ້ອງການໄຟຟ້າປະດິດ

	ຄວາມພຶງພໍໃຈທີ່ເຫັນດ້ວຍຕໍ່ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ໃນອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ	ຫນ້ອຍທີ່ສຸດ 0	ຫນ້ອຍ 1	ປານກາງ 2	ຫລາຍ 3	ຫລາຍທີ່ສຸດ 4
11.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳຫລວງພະບາງ					
12.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳພາຍໃນຫລວງພະບາງ					
13.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສິລະປະກຳການຕົກແຕ່ງວັດຊຽງທອງ					
14	ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ມີຄວາມເຫມາະສົມຕໍ່ເມືອງຫລວງພະບາງ					

- **ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ**

15. ເພດ

( ) 1. ຊາຍ ( ) 2. ຍິງ

16. ອາຍຸ.....ປີ

17. ອາຊີບ .....

18. ຄວາມຄິດເຫັນອື່ນໆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ຂໍຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງທີ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື

ธนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Questionnaire form

Title: The satisfied of customer to ward Architect's uniqueness of Luangprabang International Airport Terminal (internal building) In Luangprabang City

The aim of this questionnaire form is to conduct a research project on the title of satisfied of customer to ward Architect uniqueness of Luangprabang International Airport Terminal (internal building) In Luangprabang city. At the moment we would like to request your answering question in this form. All the information it will be used only for the research purpose .

Note: Please tick (√) in the box ( ) base on your opinion

1. After you see internal building of Luangprabang International Airport terminal do you have any felling an affect toward on Luangprabang traditional architect characteristics ?
   ( ) 1. Much felling ( ) 2. Neutral ( ) 3. Not at all
2. On your opinion the internal building of the Luangprabang international airport terminal is look like a ……..
   ( ) 1. Look like a public building ( ) 2. Same structure of other airport terminal
   ( ) 3. Architect uniqueness of Luangprabang
3. How many times did you travel to Luangprabang by air way ?.....
4. How long did you spend your time for check out at Luangprabang international airport for each time ……
5. How long did you spend your time for check in at Luangprabang international airport for each time ……
6. Did you notice any places or building in Luangprabang heritage town is the uniqueness of Luangprabang city?
   ( ) 1. Vat Xiengthong Temple ( ) 2. Phousi mountain stupa ( ) 3. Water fall ( ) 4. Night market
7. Did you visit Vat Xiengthong temple ? ( ) yes, ( ) no. if yes, What kind of design are uniqueness of Xiengthong temple?

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

( ) 1. The stupa of Vat Xiengthong Temple ( ) 2. Pattern of golden leave

( ) 3. Pattern of mental glass ( ) 4. Wood carving ( ) 5. Buddha statue

8. On your opinion the waiting room of the Luangprabang airport terminal is .....

( ) 1. Too small area with non-fresh air cycle ( ) 2. Large area with freshly air cycle

9. How did you fell about internal room temperature .....

( ) 1. Cool and comfortable, ( ) 2. Hot, ( ) 3. Very hot and uncomfortable,

10. How do you think about the light (brightness) in the terminal?

( ) 1.Enough brightness from outdoor ( ) 2. Need to put additional light

	Your satisfactions on design of internal terminal building	To tally un satisfied 0	un satisfied 1	Neutral 2	Satisfied 3	Extremely satisfied 4
1	The uniqueness of Architecture of Luanprabang design					
2	The uniqueness of Architecture in Luangprabang City					
3	The uniqueness of Interior Art same design with Vat Xiengthong temple					
4	Comfortable of waiting room					

11. Personal information

1) Gender ( ) Male ( ) Female

2) Age .....

3) Occupation .....

12. Do you have any comment about Luangprabang international airport terminal structure

.....

.....

.....

.....

Thank you very much for your corporation !

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ແບບສອບຖາມ ພະນັກງານ

ເລື່ອງ ຄວາມພຶງພໍໃຈໃນອາຄານສຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຫລວງພະບາງ

ແບບສອບຖາມນີ້ມີຈຸດມຸ້ງຫມາຍເພື່ອການຮວບຮວມຄວາມຄິດເຫັນຂອງທ່ານກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ຄວາມພຶ່ງພໍໃຈໃນອາຄານ ສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳຫລວງພະບາງ ຂໍກະລຸນາຊ່ວຍຕອບແບບສອບຖາມຕາມຄວາມເປັນຈິງດ້ວຍ

- **ຂໍ້ຊີ້ແຈງ ຈົ່ງຂຽນເຕີມຊ່ອງຫວ່າງ ແລະຕີກເຄື່ອງຫມາຍ √ ລົງໃນຊ່ອງ ( ) ທີ່ກົງກັບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ່ານ**

1. ທ່ານເຫັນວ່າພາຍໃນອາຄານສະນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງຫລືບໍ່?
   ( ) 1. ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຫລາຍ ( ) 2. ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກປານກາງ ( ) 3. ບໍ່ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກ
2. ທ່ານເຫັນວ່າພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານວ່າເປັນອາຄານປະເພດໃດ ໃນສະຖານທີ່ແຫ່ງໃດ ? ມີຄວາມເປັນຫລວງພະບາງບໍ່?
   ( ) 1. ເປັນອາຄານສະຖານທີ່ ສາທາລະນະທົ່ວໄປ ( ) 2. ເປັນອາຄານສະຫນາມບິນໃນເຂດອື່ນ ( ) 3. ເປັນອາຄານສະຫນາມບິນໃນຫລວງພະບາງ
3. ທ່ານເຫັນວ່າ ສະຖານທີ່ໃດໃນເມືອງມໍລະດົກໂລກຫລວງພະບາງ ທີ່ສະທ້ອນຄວາມເປັນເອກະລັກຂອງຫລວງພະບາງ
   ( ) 1. ວັດຊຽງທອງ ( ) 2. ພູສີ ( ) 3. ນ້ຳຕົກ ( ) 4. ຕະຫລາດມືດ
4. ທ່ານຮູ້ສຶກເຖິງສິ່ງໃດທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງວັດຊຽງທອງ
   ( ) 1. ຮູບຊົງສີມວັດຊຽງທອງ ( ) 2. ລວດລາຍຕົກແຕ່ງຈິດຕະກຳຄຳປິວ ( ) 3. ລວດລາຍຕົກແຕ່ງຈິດຕະກຳແກ້ວສີ ( ) 4. ລວດລາຍແກະສະລັກໄມ້ ( ) 5. ພະພຸດທະຮູບ
5. ພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ
   ( ) 1. ຄັບແຄບອຶດອັດ ( ) 2. ກວ້າງໂລ່ງສະບາຍ
6. ອຸນຫະພູມພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບ ອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ
   ( ) 1. ເຢັນສະບາຍ ( ) 2. ຮ້ອນ ( ) 3. ຮ້ອນຫລາຍ
7. ແສງສະຫວ່າງໃນພື້ນທີ່ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງໃຫ້ຄວາມຮູ້ສຶກຕໍ່ທ່ານແນວໃດ
   ( ) 1. ຮູ້ສຶກແຈ້ງດີ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງການໄຟຟ້າປະດິດ ( ) 2. ຮູ້ສຶກແຈ້ງ ແຕ່ຕ້ອງການໄຟຟ້າປະດິດ

ເອກສານນີ້ເປັນເອກສານທີ່ສງວນໄວ້ສຳຫລັບການໃຊ້ງານເພື່ອການສຶກສາເທ່ານັ້ນ ໄມ່ອນຸຍາດໃຫ້ນຳໄປໃຊ້ປະໂຍຊນ໌ດ້ານການຄ້າ ໄມ່ວ່າກລະນີໃດໆ ທັ້ງສິ້ນ ອີກທັ້ງຫ້າມມິໃຫ້ດັດແປລງເນື້ອຫາ ແລະຕ້ອງອ້າງອີງເຖິງເຈ້າຂອງເອກສານທຸກຄັ້ງທີ່ມີການນຳໄປໃຊ້

	ຄວາມພຶງພໍໃຈທີ່ເຫັນດ້ວຍຕໍ່ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ໃນ ອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນຫລວງພະບາງ	ຫນ້ອຍທີ່ສຸດ 0	ຫນ້ອຍ 1	ປານກາງ 2	ຫລາຍ 3	ຫລາຍທີ່ສຸດ 4
11.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳຫລວງພະບາງ					
12.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳພາຍໃນ ຫລວງພະບາງ					
13.	ຄວາມເປັນເອກະລັກທາງສິລະປະກຳການຕົກແຕ່ງອັດຊຽງ ທອງ					
14	ພາຍໃນຫ້ອງໂຖງຕ້ອນຮັບອາຄານສະຫນາມບິນສາກົນ ຫລວງພະບາງ ມີຄວາມເຫມາະສົມຕໍ່ເມືອງຫລວງພະບາງ					
15	ພື້ນທີ່ ທີ່ໃຊ້ໃນການເຮັດວຽກ					
16	ບັນຫາທີ່ພົບເຈີ ໃນການເຮັດວຽກ					

- **ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງຜູ້ຕອບແບບສອບຖາມ**

17. ເພດ

( ) 1. ຊາຍ ( ) 2. ຍິງ

18. ອາຍຸ.....ປີ

19. ອາຊີບ .....

20. ຄວາມຄິດເຫັນອື່ນໆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ຂໍຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງທີ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการแจกแบบสอบถาม กลุ่มผู้นำใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

จากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ บุคคลที่ใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง กลุ่มตัวอย่างถูกเลือกอย่างเจาะจงประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร 10 คน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 10 คน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าออกเมือง 10 คน นักท่องเที่ยวชาวลาว 10 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10 คน (คนไทย 5 คน และต่างชาติ 5คน) รวมทั้งหมดจำนวน 50 คน แบบสอบถามจะสอบถาม เกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบสถาปัตยกรรมภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง โดยจัดทำแบบสอบถามเป็นสองรูปแบบคือ แบบสอบถามพนักงานและ แบบสอบถามนักท่องเที่ยว ซึ่งในแบบสอบถามนักท่องเที่ยวจะแบ่งออกเป็น สาม ภาษา มีภาษาลาว ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น (ภาคผนวก ก) แบบสอบถามมีความยาว 2 หน้า ประ กอบด้วย สองรูปแบบ แยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพนักงานนักท่องเที่ยว และส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามรูปแบบที่หนึ่ง ส่วนแรกเป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพนักงานที่มีความรู้สึกต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อระดับอุณหภูมิของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อระดับของแสงสว่าง ความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบาง ความเป็นเอกลักษณ์ต่อศิลปะการตกแต่งแบบหลวงพระบาง ความสะดวกสบายต่อการทำงานของอุปกรณ์ภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง. ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ และอาชีพ

แบบสอบถามรูปแบบที่สอง ส่วนแรกเป็นคำถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยวหลวงพระบาง จำนวนครั้งต่อนาที ที่รอคอยรถบริการรับส่งไปในเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง จำนวนครั้งต่อนาทีที่รอคอยเครื่องบินออกเดินทาง สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อระดับอุณหภูมิของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ความรู้สึกต่อระดับแสงสว่าง ความเป็นเอกลักษณ์ต่อสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ความเป็นเอกลักษณ์ต่อสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบาง ความเป็นเอกลักษณ์ต่อศิลปะการตกแต่งหลวงพระบาง ความเหมาะสมภายในห้องโถงต่อเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง. ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เพศ อายุ และอาชีพ ผู้วิจัยได้แจก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามด้วยตัวเองให้กลุ่มตัวอย่าง ณ สนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ในระหว่างวันที่10-15 สิงหาคม ปี 2560 เวลา 9.00 - 16.00 นาที และเก็บกลับคืนทันทีหลังจากกลุ่มตัวอย่างทำเสร็จ

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภท	ชาย	หญิง	รวม
พนักงานภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	19	11	30
นักท่องเที่ยว	13	7	20

จากการแจกแบบสอบถามสำหรับพนักงานซึ่งประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร 10 คน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 10 คน เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าออกเมือง 10 คน รวมมี 30 คนเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ สถาปัตยกรรมภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่เป็นพนักงานซึ่งปฏิบัติงานภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบางจำนวน 30 คน เป็นเพศหญิง11 คน เพศชาย 19 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 20 คน เป็นเพศชาย 13 คน และเพศหญิง 7 คน

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละของความคิดเห็นของพนักงานและนักท่องเที่ยว ที่ใช้อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง
จำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายในและความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	**พนักงาน (ร้อยละ)**	**นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)**
ระดับความรู้สึกต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง		
ดีมาก	40	15
ปานกลาง	33.33	65
ไม่มีความรู้สึก	26.67	20
	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

จำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	**พนักงาน (ร้อยละ)**	**นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)**
ระดับความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ		
มีความเป็นสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	56.67	65
มีความเป็นสนามบินในเขตอื่น	23.33	15
มีความเป็นอาคารสาธารณะทั่วไป	20	20
	100	100
สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง		
วัดเชียงทอง	70	95
อื่นๆ	13.33	5
ตลาดมืด	10	0
ภูสี.	6.67	0
น้ำตก.	0	0
	100	100
ระดับความรู้สึกถึงงานศิลปะที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง	60	75
จิตรกรรมฝาผนังการตกแต่งลวดลายคำปลิว กระจกสี	33.33	25
รูปทรงวัดเชียงทอง	6.67	0
อื่นๆ	0	0
ลวดลายแกะสลักไม้	0	0
พระพุทธรูป		
	100	100
ระดับความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	56.67	100
กว้างโล่งสบาย.	43.33	0
คับแคบอึดอัด.		
	100	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

จำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายในและความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	**พนักงาน (ร้อยละ)**	**นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)**
ระดับความรู้สึกต่ออุณหภูมิของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง		
ร้อน	56.67	45
เย็นสบาย	36.67	45
ร้อนมาก	6.67	10
เย็นมาก	0	0
	100	100
ระดับความรู้สึกต่อแสงสว่างของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง		
รู้สึกสว่าง แต่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม	63.33	5
รู้สึกสว่าง และไม่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม	36.67	95
	100	100
ระดับความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง		
น้อยมาก	3.33	0
น้อย	0	5
ปานกลาง	50	40
มาก	40	55
มากที่สุด	6.67	0
	100	100
ระดับความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบาง		
น้อยมาก	6.67	0
น้อย	40	20
ปานกลาง	30	60
มาก	23.33	20
มากที่สุด	0	0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

จำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	**พนักงาน (ร้อยละ)**	**นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)**
	100	100
ระดับความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมการตกแต่งแบบหลวงพระบาง		
น้อยมาก	13.33	0
น้อย	40	40
ปานกลาง	30	50
มาก	10	10
มากที่สุด	6.67	0
	100	100
ความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของการตกแต่งห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ที่สะท้อนเอกลักษณ์เมืองหลวงพระบาง		
น้อยมาก	0	0
น้อย	6.67	5
ปานกลาง	43.33	80
มาก	46.67	15
มากที่สุด	3.33	0
	100	100
ระดับของความสะดวกสบายของพื้นที่ ที่ใช้ในการทำงาน		
น้อยมาก	0	
น้อย	10	
ปานกลาง	66.67	
มาก	23.33	
มากที่สุด	0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 2 (ต่อ)

จำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน และความสวยงามของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง	พนักงาน (ร้อยละ)	นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)
	100	
ระดับของปัญหาที่พบของการใช้พื้นที่ของสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง		
น้อยมาก	0	
น้อย	6.67	
ปานกลาง	50	
มาก	43.33	
มากที่สุด	0	
	100	

จากตาราง 2 ระดับความรู้สึกต่อ รูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบางโดยส่วนมากร้อยละ 40 มีความรู้สึกดีมาก แต่ในส่วนนักท่องเที่ยวโดยส่วนมากมีความรู้สึกอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 65 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นระดับความรู้สึกที่แตกต่างกัน

จากตาราง 2 ระดับความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบางโดยส่วนมากร้อยละ 56.67 มีรู้สึกว่าภายในโถงต้อนรับมีความเป็นสนามบินสากลหลวงพระบาง ซึ่งเป็นไปในระดับเดียวกันกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวโดยส่วนมากร้อยละ 65 มีรู้สึกว่าภายในโถงต้อนรับมีความเป็นสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

จากตาราง 2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อ สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ทั้งพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า “วัดเชียงทอง” ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของเมืองหลวงพระบาง โดยมีระดับของความคิดเห็นเป็นร้อยละ 70 ของพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และร้อยละ 95 ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากตาราง 2 ความคิดเห็นถึง งานศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง ทั้งพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า “จิตรกรรมฝาผนังการตกแต่งลวดลายคำปลิว กระจกสี” ถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลวงพระบาง โดยมีระดับของความคิดเห็นเป็นร้อยละ 60 ของพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และร้อยละ 75 ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จากตาราง 2 ระดับความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกันคือ พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “กว้างโล่งสบาย” เพียงร้อยละ 56.67 ซึ่งใกล้เคียงกับความคิดเห็นว่า “คับแคบอึดอัด” ที่มีจำนวนร้อยละ 43.33 แต่สำหรับนักท่องเที่ยว ร้อยละ 100 ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า “กว้างโล่งสบาย”

จากตาราง 2 ระดับความรู้สึกต่ออุณหภูมิของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ”ร้อน” ร้อยละ 56.67 ซึ่งใกล้เคียงกับความคิดเห็นว่า “เย็นสบาย” ที่มีจำนวนร้อยละ 36.67 โดยสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ”ร้อน” ร้อยละ 45 ซึ่งเท่ากับความคิดเห็นว่า “เย็นสบาย” ที่มีจำนวนร้อยละ 45 เช่นกัน

จากตาราง 2 ระดับความรู้สึกต่อแสงสว่างของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงาน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบางโดยส่วนมากร้อยละ 63.33 รู้สึกสว่าง แต่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม แต่ในส่วนนักท่องเที่ยวโดยส่วนมากมีความรู้สึกสว่าง และไม่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

จากตาราง 2 ความคิดเห็นในด้านความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ของสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ น้อยถึงปานกลาง โดยพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ”ปานกลาง” ร้อยละ 50 และ “มาก” ร้อยละ 40 โดยสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ”ปานกลาง” ร้อยละ 40 และ “มาก” ร้อยละ 55

จากตาราง 2 ความคิดเห็นในด้านความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบางของสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ ปานกลางและมาก โดยพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “น้อย” ร้อยละ 40 และ ”ปานกลาง” ร้อยละ 30 โดยสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “น้อย” ร้อยละ 20 และ ”ปานกลาง” ร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง 2 ความคิดเห็นในด้านความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมการตกแต่งแบบหลวงพระบาง ของสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ น้อยและปานกลาง โดยพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “น้อย” ร้อยละ 40 และ ”ปานกลาง” ร้อยละ 30 โดยสำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “น้อย” ร้อยละ 40 และ ”ปานกลาง” ร้อยละ 50

จากตาราง 2 ความคิดเห็นในด้านความเหมาะสมของการตกแต่งห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ที่สะท้อนเอกลักษณ์เมืองหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกันคือ โดยพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “ปานกลาง” ร้อยละ 43.33 และ ”มาก” ร้อยละ 46.67 แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า “ปานกลาง” ร้อยละ 80

จากตาราง 2 ความคิดเห็นต่อ ระดับของความสะดวกสบายของพื้นที่ ที่ใช้ในการทำงานพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความเห็นว่ามีความสะดวกอยู่ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 66.67 รองลงมาคือมีความสะดวกอยู่ในระดับ “มาก” ร้อยละ 23.33

จากตาราง 2 ความคิดเห็นต่อ ระดับของปัญหาที่พบของการใช้พื้นที่ของสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความเห็นว่ามีปัญหาของการใช้พื้นที่อยู่ในระดับ ปานกลาง ร้อยละ 50 รองลงมาคือมีความสะดวกอยู่ในระดับ “มาก” ร้อยละ 43.33

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวคนลาว และคนต่างชาติ (ซึ่งมีทั้งคนไทยและคนต่างชาติ) ทีเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน มีคนลาว 10 คน คนไทย 5 คนและคนต่างชาติ 5 คน พบว่าจำนวนครั้งที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในหลวงพระบาง 49 ครั้งต่อปี เวลาที่ใช้ในการรอเข้าสู่ตัวเมืองหลวงพระบางต่อครั้ง 10-60 นาที และใช้เวลารอขึ้นเครื่องบินต่อครั้ง 60-120 นาที.

ตาราง 3 จำนวนครั้งในการเดินทางมาใช้บริการสนามบิน และระยะเวลาในการใช้สนามบินของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
จำนวนครั้งต่อปีที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในหลวงพระบาง		1	10
ผู้โดยสารขาเข้า เวลาที่ใช้ในสนามบินเพื่อรอเข้าสู่ตัวเมือง		10	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ผู้โดยสารขาออก เวลาที่ใช้ในสนามบินเพื่อรอขึ้นเครื่องบิน		15	120

สรุปผลข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง คำตอบส่วนใหญ่ของพนักงาน และนักท่องเที่ยว จะแตกต่างกัน มีบางเรื่องเท่านั้นที่มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันตามกัน

ความรู้สึกต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินเกือบร้อยละ 40 มีความคิดเห็น ว่ารู้สึก “ดีมาก” ต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง สำหรับนักท่องเที่ยวโดยส่วนมาก มีความรู้สึกว่ารูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางอยู่ในระดับ “ปานกลาง” หรือไม่มีเอกลักษณ์ของรูปทรงอาคารที่ชัดเจน

ระดับความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ ว่ามีความเป็นสนามบินสากลของเมืองหลวงพระบาง ไม่ใช่สนามบินของเมืองอื่น ซึ่งสะท้อนได้ว่าจากกลุ่มตัวอย่างรูปแบบทางสถาปัตยกรรมภายในของสนามบินสากลของเมืองหลวงพระบางในปัจจุบันในส่วนของโถงต้อนรับมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบางอยู่

สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง

พนักงานสนามบินและนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความเห็นว่า วัดเชียงทองเป็นสถานที่ที่สะท้อนเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง

ความรู้สึกต่อความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง

พนักงานสนามบินและนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า จิตรกรรมฝาผนัง การตกแต่งลวดลายคำปลิว กระจกสี เป็นสิ่งที่สะท้อนเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง

ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกันคือ พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า ”กว้างโล่งสบาย” ใกล้เคียงกับความคิดเห็นว่า “คับแคบอึดอัด” แต่สำหรับนักท่องเที่ยว ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ”กว้างโล่งสบาย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้สึกต่ออุณหภูมิของพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า "ร้อน"ซึ่งใกล้เคียงกับความคิดเห็นว่า "เย็นสบาย"

ความรู้สึกต่อแสงสว่าง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินนานาชาติหลวงพระบางที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากรู้สึกสว่าง แต่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม แต่ในส่วนนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความรู้สึกสว่าง และไม่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม

ความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ น้อยถึงปานกลาง จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสะท้อนว่าอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางแสดงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบางได้ไม่มาก

ความเป็นเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมภายในหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ ปานกลาง และมาก จากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสะท้อนว่าลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางในปัจจุบัน แสดงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบางได้พอสมควร

ความเป็นเอกลักษณ์ทางศิลปกรรมการตกแต่ง หลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างมีทิศทางเดียวกันคือ อยู่ในระดับ น้อยและปานกลาง _ของการใช้ศิลปกรรมในการตกแต่งเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง ดังนั้นในส่วนนี้น่าจะเป็นข้อพิจารณาในการหาแนวทางในการนำรูปแบบศิลปกรรมแบบหลวงพระบางมาช่วยในการตกแต่งเพิ่มเติมเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์งานศิลปกรรมของหลวงพระบาง

ภายในห้องโถงต้อนรับอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง มีความเหมาะสมต่อเมืองหลวงพระบาง

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นค่อนข้างแตกต่างกันคือ โดยพนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า "ปานกลาง"และ "มาก" แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นว่า "ปานกลาง" ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าในมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนเมืองหลวงพระบางพิจารณาว่าห้องโถงต้อนรับของสนามบินสากลหลวงพระบางยังตกแต่งไม่สะท้อนลักษณะเอกลักษณ์ของหลวงพระบางเท่าที่ควร

ความสะดวกสบายของพื้นที่ ที่ใช้ในการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความเห็นว่ามีความสะดวกอยู่ในระดับ ปานกลาง

ปัญหาที่พบเจอในการทำงาน

พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในสนามบิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนมากมีความเห็นว่ามีปัญหาของการใช้พื้นที่อยู่ในระดับ ปานกลางค่อนไปทางมากซึ่งเป็นข้อพิจารณาว่าในสภาพปัจจุบันมีปัญหาของการใช้พื้นที่ในการปฏิบัติงานของพนักงานอยู่ในระดับที่มาก

ความต้องการ การออกแบบปรับปรุง อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ให้มีความเหมาะสมนั้น จากแบบสอบถามพนักงานและนักท่องเที่ยว จะเลือกตอบแตกต่างกันมาก ตามรูปแบบของแบบสอบถามคือ พนักงานเลือกให้มีความรู้สึกดีมากต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เพราะพนักงานใช้เวลาทั้งวันอยู่ในอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ส่วนนักท่องเที่ยวให้ความรู้สึกดีมากน้อยที่สุด เพราะเป็นการเดินทางผ่านและเป็นสถานที่ที่พักคอยพื่อเตรียมการเดินทาง ซึ่งทำให้ใช้เวลา 10-80 นาทีในสนามบินเพื่อ รอการเข้าสู่ตัวเมืองมรดกโลกหลวงพระบาง หรือเพื่อรอขึ้นเครื่องบิน เนื่องจากไม่ปรากฏมีความสวยงามของสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกให้ มีความรู้สึกดีปานกลางต่อรูปทรงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ต่อมาความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับ พนักงานเกินกว่าครึ่ง และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้สึกตรงกันว่าเป็นสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง สถานที่ที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง พนักงานส่วนใหญ่ และนักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมด เลือกวัดเชียงทองให้มีความสำคัญและเป็นเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง พนักงานและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เลือกจิตรกรรมฝาผนัง การตกแต่งลวดลายคำปลิว กระจกสี เพราะวัดเชียงทองเป็นสถานที่ โบราณสถานเก่าแก่ที่สุดของหลวงพระบาง นอกจากนั้นความเป็นเอกลักษณ์ที่โดเด่นที่สุดของวัดเชียงทองก็คือ จิตรกรรมฝาผนัง การตกแต่งลวดลายคำปลิว กระจกสี ความรู้สึกต่อพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินสากลหลวงพระบาง_พนักงานเกินกว่าครึ่ง และนักท่องเที่ยวทั้งหมดรู้สึกกว้างโล่งสบาย เพราะเป็นอาคารที่เปิดโล่งพื้นที่ภายใน ในส่วนต้อนรับ ทำให้รู้สึกว่ากว้างโล่งสบาย และรวมทั้งหลวงพระบางเป็นเมืองเล็กๆที่มีผู้คนเดินทางผ่านทางเครื่องบินไม่มากนัก ทำให้รู้สึกว่ามีผู้โดยสารน้อยกว่าพื้นที่ ความรู้สึกต่ออุณหภูมิพื้นที่ภายในห้องโถงอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง_พนักงานเกินกว่าครึ่งร้อน เพราะ พนักงานอยู่ทำงานประจำและอาจจะปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ส่วนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้สึกเย็นสบาย หรือร้อนที่แตกต่างกัน อาจเกิดจากเหตุที่ นักท่องเที่ยวบางคนใช้เวลาอยู่ภายในอาคารในช่วงที่มีผู้โดยสารหนาแน่น ทำให้คนที่อยู่รอนานรู้สึกร้อน คนที่อยู่รอเป็นเวลาน้อยหรือผู้โดยสารหนาแน่นไม่มากจะ รู้สึกว่าเย็นสบาย สำหรับความรู้สึกต่อแสงสว่าง พนักงานส่วนใหญ่รู้สึกสว่าง แต่ยังมีความต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้าเพิ่มเติม เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องใช้แสงในการมอง ส่วนนักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดรู้สึกสว่างและไม่ต้องการหลอดไฟฟ้าเพิ่ม เพราะกิจกรรมในการใช้อาคารเป็นเพียงการพักรอในเวลาอันสั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป เรียงความ “อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง” ในความคิดเห็นของผู้วิจัย ที่ได้สำพัดด้วยการเดินทางผ่านสายการบินภายในประเทศ และต่างประเทศ และลงเก็บกำข้อมูลในการทำวิจัย ทำให้ได้รู้ว่าอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง เป็นอาคารที่ได้รับการออกแบบโดยบริษัทแคมซีวิศวกรรม (CAMCE) จากสาธารณรัฐประชาชนจีน อาจจเป็นเหตุผลที่ทำให้รูปทรงสถาปัตยกรรม ออกในรูปแบบสถาปัตยกรรมของจีนมากกว่าความเป็นเอกลักษณ์ของหลวงพระบาง เพราะว่าการออกแบบได้สท้อนความเป็นสถาปัตยกรรมจีนร่วมกับสถาปัตยกรรมหลวงพระบาง ทำให้การแสดงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบางได้ไม่ดีเท่าที่ควร และสถาปัตยกรรมภายใน การออกแบบตกแต่งได้สื่อถึงความเป็นหลวงพระบางพอสมควร ซึ่งแสดงออกในพื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับและห้องโถงผู้โดยสานขาออกระหว่างประเทศ ในส่วนของเพดานที่ออกแบบให้เป็นจั่งหวะ สร้างความโล่งถึงพื้นแบบใต้ถุนหลังคา แสดงถึงรูปแบบโครงสร้างหลังคาแบบหลวงพระบาง และมีความเป็นกลิ่นอายของหลวงพระบางอยู่พอสมควร เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ห้องโถงต้อนรับ และห้องโถงผู้โดยสานขาออกระหว่างประเทศ ของอาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบาง ยังตกแต่งไม่มีความโดดเด่นที่สะท้อนเอกลักษณ์ของหลวงพระบางเท่าที่ควร โดยภาพลวม สถาปัตยกรรมภายในอาคารสนามบินนานาชสติหลวงพระบาง อาสัยการออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นหลัก แต่พื้นที่ภายในห้องโถงต้อนรับและพื้นที่ห้องโถงผู้โดยสานขาออกระหว่างประเทศ ให้ความรู้สึกกว้างโล่งสบาย มีความโปล่งแสงดีมาก ในเวลากลางวันแทบไม่ต้องการแสงจากหลอดไฟฟ้า รวมถึงห้องโถงผู้โดยสานขาออกภายในประเทศ ที่รู้สึกอึดอัดกับความต่ำของฝ้าเพดาน แต่รู้สึกร้อนเมื่ออยู่นาน 30นาทีขึ้นไป เพราะการออกแบบฝาผนังกระจกเป็นฝาผนังกระจกแบบทำมดาไม่ใช่ละบบฝาผนังกระจกป้องกันความร้อนเข้าในตัวอาคาร และไม่ได้รับการออกแบบตกแต่งที่สื่อความหมายถึงความเป็นเอกลักษณ์หลวงพระบาง เพื่อช่วยให้ผ่อนคลายในการนั่งรอแบบนานๆ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า รูปแบบศิลปกรรมสถาปัตยกรรมสิมวัดเชียงทอง เหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทาง การออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรมและออกแบบตกแต่งปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายใน อาคารสนามบินนานาชาติหลวงพระบางเพิ่มเติมเพื่อสะท้อนเอกลักษณ์งานศิลปกรรมสถาปัตยกรรมของหลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

มหาสีลา วอรวงส์. 2496. **พงศาวดารลาว พระราชาอาณาจักลาว.** นครหลวงเวียงจันท์. โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

สถาบันวิทยาศาสตร์สังคมแห่งชาติ และสถาบันค้นคว้าประวัติศาสตร์. 2556. **ตำนานพงศาวดารเมืองหลวงพระบาง.** นครหลวงเวียงจันท์. โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

บุนเหลื่อม สีสุลาด, อะพิไชยะเดด อินสีเชียงใหม่ และวันเพ็งสุก อินสีเชียงใหม่. 2538. **ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมลาว.** นครหลวงเวียงจันท์. โรงพิมพ์แห่งรัฐ.

ประภัสสร์ ชูวิเชียร. 2557. **ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะลาว.** กรุงเทพฯ : บริษัทมติชน จำกัด.

น้ำอ้อย สายหู. 2549. **การศึกษาโครงสีในงานจิตรกรรมและการตกแต่งที่มีผลต่องานสถาปัตยกรรมภายใน.** กรุงเทพฯ. ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาน ลาดกระบัง.

ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง. 2560. **เอกสารมรดกโลกหลวงพระบาง.**

บุรินทร์ เปล่งดีสกุล. 2556. **พัฒนาการของจิตรกรรมฝาผนังอีสาน กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคามและจังหวัดร้อยเอ็ด.** หน้า 84-113. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 3. จังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นภดล สังวาลเพ็ชร. 2555. **เครื่องเรือนรับแขกแนวคิดจิตกรรมฝาผนังไทย.** หน้า 37-42. ในการประชุมสวนสุนันทาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.

สิงทอง สุพันทะวง, เวียละสัก วันนะจิด, และสมแพงแห่ผาสุก. 2554. **ปรับปรุงเวียกงานคุ้มครองสนามบินสากลแขวงหลวงพระบาง.** เมืองหลวงพระบาง. สถาบันการเมืองกานปกครองภาคเหนือ.

พัฒวุฒิ แก่นจันทธ์. 2555. “โครงการปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในอาคารท่าเทียบเครื่องบินด้านทิศตาวันออก. ” วิทยานิพนธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน). กรุงเทพฯ. ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหานลาดกระบัง.

วิระ อาโนรัก ผู้ให้สัมภาษณ์, 14 กรกฎาคม 2020. สายสุรี อย่าง ผู้สัมภาษณ์. **การนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ของวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้ออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย.** มหาวิทยาลัย สุภานุวงค์

น่อแสง สายวงค์เดือน ผู้ให้สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2020. สายสุรี อย่าง ผู้สัมภาษณ์. **การนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ของวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้ออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย.** แผนกถแหลงข่าววัฒนะธรรมแขวง หลวงพระบาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม(ต่อ)

สเหวย สีลาวัน ผู้ให้สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2020. สายสุรี อย่าง ผู้สัมภาษณ์. **การนำเอาความเป็นเอกลักษณ์ของวัดเชียงทองไปประยุกต์ใช้ออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย.** ห้องการมรดกโลกหลวงพระบาง

ท่าอากาศยานสุโขทัย https://th.wikipedia.org/wiki, 2017/02/26

ท่าอากาศยานนานาชาติงูระห์ไร https://th.wikipedia.org/wiki, 2017/02/27

ท่าอากาศยานนาฮา โอกินาว่า https://th.wikipedia.org/wiki, 2017/3/03

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล สายสุรี อย่าง

วัน เดือน ปีเกิด 9 กุมภาพันธ์ 2531 จังหวัดไชยะบุรี ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ที่อยู่ มหาวิทยาลัยสุภานุวงค์ เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง
ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

โทร +85620 28742080, 028593443

ประวัติการศึกษา

2548-2553 สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรม) มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (National University of Laos)

2558-2563 สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประสบการณ์การทำงาน

2553-2558 อาจารย์ประจำ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุภานุวงค์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผลงานวิจัย

2558-2563 สายสุรี อย่าง “การศึกษาศิลปสถาปัตยกรรมวัดเชียงทอง เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ สถาปัตยกรรมร่วมสมัย ” หนังสือบทความวิจัยในโครงการประชุมวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (GI) ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2562. สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้